

ISSN 0351-6407

Če se vreme na
Nikodema ne žalosti,
se letina žalostno drži.

VESTNIK

Vestnik, 1991: V Sovjetski zvezi tiskajo in izdajajo vse več mehkih in trdih porno-grafskih publikacij.

Vreme: Delno jasno bo
z zmerno oblačnostjo.

Murska Sobota, 10. septembra 2009, leto LXI, št. 37, odgovorni urednik Bojan Budja, cena 1,50 evra

Stran 2: V Sloveniji za pet odstotkov manj, v Pomurju pa tudi za šest odstotkov več turistov - predvsem domačih

Pomurske terme rešujejo turizem

Stran 3: Murina jesenska kolekcija
Upanje ostaja Boss

Stran 3: Aleš Gulič, novi direktor Urada za verske skupnosti

Cerkve in cerkvene skupnosti enake pred zakonom

Stran 4: 30 let dialize v Splošni bolnišnici Murska Sobota

Na dializi enaindesdemdeset bolnikov

Stran 6: Po koncu AGRE in svetovnega prvenstva v oranju

Pomurje je bilo svet v malem

Stran 8: Apače

Pitna voda teče prepočasi

Stran 9: Kobilje

S trto po turiste

Pomurje v središču zanimanja kmetijske javnosti

Naj... domačija dala piko na i

Varaščanci odprli vrata in srce tisočim Pomurcem

Prehod iz zadnjega poletnega v prvi jesenski mesec naj bi bil za tiste, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, eno najlepših obdobij v letu. To je čas, ko pridelovalci začnejo pobirati še zadnje sadove celoletnega dela, narava pa se že pripravlja na zimski počitek. Letos o bogatih sadovih ne moremo govoriti, saj so dobršen del teh pobrale vremenske ujme, svoje pa je dodala še cenovna politika, ki neusmiljeno pobira rezultate kmetovega truda.

Letos je ta čas v Pomurju zaznamovalo še nekaj pomembnih dogodkov, ki so pritegnili pozornost ne le pomurske in slovenske, ampak tudi evropske in svetovne kmetijske javnosti. Že tradicionalni mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA v Gornji Radgoni si je utrdil svoje mesto v tem delu Evrope, Pomurje pa je za nekaj časa postalo tudi svet v malem, saj je gostilo 56. svetovno prvenstvo v oranju, kjer se je za naslove najboljših na svetu potegovalo 59 tekmovalcev iz tridesetih držav štirih celin.

Obe prireditvi je zaokrožila še slovesnost ob razglasitvi letošnje naj... domačije na kmetiji Sečijevih v Turnišču, ki ji je ta laskavi naslov pripadel po izboru Vestnika. Tako kot sejem v Gornji Radgoni že skoraj pol stoletja uspešno opravlja svoje poslanstvo, tako tudi Vestnikov izbor naj... domačije že devetnajst let spodbuja k ohranjanju tradicije v kmetijstvu in na podeželju.

V sodobnem svetu, ko se v ospredje vse bolj postavlja vprašanje prehranske varnosti, bo treba kmetijstvu nameniti še večjo skrb, a ne le zaradi oskrbe s hrano, ampak tudi zaradi drugih funkcij, ki jih opravlja. Ob pomembni proizvodni funkciji kmetijstvo s svojo okoljsko in socialno vlogo odločilno prispeva tudi k vitalnosti podeželja. In tega se bomo morali zavedati vsi, ne le tisti, ki se s kmetijstvom ukvarjajo. Prav tovrstne prireditve pa lahko k temu tudi največ prispevajo. (Več na strani 16 in 17)

Petra Kranjec

Nismo muha enodnevnica

Vokviru vsakoletnih srečanj med predstavniki lendavske in Občine Lenti je bila z madžarske strani dana ponudba o možnostih obdelovanja zemljišč na Madžarskem. Kmetijska zadruga v Lentiju namreč v bližini meje razpolaga s precejšnjimi kmetijskimi površinami, in ker za njihovo obdelovanje ni zanimanja, so se odločili, da to možnost ponudijo našim kmetom. Predstavniki iz Madžarske pravijo, da bi lahko ponudili v zakup tudi do tisoč hektarjev njivskih površin, ki so po kakovosti približno enakovredna našim ob meji. Vse površine so v večjih kompleksih, nekatere pa so celo meliorirane. Naši in madžarski predstavniki so spomladi že opravili prve pogovore v Lentiju, prejšnji teden pa so se srečali še v Lendavi, kjer so se dogovarjali o dodatnih podrobnostih.

(Vestnik, 12. 9. 1991)

Prireditve ob sklepu Vestnikove akcije Naj... domačija je v primerjavi z nekaterimi drugimi odmevnimi dogodki pri nas namenjena vsem, brez povabil in vstopnine. Foto: Nataša Juhnov

Pomurka in Pomurec meseca avgusta

Poslušalci Murskega vala in bralci Vestnika ste odločili, da je postala Pomurka meseca avgusta s 50 zbranimi glasovi dr. Cvetka Grašič Kuhar, nova doktorica znanosti, zaposlena na Onkološkem inštitutu v Ljubljani, Pomurec meseca avgusta pa Anton Balazek, župan Občine Lendava, ki mu je v dveh mandatih županovanja s pozitivno energijo in sposobnostjo za povezovanje različnosti uspel vsestranski razvojni zagon Lendave, ki je postala kulturno, športno in še kakšno središče regije. Prejel je 142 glasov.

Predloge za septembrski izbor najdete na strani 11.

Izpolnite in pošljite objavljeno glasovnico ali glasujte z SMS-sporočili.

Stran 9: Psihoterapevt dr. Bogdan Žorž o nasilju v šoli

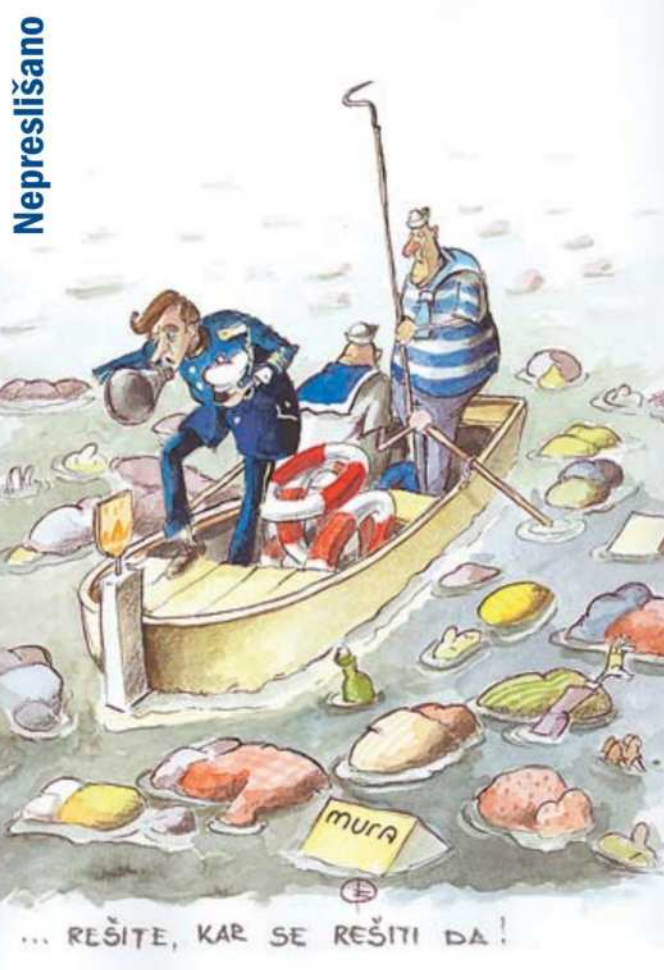
Nasilja je več, kot o njem govorimo

Stran 11: Konec sojenja Prekmurcem, ki so sodelovali v organizirani balkanski kriminalni združbi

Dolgovaški tihotapci prisluškovali policiji

Stran 12: Pogovor z dr. Simono Rajtar iz Črenšovcev

Z enim zdravilom hkrati nad astmo in depresijo?

Lendavska trgatev
Lendvaiszüret
2009

12. SEPTEMBER 12. SEPTEMBER 12.

sobota, 12. september 2009, ob 11.00 uri
szombat, 2009. szeptember 12-én, 11 órakor

PROGRAM

10.30 Kolesarski maraton »V Lendavi do konca« - maraton uspešnih kerékpármaraton dokonca	11.00 povorka po Glavni ulici felvonulás a Fő utcán	• etnološka ulica • hagyományok utcája • popoldan ljudska glasba in ples na odru • néptánc - népzenei délután a színpadon

Zabavno glasbeni večer - Szórakoztató zenés est.
Hišni ansambel Avsenik, Neda Ukraden, Nova legija

Stran 19: Košarka: Pismo slovenskih navijačev iz Varšave

Za domovino na Poljsko do konca

Stran 30: Prejeli smo

Burna seja občinskega sveta v Radencih (2.)

NAROČNIK

Pogled od zunaj

Uspelo nam je, hvala vsem!

Svetovno prvenstvo v oranju je za nami. Razmišljati in komentirati, ali je Slovenija oziroma Pomurje izkoristilo priložnost za svojo lastno promocijo zunanjemu svetu, še posebej pa, ali je omogočilo domači in preostali slovenski javnosti doživeti prireditev na kraju samem, prepuščam vsakemu izmed nas. Triinpetdeset let v Sloveniji in 56 let v svetu poteka tekmovanje oračev, ko so povezane in prepletene vsaj tri generacije v vseh programih tekmovanja in vzporednih prireditvah. V preteklosti je bil za slovenskega kmeta to kmečki praznik. Prireditev ni bila sama sebi namen, saj so sodelovale vse generacije, vse ustanove, posredno ali neposredno povezane s kmetijstvom. Vsak se je počutil pomembnega, pa naj je sodeloval ali je bil samo gledalec. Po različnih družbenopolitičnih oz. gospodarskih spremembah je prišlo tudi do različnega odnosa do kmetijstva, posledično pa tudi do odnosa prireditev, ki so vezane na kmetijstvo, v našem primeru tekmovanje oračev. Nekoč je bilo to množično srečanje, predvsem po osamosvojitvi pa se je interes, predvsem pa obisk takih prireditev zmanjševal. Program tekmovanja se je zožil samo na kategorijo oranja, pravila tekmovanja in ocenjevanja so se uskladila s svetovnimi. Tekmovanje je zahtevalo boljše tekmovalne pluge, ki pa jih je premalo za vse orače. Želja po uspehu in dobrih rezultatih pa je delno tudi razdvojila nekaj posameznikov med slovenskimi orači. V Pomurju smo ob stalni podpori kmetijskih gospodarstev, kombinatov in zadrug začeli leta 1991 oranje ponovno približevati vsem – tudi kot sejensko prireditev. Mladi zadržniki, sedaj podeželska mladina, in kmetijska šola, sedaj biotehniška šola, so ob pomoči Tabora oračev skupaj z Društvom oračev Pomurja in ZOTK Slovenije ter pospeševalno, sedaj svetovalno, službo naredili dobro delo. Omogočili smo tekmovanje v kategoriji krajnikov, obračalnih in navadnih plugov. Začelo se je tekmovanje na občinski in medobčinski ravni. Prekmurje in Prlekija sta svoje najboljše orače pošiljala na državno tekmovanje. Vsi pomurski orači si za svojo vztrajnost, predvsem pa za izjemno promocijo svoje regije zaslužijo javno priznanje. Da smo sposobni organizirati tekmovanje, smo prepričali celotno svetovno javnost in dobili organizacijo največjega svetovnega kmetijskega spektakla. V zadnjih desetih letih smo javnost začeli seznanjati in prepričevati o pomembnosti SPO v Sloveniji, naleteli smo na pomisleke, celo posmeh, le malokdo nas je že na začetku podprl in spodbujal. Znano je, da se slovenskega kmeta cenijo po vztrajnosti, tako se je pokazalo tudi sedaj. Bolj se je bližal začetek SPO, vse bolj je Slovenija začela razumeti bistvo takega dogodka. Predvsem v zadnjem mesecu je prišlo do pozitivne eksplozije na vseh področjih. Naenkrat smo imeli vedno več prostovoljcev pa tudi nekaj novih sponzorjev in naklonjenih pomurskih občin, še več pa občin v preostalem delu Slovenije. Še posebej moramo pohvaliti domačine za sprejemanje tekmovanja in izjemno gostoljubje. Trideset držav z vsega sveta, z vseh celin je doživelo izjemno dobre možnosti za priprave in treninge, tekmovanje, namestitve ter spoznavanje Pomurja in Slovenije. Organizatorji izvedbe svetovnega prvenstva smo v želji, da resnično naredimo pravi slovenski kmečki praznik – »agro bum šov«, pripravili različne prireditve: državno prvenstvo v oranju biotehniških šol in v članski konkurenci ter državno in mednarodno srečanje starodobnikov, sejem, srečanje slovenskih kmetov in tekmovanje v spretnostni vožnji, tekmovanje koscev, srečanje podeželske mladine, srečanje najmlajših v sejenskem vrtcu, predstavitev in demonstracije, srečanje in predstavitev kmetijskih oziroma biotehniških šol. Vse pa z namenom združiti koristno s prijetnim. Ponovno smo postali povezani, enotni, predvsem pa je imela celotna prireditev tako pozitivno moč, da smo bili z eno besedo in v vseh pogledih neomajni in neuničljivi. Odločitev je bila pravilna, saj si je SPO ogledalo več kot 30.000 obiskovalcev.

Slovenski orači smo zadovoljni, saj se je tekmovanje uspešno končalo, naši tekmovalci niso razočarali, predvsem pa smo zadovoljni, da si je tekmovanje ogledalo veliko ljudi iz domovine in sosednjih držav, tudi iz poslovnega sveta, predvsem pa s političnega vrha Republike Slovenije. To pa nam daje novo upanje za slovenskega kmeta, za mladi rod, da ostane in vztraja v kmetijstvu – na kmetijah. Tako bo morda že jutri lažje razmišljati o ponovni organizaciji svetovnega prvenstva v oranju. Če se bo to res zgodilo, potem je Slovenija izkoristila letošnje SP v vseh pogledih in razsežnostih.

Marjan Kardinar

V Sloveniji za pet odstotkov manj, v Pomurju pa tudi za šest odstotkov več turistov – predvsem domačih Terme rešujejo turizem

Je povečanje števila gostov posledica finančne krize, strahu pred prašičjo gripo ali pretirano znižanih cen?

»V času večje negotovosti se gostje odločajo za oddih v zadnjem trenutku, bolj pa povprašujejo po krajših programih in cenovno ugodnejših aranžmajih, predvsem pa je pomembna ponudba raznovrstnih doživetij,« je na kratko zajela bistvo letošnjega poletja v pomurskih termah in zdravilišču direktorica Term 3000 v Moravskih Toplicah Ivanka Ajlec. Očitno so bili naši turistični delavci pri prodaji svoje ponudbe uspešni, vsaj kar zadeva število gostov. V nasprotju s slovenskim povprečjem, kjer Direktorat za turizem Ministrstva za gospodarstvo ocenjuje, da je bilo pet odstotkov manj turistov kot lani, jih je bilo v Pomurju več od tri do štiri odstotke. Ali bo toliko večji tudi prihodek in ali se bo povečan obseg dela poznal pri plačah zaposlenih, je drugo vprašanje.

Vodilni pomurski turistični direktorji ugotavljajo, da se makrogospodarske razmere kažejo predvsem v mednarodnih turističnih tokovih, medtem ko so lahko doma – toda le v zdraviliškem turizmu – z letošnjo glavno turistično sezono zadovoljni. V prvih osmih mesecih letos je obiskalo Terme 3000 več kot 64 tisoč gostov, kar je štiri odstotke več kot v enakem obdobju lani, za kar 12 odstotkov pa je bilo več domačih gostov. Skupno so gostje ustvarili dobrih 266 tisoč prenočitev, kar je tri odstotke več kot lani, število kopalcev pa je enako lanskemu – okrog 410 tisoč.

V Termah Lendava so v prvih osmih mesecih zabeležili za odstotek več prenočitev in za tri odstotke več kopalcev kot v lanskem obdobju, skupno pa so v vseh na-

Močno povečanje števila gostov so imeli to poletje predvsem v Zdravilišču Radenci, saj je bilo julija deset-, avgusta pa kar 45-odstotno povečanje števila prenočitev in v obeh mesecih 20-odstotno povečanje števila kopalcev v primerjavi z enakim obdobjem lani. Foto: N. J.

mestitvenih objektih zabeležili dobrih 67 tisoč prenočitev in več kot 48 tisoč dnevni kopalcev. Tudi pri njih je bila večina gostov domačih, od tujih pa se povečuje delež gostov iz držav nekdanje Jugoslavije, Italije, Belgije in Nizozemske, manj pa je gostov iz Avstrije in Nemčije.

V Zdravilišču Radenci in Termah Banovci so po prvih osmih mesecih z rezultati zadovoljni, saj jih je na obeh lokacijah skupno obiskalo skoraj 33 tisoč gostov, ki so ustvarili dobrih 146 tisoč prenočitev. Prenova najstarejšega

zdraviliškega hotela v Radencih in učinkovite trženjske aktivnosti na domačem in tujih trgih ter stalni dvig kakovosti storitev so ključni dejavniki, na podlagi katerih so v prvih osmih mesecih letošnjega leta zabeležili rast v primerjavi z lanskim letom. V prvih osmih mesecih so ustvarili gostje v Zdravilišču Radenci skoraj 73 tisoč prenočitev, kar je za šest odstotkov več v primerjavi z enakim obdobjem lani, ter 71 tisoč prenočitev v Termah Banovci (enako kot lani). Še posebej so zadovoljni z obiskom v ključnih poletnih mesecih,

ko so imeli v Zdravilišču Radenci v juliju desetodstotno rast prenočitev, mesec kasneje pa rekordno več kot 45-odstotno povečanje prenočitev glede na enako obdobje lani. V prvih osmih mesecih je Radence obiskalo okoli 140 tisoč dnevni kopalcev, kar je za tri odstotke več v primerjavi z enakim obdobjem lani. Terme Banovci pa 107 tisoč dnevni kopalcev, kar je primerljivo z lanskim obiskom. Samo v mesecih julij in avgust je bilo dnevni kopalcev v povprečju več za okoli 20 odstotkov v primerjavi z lani. Direktor zdravilišča Radenci Milan Karoli je prepričan, da so se po temeljiti energetski sanaciji in prenovi uspeli uspešno umestiti na svetovni turistični trg.

Od lani so močan ponudnik površin s termalno vodo v severovzhodni Sloveniji tudi Bioterme Mala Nedelja v Slovenskih goricah. Kakor je povedala vodja Irena Mlinarič, so imeli letos v osmih mesecih kar 124 tisoč kopalcev – gradbišče hotela, ki je zrasel že do tretjega nadstropja, jih ni prav nič motilo. Gostje so pretežno domačini z mariborskega, celjskega, velenjskega in ptujskega območja – pa tudi iz Prekmurja, je poudarila Mlinaričeva. Cena je prav gotovo odločilna. Prav tako se veliko domačini gostov odloča za Terme sončni park Vivat v Moravskih Toplicah. Geza Šanca, direktor podjetja, je prepričan, da se med redkimi lahko pohvalijo s kar stoddstotno zasedenostjo 364 ležišč v juliju in avgustu, skupno pa je bilo v osmih mesecih za dva odstotka več prenočitev kot lani, kopalcev, med katerimi je veliko domačinov, pa je bilo v teh mesecih za okrog pet odstotkov več kot lani.

Bernarda B. Peček

Komentar

Večinsko polpismeni?

Ob 8. septembru, ki ga je Unesco razglasil za mednarodni dan pismenosti, je predsednik Slovenske ljudske stranke in poslanec v DZ Radovan Žerjav izrazil zaskrbljenost nad problematiko funkcionalne nepismenosti v državi in nad slovenskim šolskim sistemom. »ki ne usposobi večine maturantov in diplomantov za pravilno uporabo osnov slovenskega knjižnega jezika.«

Da je med slovenskim prebivalstvom stanje funkcionalne pismenosti, ki je definirana kot zmožnost razumevanja in rabe najrazličnejših besedil (od branja vznožnega reda do pisanja življenjepisov) v vsakdanjem življenju, res skrb zbujajoča, ni ugotovitev od včeraj, ampak je že mednarodna raziskava iz leta 1998 pokazala, da je 65–70 odstotkov odraslih pri nas pomanjkljivo funkcionalno pismeni. In kaj je bilo v enajstih letih narejenega za zmanjšanje funkcionalne nepismenosti? Naša država je pripravila nacionalno strategijo, ki naj bi omogočila, da Slovenija do leta 2012, ko se izteče Unescovo desetletje pismenosti, dvigne stopnjo pismenosti na raven razvitih evropskih držav. To se sliši zelo ambiciozno, toda ob pomanj-

kanju kakšnih konkretnih in odmevnih akcij se mi poraja dvom, ali bo ta strategija res imela takšne učinke, in vprašanje je, kaj bo pokazala morebitna nova raziskava. Tu se moram strinjati z Radovanom Žerjavom, ki je prst uperil v šole, saj morajo predvsem te zagotoviti, da se razvoj pismenosti ne bo končal že v osnovni šoli, ampak se bo nadaljeval tudi v srednji in na fakultetah.

Nekaj bo res treba spremeniti v šolskem sistemu, da bo tudi slovenščina kot učni predmet med učenci bolj priljubljena in da bodo čutili, da je materni jezik tisti, v katerem smo resnično doma in v katerem znamo najbolje ubesediti svoja čustva in izraziti svoje misli, kot je zapisal predsednik SLS. Morda bodo potem tudi lažje vsrkali vsa tista pravila, ki jih je treba obvladati za pravilno rabo knjižnega jezika. Nekaj bo treba spremeniti tudi na ravni visokega šolstva, kjer danes že skoraj na vseh študijskih programih – razen slavističnih – uporabljajo strokovno literaturo v tujem jeziku, potem pa tako rekoč onemijo, ko se je treba strokovno izraziti v slovenščini, kot že dolgo opozarjajo naši vidni slovenisti.

Toda gotovo niso šole vsega krive in ne bodo mogle vsega popraviti. Tako pomemben vzgojitelj kot šola so namreč tudi mediji, vendar pri nas skoraj nikogar več ne moti, da je vedno novim televizijskim in radijskim postajam skrb za jezik deveta brigada. Mag. Radovanu Žerjavu bi bil zato marsikdo hvaležen, če bi kdaj zastavil svojo besedo tudi pri tistih, ki podeljujejo dovoljenja za ustanavljanje novih medijev. Vprašati pa bi se moral tudi, koliko na pravilno rabo knjižnega jezika pazijo v državnem zboru, katerega član je. Kot predstavnik ljudstva bi namreč lahko veliko prispevali k temu, da bi ob pomoči njihovih javnih nastopov slišali lepo in pravilno slovenščino, ne pa kot zdaj, ko lahko vsak tolče po svoje, da o tem, kakšna besedila državni zbor kot zakonodajno telo pošilja v javnost, sploh ne govorimo. Očitno tudi oni močno varčujejo pri lektorski službi, a to je že druga zgodba.

Petra Kranjec

OPORA – SOČUTJE
v hudi bolezni in smrti

Hospic
Slovensko društvo

OO Murska Sobota
Slovenska ulica 42
Murska Sobota
Tel. 051 442 636

VESTNIK

Izdaja: Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. o. o. IZHAJA OB ČETRTIKIH. Uredništvo: Irma Benko (direktorica), Bojan Budja (odgovorni urednik), Janez Votek (namestnik odgovornega urednika), A. Nana Rituper Rodež, Andrej Bedek, Bernarda Balažič Peček, Ludvik Kovač, Majda Horvat, Milan Jerše, Petra Kranjec, Timotej Milanov (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški prelom). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 538 17 20 (naročniška služba), n. c. 538 17 10, 538 17 40 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 538 17 10, št. telefaksa 538 17 11. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Trimesečna naročnina (13 števil) 18,85 evra, letna naročnina (za 53 števil) 76,85 evra, letna naročnina za naročnike v tujini 180,00 evrov, polletna naročnina za delovne organizacije, podjetja in obrtnike (27 izvodov) 59,20 evra, izvod v kolportaži 1,50 evra. IBAN pri Raif- feisen banki SI56 2490 0900 0247 884, SWIFT koda banke: KREKSI22. Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Večve. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvoda in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Za kono o davku na dodano vrednost, Uradni list 23. 12. 1998, št. 89, in Zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103. Naklada: 14.100 izvodov. Elektronska pošta: Vestnik: vestnik@inf.si, Venera: venera@inf.si, naročniška služba: oglasi.vestnik@inf.si, www-stran: http://www.vestnik.si.

Murina jesenska kolekcija

Upanje ostaja Boss

Bo vladni scenarij o padcu Valanta in Podlesnika ter kasnejšem stečaju Mure postal resničnost?

Razkritje dokumentov o svetovalni pogodbi s podjetjem Huber, d. o. o., ki smo jih prvi razkrili prejšnji teden, so postavili poslovodnje Mure in »prizadevanje vodstva« v povsem drugačno luč, kot so to počeli do razkritja dokumentov. Očitno smo bili blizu določenim poslovnim manipulacijam konec julija, ko je bilo t. i. reševanje Mure prokurista Zdenka Podlesnika in predsednika nadzornega sveta Henrika Peternelja na vrhuncu. Takrat sta uživala v soju vročega sonca, žarometov in skandiranja delavcev. Dokumenti, razkriti prejšnji teden, so potrdili tisto, kar smo domnevali v juliju.

Izgovarjanje Podlesnika, da je šlo za pogodbo, po kateri naj bi Zdenka Huber opravila računovodski pregled Trendlinea, je nov poskus manipulacije z javnostjo. (Mimogrede: Zdenku Podlesniku in Marinki Glavač smo že prejšnji tork posredovali vprašanja v zvezi s pogodbo, vendar se jima nanje ni zdelo umestno odgovoriti, op. p.)

Dušan Semolič in Jože Turkl, ki sta vodila sindikalne predstavnike na sestanku s predsednikom vlade Borutom Pahorjem in gospodarskim ministrom dr. Matejem Lahovnikom, sta ponovno poudarjala odgovornost države pri reševanju Mure, kar ta ravno zaradi ohranitve zdravega jedra tudi aktivno počne. Ob tem pa sta prezrla, da so njuni predstavniki podprli razrešnico prejšnjemu predsedniku uprave Francu Hubru, ki si sedaj polni žepe ob pomoči svetovalne pogodbe.

Skrbni pregled poslovanja Trendlinea je namreč opravila revizijska hiša Deloitte. Pogodba je zgolj razkrila ozadje velikih poslovnih iger, ki so se jih šli in se jih še gredo Stane Valant, Henrik Peternelj in Zdenko Podlesnik. To, da Mura še diha, je zasluga države oziroma njenega paradržav-

Foto: Nataša Juhnov

nega sklada SOD-a. Zato je nekoliko nenavadno, da se podobne zadeve, kot je Hubrova svetovalna pogodba, skrivajo. Nenavadna je tudi izglasovana razrešnica vodstvu Mure v lanskem letu. Če se je že glasovalo o razrešnici, ki so jo, mimogrede, podprli tudi sindikalni predstavniki,

tra za Boss, ki bi skupaj s proizvodno zaposloval med 1200 in 1300 delavcev. Kako pomemben je Boss za Muro, kažejo tudi sedanjí scenariji reševanja Mure, ki temeljijo pretežno na Bossu. Je pa tudi res, da Boss med vsemi blagovnimi znamkami beleži najmanjši padec prodaje na svetovnem trgu, in sicer le za dobre tri odstotke.

Očitno je torej, da so se s poslom in zaposlenostjo prenehali ukvarjati s prihodom Peternelja in za njim Hubra. To delno potrjuje primerjava poslovnega izida za lansko leto, ko je Mura ustvarila za 5,8 milijona evrov izgube, in prvih treh mesecev letošnjega leta, ko znaša izguba kar 4,1 milijona evrov. Ta izguba je v polletju že preseгла lanskoletno. Da so zadeve izredno kritične, kaže primerjava rezultatov prodaje pri dodelavnih poslih. Ta je dosegla v lanskem letu 39,3 milijona evrov, v prvem četrtletju letošnjega leta pa dobrih 6,6 milijona evrov, kar je le 67-odstotna realizacija na letni ravni glede na lansko leto. Ob tem je nastopila nova okoliščina, in sicer kriza blagovne znamke Escada, ki je zaposlovala pretežno del ženskih oblačil. Po neuradnih podatkih teh naročil ni več, kar po oceni analitikov pomeni, da bo 480 delavcev brez dela.

Nov scenarij

To pa nas pripelje do novega scenarija reševanja Mure. Očitno se zgodba na srečanju pri predsedniku vlade Borutu Pahorju razpleta v to smer in jo posredno napoveduje tudi minister za gospodarstvo Matej Lahovnik. Po

Hugo Boss je očitno ključni strateški partner Mure in tega se očitno zavedajo tudi na Sodu. Je tudi blagovna znamka, ki beleži komaj tri odstotni padec prodaje na svetovnem trgu.

tem scenariju bo treba spraviti »na kolena« Valanta in Podlesnika in za tem izpeljati stečaj. Po ocenah ekonomistov Mura namreč nima realnih možnosti za prisilno poravnavo, ker ta ne bo rešila temeljnega problema izgub. Edina svetla točka v Murinem zdravem jedru ostaja Boss in zaradi tega tudi finančne aktivnosti Soda in s tem približno 600 zaposlitev v prenovljeni Muri.

J. Votek

Komentar

Nekulturno

Če od koga, bi v tej državi vsaj od ministrstva za kulturo pričakovali nekaj kulture. Četudi za vzorec. V opravičilo svojega poslanstva. V dokaz svojosti kulturnosti. Pa so se tovrstna očitno naivna pričakovanja razblinila kot milni mehurček.

Aprila je kulturno ministrstvo objavilo s privedniki redni, letni, javni in projektni opremljen razpis za sofinanciranje programskih vsebin medijev v letu 2009. S kriteriji, med katerimi so črno na belem zapisani tudi razširjenost medija, njegov pomen za posamezno regijo in še kaj. Jasno, da je svojimi projekti v igro stopil tudi Vestnik. Navsezadnje smo časopis, ki dokazano najpomembneje sooblikuje javno podobo Pomurja, ki ga kupi vsak deveti prebivalec tega dela Slovenije in ki ga po uradnih podatkih prebira kar 55 odstotkov življa v regiji. Tako po nakladi kot branosti smo najbolj razširjen regionalni časopis v Sloveniji. Vse do včeraj smo bili prepričani, da to nekaj šteje tudi zunaj Pomurja. A smo se ušтели.

Kulturna komisija, ki je svoji odločitvi v popotnico zapisala, da jo je vodila zavezanost zakonu in razpisu, nas je zavrnila. Točnejše: zavrnila je vse štiri Vestnikove projekte, med njimi tudi projekta Kulturna obzorja in Iz(brano), ki sta minule dni padla celo v pritožbenem postopku. Češ da ne »ugotavlja presežka, ki bi Vestnik Murska Sobotica izdajal od ostalih sorodnih regionalnih in lokalnih časopisov«.

Milo rečeno pa je zanimivo, da je komisija denimo zaznala presežek v projektu, imenovanem televizijska priloga(!), enega od slovenskih dnevnikov in ga nagradila z 38.000 evri. Ali da je zaznala toliko presežkov v projektih samozvanega osrednjega dnevnega časopisa, da je dvema od njih namenila natanko 129.070,89 evra. In tako dalje.

Morda pa vse skupaj le ni naključje. Nesporno dejstvo je namreč, da so regionalni časopisi na tokratnem razpisu kulturnega ministrstva nekulturno izviseli. Zgolj ali tudi zato, ker je član komisije človek, ki so mu ne tako davno, ko jih je hotel za vsako ceno spraviti pod streho osrednjega slovenskega dnevnika, obrnili hrbet? Nemara zato, ker je predsednik komisije hkrati tudi član kadrovske komisije taistega dnevnika, ki mu je bilo dodeljenega daleč največ za razpis razpoložljivega denarja?

Kdo ve? Mi vemo le, da smo bili izigrani. Nekulturno in nepošteno.

Bojan Budja

Nova razvojna strategija v kmetijstvu

S predstavitvijo delovnega gradiva nove strategije razvoja slovenskega kmetijstva državnozbornemu odboru za kmetijstvo se začne javna razprava o dokumentu, ki bo opredelil vizijo, cilje in ukrepe za razvoj slovenskega kmetijstva v naslednjem srednjeročnem obdobju do leta 2020.

Zadnja celovita strategija kmetijskega sektorja, ki je bila sprejeta davnega leta 1993, je postavila v ospredje razvojnega koncepta kombinacijo ekosocialnega in tržnega modela. Ker se je v tem času tako znotraj kot zunaj kmetijstva zgodilo marsikaj pomembnega, je potreben nov, osrednji strateški dokument za to področje. Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo je postalo naše kmetijstvo del globalnega okolja, spoprijema se z liberalizacijo kmetijskih trgov in številnimi novimi izzivi. Ker se je že začela razprava o skupni kmetijski politiki po letu 2013, si mora tudi Slovenija čim prej zastaviti jasne strateške usmeritve, ki jih bomo zagovarjali v Bruslju ob sprejemanju nove finančne perspektive in ukrepov kmetijske politike.

Po končani javni razpravi in dodatnih študijah bo do konca leta pripravljen končni dokument za sprejem v vladi.

L. Kovač

Aleš Gulič, novi direktor Urada za verske skupnosti

Cerkve in cerkvene skupnosti enake pred zakonom

Aleš Gulič je na mestu direktorja Urada za verske skupnosti nadomestil dosedanega v. d. direktorja dr. Draga Čeparja. Glede na multikonfesionalno podobo Prekmurja, kjer imamo predstavnike številnih verskih skupnosti, tri imajo sedež tu – Evangelicanska cerkev, Reformatorska krščanska cerkev in Cerkev Novo življenje –, smo ga na njegov tretji delovni dan na novi funkciji povprašali, kako vidi svojo vlogo in vlogo urada pri delu z verskimi skupnostmi.

Urad spremlja položaj cerkva in verskih skupnosti, jim daje strokovno pomoč in obvešča registrirane cerkve in druge verske skupnosti o različnih predpisih,

drugih aktih in ukrepih, ki zadevajo njihovo delovanje, vodi postopek registracije ter register cerkva in verskih skupnosti. Prizadeva si tudi za uresničevanje načela enakega obravnavanja in v okviru svojih pristojnosti ustvarja razmere za enako obravnavanje oseb ne glede na versko prepričanje.

Za Vestnik je Aleš Gulič dejal, da želi najprej spoznati svoje sodelavce in delo na uradu, čaka ga analiza odnosov med verskimi skupnostmi, države do verskih skupnosti in novega zakona o verski svobodi. »Prizadeval si bom za enakopravnost vseh 43 verskih skupnosti, ki so registrirane, k čemur me zavzujeta tudi ustava in zakon. Ena od nalog urada je tudi ohranjanje in vzpostavitev dobrih odnosov in

dialoga med državo in vsemi verskimi skupnostmi.« Kar zadeva versko oskrbo v institucijah, kot so vojska, bolnišnice, domovi za ostarele, pa meni, da morajo imeti prav vse registrirane skupnosti tudi enako odprta vrata.

Evangelicanski škof. mag. Geza Erniša je povedal, kako od nove-

Aleš Gulič, direktor Urada za verske skupnosti: »Za versko oskrbo v institucijah, kot so vojska, bolnišnice, domovi za ostarele, morajo imeti prav vse registrirane skupnosti enako odprta vrata.« Foto: T. M.

ga direktorja oziroma urada pričakuje, da ima do vseh verskih skupnosti enakovreden in enakopraven odnos ter strpen in odprt dialog pri vseh vprašanjih tudi v prihodnje. »Hvaležni smo dosedanemu direktorju dr. Čeparju, ki je bil vedno korekten pri sodelovanju z našo cerkvijo, in takega

sodelovanja si želimo tudi v prihodnje.«

Da so imeli dober dialog in korekten odnos z vsemi dosedanjimi direktorji urada, je potrdil tudi Franc Kuzmič, predstojnik Binkoštnice cerkve za severovzhodno okrožje. »Tako sodelovanje si želimo tudi vnaprej, pričakujejo pa, da bo novi direktor do vseh cerkva in verskih skupnosti toleranten, pošten, neprovokativen in da bomo skupaj korektno reševali morebitna odprta vprašanja.«

Katoliška cerkev pa je v svojem uradnem stališču javno izrazila podporo prejšnjemu direktorju dr. Čeparju, hkrati pa upa, da bo novi direktor gojil korektno odnose s cerkvami in drugimi verskimi skupnostmi v duhu okre-

pljenega sodelovanja, pričakujejo korekten in spoštljiv odnos v dobrobit vseh katoličanov in drugih verujočih. Zapisali so še, da je Gulič med drugim predlagal sprejem zakona o verski svobodi, ki se je močno odmikal od načela pozitivne ločitve Cerkev in drugih verskih skupnosti od države. Ta ni bil sprejet, Gulič pa nam je zatrnil, da bo pri svojem delu spoštoval le veljavni verski zakon.

Povedal je še, da bo za vse registrirane verske skupnosti v Sloveniji konec meseca pripravil uradni sprejem, v Prekmurju pa se bo mudil že po 20. septembru in morda bo to priložnost izkoristil tudi za srečanje s predstavniki katedere od verskih skupnosti.

Nana Rituper Rodež

Srednješolski fazani pred strogo komisijo tudi v Radencih

Krst z medom in čokolado

Šestinsitrideselet prihodnjih gostincev je pogumno prestalo dokaj naporen sprejem v dijaške vrste

Krst novincev na Srednji šoli za gostinstvo in turizem Radenci so s prvega septembrskega petka zaradi slabega vremena prestavili na ponedeljsko dopoldne. Opravili so ga na igrišču pred šolsko stavbo, njihovi mučitelji pa so bili četrtošolci.

Čokoladni namaz, med, moka, voda, papirčki ... vse to je bilo na mizi pred strogo komisijo, ki je sprejemala v svoje vrste 46 novih učencev na Srednji šoli za gostinstvo in turizem Radenci, ki jo bo v tem šolskem letu obiskovalo 300 dijakov. Sprejem novincev ali fazanov poteka že nekaj časa organizirano, pri tem pa imajo starejši dijaki proste roke, da sami izberejo vprašanja, sredstva in način, kako bodo preizkušali prvošolce na njihovi srednji šoli. Za napačne odgovore ali neposlušnost jih doleti kazen, na koncu pa so prav vsi namazani, mokri in umazani. Vsekakor je krst novincev zanimiv in sproščujoč dogodek za vse dijake in profesorje, le za dijake, ki so morali klečati na asfaltu, nekoliko manj.

B. B. P.

Pred strogo komisijo četrtošolcev so morali fazani klečati in pridno odgovarjati na vprašanja.

Na koncu so bili najbolj poredni deležni še mrzle kopeli.

Apaški občinski svet malenkost popravil letošnji proračun

Čez tri leta nov vrtec v Apačah?

Svetniki Občine Apače so se na svoji 24. redni seji seznanili z izvajanjem občinskega proračuna za leto 2009 v prvem polletju in sprejeli rebalans proračuna, po katerem se prihodki povečujejo za 132.413 evrov in skupno znašajo tri milijone in dobrih 160 tisoč evrov, odhodkov pa bo po novem za tri milijone in dobrih 240 tisoč evrov, kar je za 144 tisoč več, kot je bilo predvideno ob sprejetju proračuna.

Dodatni prihodki izhajajo predvsem iz finančne izravnave, s katero je apaška občina od države dobila nekaj več kot 211 tisoč evrov, s tem da je morala skoraj za 60 tisoč evrov oklestiti načrtovane davčne prihodke. Na odhodkovni strani je največje povečanje pri junija začeti investiciji v nov vodovod v Črncih in Mahovcih, za katero občina letos namenja 75 tisoč evrov. Zaradi nekoliko večje razlike med prihodki in odhodki se je zvišal tudi proračunski primanjkljaj na skoraj 140 tisoč evrov, ki pa ga bodo v celoti pokrili s proračunskim presežkom iz leta 2008.

Z rebalansom se je v proračunu pojavila tudi postavka za gradnjo nizkocenovnega vrtca, ki je na začetku leta še ni bilo. Zaradi pričakovane naraščanja vpisa otrok v vrtec namreč v občini menijo, da je smiselno v Apačah zgraditi novo stavbo za vrtec, ker v zdajšnji ni mogoče zagotoviti dodatnih površin, rekonstrukcija pa bi bila z vidika zakonodaje predraga. Za gradnjo vrtca v energetsko varčni izvedbi, v katerem bi organizirali sedem oddelkov, bodo letos iz proračuna porabili 6000 evrov za pridobitev strokovnih podlag, prihodnje leto načrtujejo pridobitev projektne dokumentacije in začetek gradbenih del, vrtec pa naj bi bilo dokončan konec leta 2011.

P. K.

30 let dialize v Splošni bolnišnici Murska Sobota

Na dializo prihaja enainšedemdeset bolnikov

Potrebovali bi večje prostore in več zdravnikov

Prvo hemodializo so v murskosoboški bolnišnici opravili pred tridesetimi leti, do takrat pa so se bolniki zaradi kronične odpovedi ledvic morali dvakrat na teden voziti v Slovenj Gradec, Maribor, Celje in celo v Ljubljano. Konec leta 1979 je bilo v program zdravljenja s hemodializo v murskosoboški bolnišnici vključenih osem bolnikov, sedaj pa jih zdravijo devetinosemdeset, šestinsedemdeset s hemodializo in tri s peritonealno ali trebušno dializo.

V tridesetih letih je murskosoboški dializni center na zdravljenje sprejel dvesto enaindvajset bolnikov, v vseh letih delovanja pa so do lani opravili več kot 175 tisoč dializnih procedur. Danes bolniki prihajajo na dializo, ki traja od štiri do pet ur, trikrat na teden. Najstarejši je star devetinosemdeset in najmlajša bolnica štiriindvajset let.

Ob programu kronične hemodialize na dializnem odseku opravljajo tudi hemodialize v primeru nenadne odpovedi ledvic, bolnike pa pripravljajo tudi na presaditev organa. Doslej je bilo s tega območja uspešno opravljenih petdeset transplantacij, tako tudi za prvega bolnika murskosoboškega dializnega centra.

Pobudo za ustanovitev dializnega centra v murskosoboški bolnišnici je dal takoj po odprtju prvih centrov po slovenskih splošnih bolnišnicah in po sklepu strokovnega sveta leta 1976 zdravnik internist dr. Nikolaj Lainščak, vendar razmere v bolnišnici tega še

Medicinska sestra Slavica Gjerkeš v murskosoboški bolnišnici skrbi za bolnike na dializi že vseh trideset let. V tem času so zaradi kronične odpovedi ledvic z dializo nadomestno zdravili 221 bolnikov. Foto: Nataša Juhnov

niso dopuščale. Bolniki so se morali še naprej dvakrat na teden voziti v oddaljene kraje, kar pa jim je vzelo ves dan. Za ustanovitev dializnega centra v murskosoboški bolnišnici sta se potem zavzela predstojnik internega oddelka doktor Franc Starc in takratni direktor bolnišnice doktor Jožef Bederjak. Ob gradnji prizidka k internemu oddelku za potrebe rentgenske dejavnosti so v nadstropju prostore uredili tudi za dializni odsek. Njegovo ustanavljanje in vodenje je prevzel Franc Štivan, dr. med., spec. int., ki se je za samostojno delo usposabljal na Nefro-

loški kliniki v Ljubljani in opravil podiplomski študij nefrologije v Zagrebu. Bil je tudi vrsto let njegova gonilna sila. Prvi medicinski sestri dializnega centra sta bili višja medicinska sestra Zdenka Rajh in srednja Slavica Gjerkeš.

Odsek za nefrologijo in dializo sedaj vodi Simona Kralj Lopert, dr. med., spec. int., ob njej pa dela še Martina Lukač, dr. med., spec. int., in po potrebi zdravniki iz enote intenzivne terapije internega oddelka. Področje zdravstvene nege vodi Zdenka Tratnjek, dipl. med. sestra, za bolnike pa skrbi sedemnajst medicinskih sester. Zaradi na-

raščanja števila bolnikov z dokončno odpovedjo ledvic in potrebo po nadomestnem zdravljenju s hemodializo so sedanji prostori pretesni, pesti pa jih tudi pomanjkanje zdravnikov, ki bi jih glede na število bolnikov potrebovali vsaj štiri. Kljub temu je vodja Odseka za nefrologijo in dializo Simona Kralj Lopert povedala: »... v prihodnost gremo s hvalečnostjo za odlično timsko delo dializnega oddelka, ki je nenehno sledi napredku v stroki, ter z željo po uspešnem reševanju prostorskih in zdravniških kadrovskega stiska.«

Majda Horvat

Novi doktor znanosti iz Beltincev postal v. d. direktorja Krajinskega parka Goričko

Sedanja ekološka kriza je vse ljudi na svetu ponovno povezala med sabo

»Redukcionizem Svetega pisma je kriv, da se krščanstvo krivi za podjarmljanje narave. Pomeni, da je Sveto pismo notranje kontradiktorno. Razlagalci so favorizirali najmlajšega pisca stare geneze – duhovniški vir,« je med drugim pojasnil Bernard Goršak, ki je pred slabim mesecem postal novi doktor znanosti, saj je uspešno zagovarjal delo z naslovom Biblična etika varstva narave kot preraščanje nasprotij med antropocentrizmom in ekocentrizmom. Zanimalo ga je namreč, ali je res krščanstvo krivo za pretirano podjarmljanje in izkoriščanje narave.

Med številnimi kandidati za novega direktorja Javnega zavoda Krajinski park Goričko je komisija le dan pred zagovorom njegove doktorske disertacije izbrala Bernarda Gorška kot najbolj ustreznega; minul četrtek (3. septembra) ga je Vlada Republike Slovenije imenovala zaradi proceduralnih zapletov zaenkrat za vršilca dolžnosti direktorja, vsekakor pa ga bodo v prihodnje pogosteje videvali predvsem ljudje na Goričkem. Načrtuje tudi preselitev v eno od severozahodnih goriških vasi.

Bernard Goršak izhaja iz verne beltinske družine. Ni pripadnik nobene stranke, prepričan je, da če se zavežeš eni stranki in njenemu programu, si proti drugim. Tega pa noče. Zagotovo pa je zavezan naravi, tudi poklicno, saj je od 1999. leta zaposlen v Kozjanskem parku (zadnje leto kot višji naravovarstveni nadzornik). Po končani naravoslovni gimnaziji v Murski Soboti se je vpisal na Biotehniško fakulteto v Ljubljani; zaradi osebnih razlogov je študij prekinil in se za poldrugo leto zaposlil doma v Beltincih pri očetu – in znanje tapetništva mu vedno pride prav. Končal je študij biologije in kemije na Pedagoški fakulteti Maribor, kjer se je spoznal

s profesorjem Kaligaričem. Že diplomski naloga je izražala njegovo pripadnost, saj se je v njej ukvarjal z rastlinstvom ob reki Muri. Tri leta je bil zaposlen v OŠ Turnišče. Ko se je na Biotehniški fakulteti začel podiplomski študij o varstvu naravne dediščine s prof. Boštjanom Ankom, se je pridružil prvi generaciji študentov. Tudi magistrsko nalogo je posvetil reki Muri (obdelal je vodne habitate), čeprav se je vmes 1999. leta zaposlil v Kozjanskem parku. Leta 2005 je prijavil doktorsko disertacijo, ki jo je najprej nameraval nasloviti Odnos do narave v luči krščanske tradicije, prof. dr. Edvard Kovač, priznani filozof, pa mu je predlagal širšo obdelavo teme. Na podiplomskem študiju so poslušali, da je eden izmed krivcev za globalno ekološko krizo prav krščanstvo, češ da v Svetem pismu piše »podvržite si naravo in gospodujte«, zaradi česar nam je narava še sedaj predvsem sredstvo za zadovoljevanje potreb. Prav tako ga je zanimalo, zakaj obstaja pri ljudeh nekakšen prastrah pred močvarjo, bereki, žabami, pi-javkami in celo pajki. Združil je to-

Foto: B. B. P.

Dr. Bernard Goršak je za eno leto postal novi vršilec dolžnosti direktorja Krajinskega parka Goričko.

rej ta praktični odnos do narave in globlja verska vprašanja v povezavi z naravo. Vse skupaj pa je želel še nadgraditi, postaviti v celotni kontekst sedanjega trenutka, kajti sedanja ekološka kriza nas je vse ljudi na svetu spet nekako povezala. Njegovo delo vsekakor spada na področje ekoteologije, ki se pojavlja v svetu šele zadnjih deset let, v Sloveniji pa je novost. »Vem, da bom koga močno vznemiril, že na zagovoru je bil cenjeni Aleksander Zorn zelo provokativen ... Dejstvo je tudi, da sta drugačno pojmovanje in odnos do narave med katoliki, protestanti in pravoslavnicami,« je pojasnil Bernard Goršak. Najbolj blizu mu je biblični ekohumanizem oziroma kar humanizem, ki uvršča v moralno skupnost vse bivajoče, vsak je odgovoren za ves svet, strinja pa se, da bi moral spet prevladovati princip poljedelec – kralj.

Bernarda B. Peček

Hofer sporoča

iz naše stalne
ponudbe

milfina
Trajno čokoladno mleko
s slamicco
• z 1,5 % maščobe ali
• s 3,5 % maščobe
iz hladilnika,
500 ml

za kos
0,55
1,10/l

Mlečni desert Topi
• jagoda ali
• lešnik
iz hladilnika,
6 x 58,33 g

za kos
1,09
3,11/kg

DUO'R CRISP
Jogurt z dodatki
več vrst,
175 g

za kos
0,45
2,57/kg

FARMER
Arašidi praženi in soljeni
v pločevinki,
200 g

za kos
0,69
3,45/kg

pepino
Instant kakovov napitek Pepino Plus
800 g

za kos
1,99
2,49/kg

mit 6 Vitaminen
800 g

bella
Hrustljava rezina Knuspi
10 x 25 g

za zavoj
1,79
0,18/kos oz. 7,16/kg

Campino
nimm 2 Lolly

STORCK
Lizike
• Nimm 2 ali
• Campino ali
• Schleckies
150 g

za kos
1,69
11,27/kg

Sweet Valley
Sadni sok
100% sadni delež
• pomarančni ali
• multivitaminski
• jabolčni ali
6 x 0,2 l

za zavoj
1,49
1,24/l

Apfel Saft
Orangen Saft

Monarc
Poljeni rogljčki
• z mlečno-karamelno kremo ali
• s čokoladno kremo ali
• z lešnik-nugatovo kremo
5 x 48 g v zavoju

za zavoj
1,19
4,96/kg

5x Croissants for kids

Mlečne čokoladice Jumbo
• lešnik ali
• kakav ali
• kokos
150 g

za kos
1,39
9,27/kg

LEO LAUSEMAUS
Otroška zobna pasta
• jagoda ali
• soft mint
100 ml

za kos
0,99
9,90/l

LEO LAUSEMAUS
Otroška zobna ščetka
2 kosa

za zavoj
0,99
0,50/kos

LEO LAUSEMAUS
Otroški šampon
• exotic dream ali
• banana fresh
300 ml

za kos
1,29
4,30/l

exotic dream
Kinder shampoo
banana fresh
Kinder shampoo

Prodaja samo v količinah, običajnih za gospodinjstva. Slike so simbolične in so predlogi za serviranje. Cene vključujejo vse dajatve. Cene so v evrih in vključujejo DDV. Za napake v tisku ne odgovarjamo.

Hofer trgovina d.o.o.
www.hofer.si

Po koncu AGRE in svetovnega prvenstva v oranju

Pomurje je bilo svet v malem

Oba dogodka v središču zanimanja evropske in svetovne javnosti

Pomurje je bilo minuli teden v središču zanimanja evropske in svetovne kmetijske javnosti. To je bil tudi zgodovinski dogodek ne le za pomursko, pač pa tudi za slovensko kmetijstvo, ki se mu zagotovo kar nekaj časa ne bo ponovila priložnost, da bi gostilo dve tako pomembni kmetijski manifestaciji. Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA si je s 47-letno tradicijo že utrdil svoje mesto v tem delu Evrope, na stičišču meja štirih držav, 56. svetovno prvenstvo oračev pa je bilo priložnost, da se Slovenija s svojim kmetijstvom predstavi tudi svetovni javnosti.

Sejem v Gornji Radgoni uspešno nadaljuje svojo že skoraj polstoletno tradicijo, in čeprav se površnemu obiskovalcu na prvi pogled zdi, da je iz leta v leto enak, to vendarle ne drži, saj prireditelji vsako leto postreže s številnimi novostmi – tako pri mehanizaciji in opremljenosti, kjer so predstavljeni najnovejši dosežki in izboljšave kmetijske tehnologije, živilsko-predelovalna industrija s svojimi proizvodi sledi trendom, ki jih zahtevajo sodobni potrošniki, kmetijstvo pa ob skrbi za pridelavo in oskrbo vse bolj prevzema tudi druge funkcije.

Na letošnjem sejmu AGRA je posebna pozornost veljala ekološki ter integrirani pridelavi in prireji z novostmi, ki omogočajo ekološko obdelavo brez uporabe herbicidov, na ogled pa so bili tudi najnovejši proizvodi za celotno oskrbo živali ter nego rastlin in semenarstvo. Mednarodni pomen so dajale sejmu predstavitve posameznih regij tujih držav, na razstavnih in foramskih prostorih pa so bile dejavne vladne, gospodarske, stanovske in strokovne ustanove, ki krojijo kmetijsko in gospodarsko politiko v državi.

Sejemska prireditev v Gornji Radgoni si je s 47-letno tradicijo utrdila svoje mesto v tem delu Evrope. Foto: J. Z.

se je začela tudi javna razprava o novi razvojni strategiji slovenskega kmetijstva, ki opredeljuje vizijo, cilje in ukrepe za razvoj te gospodarske panoge v naslednjem srednjeročnem obdobju do leta 2020.

V osmih sejmskih dneh se je v Gornji Radgoni na več kot 65 tisoč kvadratnih metrih razstavnih površin predstavilo 1.680 razstavljalcev iz 29 držav, na mednarodnih ocenjevanjih kakovosti pa je bilo podeljenih blizu 1.400 odličij, ki prispevajo k promociji nagrajenih izdelkov.

Po besedah Janeza Erjavca, direktorja Pomurskega sejma, je prireditev v celoti upravičila pričakovanja organizatorjev, v prihodnje pa bi veljalo bolj upoštevati tudi predloge razstavljalcev, ki trdijo, da bi bilo sejem treba skrajšati le na nekaj dni. Zaradi svetovnega prvenstva oračev je

Na poljih v Tešanovcih se je pomerilo 59 tekmovalcev iz 30 držav štirih celin. Foto: N. J.

in njene promocije v svetu, koliko smo to znali izkoristiti, pa bo pokazal čas.

Za organizacijo in izvedbo svetovnega prvenstva v Tešanovcih lahko zapišemo, da je bila uspešna, kar je ob koncu še posebej poudaril tudi Michael Daimel, predsednik Svetovne organizacije oračev, ki je zatrdil, da je bilo letošnje svetovno prvenstvo najboljše doslej.

Panvitina polja v Tešanovcih so najboljše svetovne orače gostila dobra dva tedna, saj so mnogi začeli trenirati že sredi avgusta, prireditve pa je dosegla vrhunec s tekmovalnim delom v petek in soboto, ko se je 59 tekmovalcev iz 30 držav najprej pomerilo v oranju strnišča, nato pa še ledine.

Svetovno prvenstvo v oranju si je skupaj s spremljajočimi prireditvami ogledalo 30 tisoč obiskovalcev, ki so bodrili svoje tekmovalce, največjo podporo pa sta

Zmagovalec letošnjega državnega tekmovanja v oranju s krajniki je 25-letni domačin Štefan Cigūt iz Noršinec, ki bo skupaj z Igorjem Patejem prihodnje leto zastopal slovenske barve na svetovnem prvenstvu v Novi Zelandiji. Foto: N. J.

obračalnimi plugi pa je zmagal Belgijec Roel Cuyvers.

Tekmovanje se je končalo s slovesno razglasitvijo rezultatov, kjer je udeležence nagovoril tudi predsednik slovenske vlade Borut Pahor, ki je posebej poudaril pomen kmetijstva in prizadevanja vlade za reševanje težav, v katerih se je ta panoga znašla. Marjan Kardinar, podpredsednik organizacijskega odbora SPO 2009, je slovesnost sklenil s predajo WPO-zastave novozelandskemu kolegu, kjer bo prihodnje svetovno prvenstvo v oranju.

www.hypo-alpe-adria.si

Rastoči depozit
z mesečno rastočo obrestno mero

Razglasitev zmagovalcev na letošnjem svetovnem prvenstvu v oranju. Avstrijec Werner Eder je zmagal v oranju s krajniki, Belgijec Roel Cuyvers pa z obračalnimi plugi. Foto: N. J.

Strokovno pripravljene razstave živali so bile najlepše doslej, sejem pa je postregel tudi s 125 spremljevalnimi dogodki, med katerimi je bilo kar 65 strokovnih in poslovnih srečanj. Na sejm so se zvrstile številne strokovne teme in teme s področja kmetijske politike, s sejo državnoborskega odbora za kmetijstvo na sejmskem prostoru pa

www.hypo-alpe-adria.si

Spoštovane in spoštovani, v Hypo Group Alpe Adria smo ob 15 letnici za vas pripravili tri vrste depozitov.

le trenutno stanje v slovenskem in evropskem kmetijstvu, pač pa je predstavljal tudi usmeritev za prihodnost. Tako kot je bil tokrat predstavljen osnutek nove razvojne strategije slovenskega kmetijstva za naslednje desetletje, bodo tudi naslednje sejme

www.hypo-alpe-adria.si

Jubilejni depoziti
z visoko obrestno mero brez tveganja.

ske prireditve sledile trendom in usmeritvam slovenskega kmetijstva in agroživilstva.

Prekmurje je bilo svet v malem

Ob že tradicionalnem sejmu AGRA je bilo Pomurje v teh dneh tudi gostitelj 56. svetovnega prvenstva oračev. Manifestacija, ki sodi med največje svetovne dogodke v kmetijstvu, je v Slovenijo in Pomurje privabila tekmovalce iz 30 držav s štirih celin, z njimi pa so prišli tudi številni spremljevalci. Prvenstvo je bilo tudi priložnost za predstavitev Slovenije

imela seveda slovenska tekmovalca Igor Pate, ki je oral z obračalnimi plugi, in Jožef Zver s plugom krajnikom. Pate je bil prvi dan v oranju strnišča 13., na ledini je bil peti, v skupni uvrstitvi pa je zasedel osmo mesto. Dobro se je odrezal tudi domačin Jožef Zver, ki se je z nastopom na letošnjem svetovnem prvenstvu poslovil od aktivnega tekmovanja. Po prvem dnevi je bil Zver dese-

Domačin Jožef Zver je na letošnjem svetovnem prvenstvu zaoral še zadnjo brazdo v tekmovalni konkurenci. Foto: S. E.

ti, v oranju ledine je zasedel 13. mesto in se na koncu uvrstil na 12. mesto. Najboljši na svetu v oranju s krajniki je bil letos Werner Eder iz Avstrije, v oranju z

tni Igor Pate iz Dolenjske, oba pa bosta zastopala Slovenijo na prihodnjem svetovnem prvenstvu v oranju v Novi Zelandiji.

Ludvik Kovač

Marof v Mačkovcih odprl svoja vrata

Nadaljevanje stoletne vinske zgodbe

Poleg vinarstva v prihodnje tudi prenočišča in restavracija

Na vzpetini nad Mačkovci je s slovesnim odprtjem v navzočnosti ministrov za kmetijstvo in Slovence po svetu dr. Milana Pogačnika in dr. Boštjana Žekša zažvela nova vinska klet Marof. Z njo Skupina Panvita, največji pridelovalec hrane v Sloveniji, širi svojo dejavnost na področje vinarstva in vinskega turizma ter nadaljuje skoraj tristoletno tradicijo sodobnega vinogradništva in kletarstva na Goričkem, ki jo je v teh krajih začela grofvska družina Szapary.

Nova, naj sodobnejše opremljena vinska klet v Mačkovcih je rezultat odločitve, ki so jo v Panviti sprejeli pred tremi leti, da po-

dročje vinogradništva dopolnijo s kletarstvom. Ker je bila to za njih popolnoma nova dejavnost, so bili prisiljeni poseči po strokovnih močeh zunaj slovenskega prostora in to strokovno pomoč so našli pri Avstrijcu Erichu Krutzlerju, priznanem in cenjenem

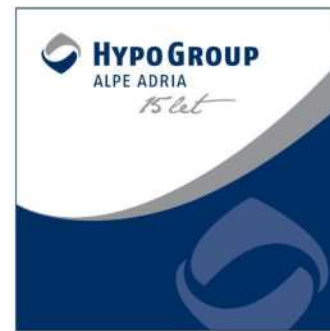
Za simbolično odprtje kleti, ki so ga opravili Stanko Polanič, Erich Krutzler, dr. Milan Pogačnik in Dejan Židan, je – simbolično – služila vinska trta.

enologu z bogatimi vinarскими izkušnjami, ki je poleg vloge enologa prevzel tudi vlogo direktorja v novem podjetju Panvita Marof, je povedal Stanko Polanič, direktor Interling Holdinga, kate-rega pomemben del je Panvita.

Erich Krutzler se je skupaj z gradnjo nove vinske kleti lotil obnove vinogradov in jih dobršen del že obnovil, tako da zdaj gospodarijo z 38 hektarji površin na posestvih v

Mačkovcih, Kramarovcih, Bodoncih in pri Gradu. V prvih gojijo samo modro frankinjo, ki je tipična sorta tega območja, v preostalih treh krajih pa bele sorte vina. Pri tem po besedah direktorja Panvite Dejana Židana sledijo Panvitinim načelom vrhunske, kakovostne in sonaravne pridelave, saj so le tako lahko konkurenčni na zahtevnem evropskem trgu. In res so doslej več kot polovico pridelane vina izvozili. Leta 2008 so napolnili 50 tisoč steklenic vina, načrtujejo pa, da bodo v štirih letih letno proizvodnjo povečali na 250 tisoč steklenic, kar jim omogoča tudi nova klet, velika 2100 kvadratnih metrov, katere zmogljivost je 300 tisoč litrov vina.

Hkrati s postavitvijo nove vinske kleti, vredne 3,2 milijona evrov, so uresničili še naložbo v obnovo nekdanjega deželnega dvorca Szaparyjev. Tega ne bodo uporabljali za komercialne namene, predvidevajo pa, da bodo prihodnje leto začeli graditi stav-

bo s 16 apartmaji in restavracijo, s čimer bi vinarstvo dejavnost zaokrožili s turistično ponudbo in dali nov zagon vinskemu turizmu na Goričkem. Da so z blagovno znamko Marof že doslej precej storili za prepoznavnost Prekmurja, predvsem pa goriških vin, jim je priznal tudi minister za kmetijstvo dr. Milan Pogačnik. Ta je v svojem govoru na otvoritveni slovesnosti spomnil na to, da so vina Marof letnik 2008 že prejela tri medalje na ocenjevanju svetovno znane revije Decanter.

P. K.

Tako v moderni vinski kleti, v kateri bodo zorele tradicionalne sorte vina, kot v prenovljenem dvorcu se združujeta preteklost in sedanjost. Fotografiji: J. Z.

Tržno naravnani ravnatelj dvojezične srednje šole

Več programov, več dijakov

Za deset odstotkov povečali vpis v prve letnike srednješolskega izobraževanja in uspeli pridobiti dva nova višješolska programa za geotehnologijo in rudarstvo ter gostinstvo in turizem

Dvojezična srednja šola Lendava ima v tem šolskem letu vpisanih 318 dijakov in je uspela s pomočjo štirih novih programov povečati vpis v prvi letnik za deset odstotkov, kar je v tem vseslovenskem upadu vpisa dijakov v srednje šole nadvse presenetljivo, še posebej, ker gre za obmejno območje in šolo, ki ji je uspelo povečati vpis v programe srednjega strokovnega in poklicnega izobraževanja. Lendavska srednja šola pa je s preselitvijo v novo šolsko stavbo pred leti dobila tudi nov zagon na področju višješolskega izobraževanja, saj že od leta 2007 sodeluje s Šolskim centrom Velenje.

Letos so zagovarjali diplomske naloge prvi diplomanti programa za varstvo okolja in komunalo, ki so se vpisali na višješolski izredni študij leta 2007. Skupno je v ta program vpisanih 33 študentov. Naslednje leto so prav tako v sodelovanju z velenjsko višjo strokovno šolo uvedli študij mehatronike (od letošnjega septembra imajo na voljo tudi program po-

klicnega izobraževanja za mehatronika operaterja), na katerega se je vpisalo 19 študentov. To jesen pa sta na voljo še dva dodatna programa, in sicer za geotehnologijo in rudarstvo ter gostinstvo in turizem.

»Že lani smo razmišljali, kako razširiti višješolski program, saj bi potem lažje oblikovali skupine, ker se nekateri predmeti prekrivajo, večji pa bi bil tudi ekonomski učinek. Pobudnica programa rudarstva in geotehnologije je bila domača Nafta Lendava, saj ji zelo primanjkuje tega kadra, želijo pa si tudi kakšen srednješolski ali poklicni program, da bi zaposleni pridobili dodatno izobrazbo,« je pojasnil ravnatelj Slavko Režonja. Vrtalci, upravljavci gramoznic, gradbena podjetja in mnogi, ki se ukvarjajo s pridobivanjem kamnin, morajo imeti namreč zaposlene s primerno strokovno izobrazbo. V Nafti potrebujejo predvsem strokovnjake, ki bi se ukvarjali z vrtinami, plinom in toploto, zato so se že odločili, da bodo bodočim študentom ponudili nekaj stipendij. Prav tako podpirajo drugi nov program za

Slavko Režonja, ravnatelj Dvojezične srednje šole Lendava: »Jaz sem pač bolj tržno naravnani kot drugi ravnatelji in razmišljam tudi o tem, kako čim bolj pokriti materialne stroške šole. Več višješolskih programov imamo, lažje dihamo tudi kot srednja šola.« Foto: B. B. P.

gostinstvo in turizem v Termah Lendava. »Ta program je prava prav odgovor na trende v lokalni skupnosti, ki želi razvijati turizem v povezavi s ponudbo rekreacije in kulinarike. Poleg tega želimo s tem programom na šolo pridobiti tudi nekaj ženske populacije. Tu ne gre le za izobrazbo kuharjev in natakarjev, ampak gre za splošno zavest, da tudi občine, zavodi, muzeji in vsi, ki se ukvarjajo s turizmom, potrebujejo višjo izobrazbo. To je tudi enkratna priložnost za delavke s srednješolsko izobrazbo, ki bodo ostale brez zaposlitve v Muri. Vse te bodo pristale na zavodu za zaposlovanje in zavod jim lahko plača takšno izobraževanje,« pojasnjuje Režonja. Tudi v Termah Lendava se veseli novega višješolskega programa, saj bodo svoje zaposlene z veseljem poslali na dodatno izobraževanje – za gostinski kader je višja izobrazba tudi priložnost, da si pridobi osnovo za višjo plačo, razširi obzorja znanja in dobi nov zagon.

V vsakem programu je na voljo 30 prostih mest za študente, za izvajanje programa pa morajo zbrati

vsaj 20 prijav. Cena triletnega študija z vpisninami in diplomo vred je 3.800 evrov, ki se plača v več obrokih, pouk pa bo ob petkih in sobotah v Dvojezični srednji šoli

Lendava. Več informacij bo vsem zainteresiranim na voljo na informativnem dnevu 14. septembra ob 17. uri v Lendavi.

Bernarda B. Peček

Višješolski program za gostinstvo in turizem priporočajo tudi delavkam Mure s srednješolsko izobrazbo, ki se želijo prekvalificirati za delo v turizmu.

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, OS Murska Sobota je trenutno razpisanih več kot 210 prostih delovnih mest. Delodajalci imajo največje potrebe v gradbeništvu, gostinstvu in storitvah.

Najbolj iskani delavci v tem tednu:

osnovnošolska izobrazba – 56, tesar opažev – 30, zidar – 16, pomožni delavec – 12, monter gradbenih konstrukcij – 9, mizar – 6, ključavničar – 4, kuhar – 4, gradbeni tehnik – 3, natakar – 3.

Iščejo se tudi:

dipl. inž. elektrotehnike (vs) – 2, univ. dipl. socialni pedagog – 2, dipl. inž. agronomije (vs) – 1, prof. slovenščine – 1.

Več informacij o prostih delovnih mestih in seznam vseh aktualnih prostih delovnih mest z zahtevanimi pogoji za zaposlitev lahko najdete na uradnih za delo, v CIPS-ih in na internetni strani www.ess.gov.si.

Barometer

Franc Huber, solastnik družinskega podjetja, tudi v Avstriji prepoznavnega podjetja Huber, d. o. o., iz Brezovca, zaenkrat javnosti še ni pojasnil vsebine svetovanja soboški Muri. Ob poslovnih dogodkih – izstavljanje faktur za svetovanje Muri – je zabeležen še eden, in sicer nakup stare šolske stavbe v Serdici za 46.000 evrov.

Zdenko Podlesnik, prokurist Mure, poskuša zamegliti svetovalno pogodbo s podjetjem Huber, d. o. o. Nekoliko ne navadno je, da kot nadzornik Mure ni vztrajal pri krivdni razrešitvi takratnega predsednika uprave, saj je bilo kar nekaj razlogov za tako ukrepanje nadzornega sveta.

Rok Bagorščak iz Radencev, uveljavljen pomurski stunt dirkač, je že nastopil v filmu Gravity, sedaj pa še v novem izdelku Working on a dream, v katerem je prikazana zahtevna pot, po kateri hodi 20-letni Rok.

Karlo Šoš, predsednik soboške SDS, je izrazil protest in zgroženost nad pogodbenimi izplačili in ob tem opozoril na solidarno ravnanje občine, ki je odločila plačilo nadomestila za stavbna zemljišča. Komunala pa ustavila izvršbo za izterjavo 60 tisoč evrov za porabljeno vodo.

Milan Karoli, direktor Zdravilišča Radenci, dosega največjo rast obiska med pomurskimi turističnimi destinacijami. V primerjavi z lanskim letom je bil julija in avgusta za petino večji obisk kopalcev.

Psihoterapevt dr. Bogdan Žorž o nasilju v šoli

Nasilja je več, kot o njem govorimo

Priznanje nasilja v šoli je tudi priznanje lastne nemoči

Nasilje v šoli je vse bolj stalnica in spremljevalka vsakodnevne dogajanja po šolah. Lahko je bolj ali manj očitno, odkrito ali prikrito, redke pa so šole ali jih sploh ni, kjer se nasilju lahko izognejo. O tem je na posvetu v raziskovalno-izobraževalnem središču v Rakičanu spregovoril psiholog in psihoterapevt dr. Bogdan Žorž, ki pravi: »Nasilje ni izum sodobne dobe, je stalnica v človekovem življenju, naš zorni kot določa edino merilo za nasilje.« V družbi pa je tudi strah, da s priznanjem vrstniškega nasilja priznamo lastno nemoč ob tej pereči problematiki.

Kot terapevt se dr. Žorž že 40 let srečuje z nasiljem, ki je moteče za učence, dijake in učitelje, ta nemir poruši red, kar moti šolski program. Ustvarjalni nemir je koristen, drugače pa je z nemir, ki nastane iz strahu, ko se posameznik počuti ogroženega. Na pretečo nevarnost ne zna odgovoriti, zato se odzove nasilno. Učenci v šoli postanejo nemirni tudi, ko jim je dolgčas, in takrat naredijo več neumnosti. Čeprav so učitelji danes bolj strokovno usposobljeni in imajo različne pripomočke, s katerimi naredijo učno uro in snov bolj zanimivo, se dolgčas pojavlja pogosteje, za kar vidi razloge v domači vzgoji. V takih trenutkih nastane arhaični nemir, za katerega je odgovoren učitelj, ki ni kos učencem.

Otroci so se vedno ravsali, pa vendar ...

Nasilje se dogaja povsod po šoli in v širši okolici, še posebno na poti v šolo ali domov, ne le na šolskih hodnikih, opozarja dr. Žorž. Nasilni učenci so pogosto tudi žrtve nasilja doma ali za štirimi ste-

Foto: A. N. R. R.

Dr. Bogdan Žorž: »Otroci so se vedno ravsali in iz tega ni treba delati tragedij. Drugo pa je načrtno in sistematično nasilje, ki je prikrito našim očem. Tega pa je veliko, a ga preslabo poznamo.«

nami. Tudi izsiljevanje je v porastu. Spore in konflikte lahko rešujejo s pestmi, saj so se otroci vedno ravsali in ni potrebno zaradi vsakega pretepa delati tragedij, drugo pa je nasilje, ki je sistematično in načrtno in je tudi prikrito našim očem.

Poleg telesnega nasilja, kjer nastajajo buške in praske in kakšna modrica, na svoj način boli in pušča posledice tudi besedno nasilje, zasmehovanje, norčevanje, ignoriranje, osamitev, dodeljevanje vlog v smislu »Ti zmeraj ...« Tega je veliko in ga premalo poznamo in zaradi tega se tudi ne odzovemo.

Spregovoril je tudi o tipih motečega otroka v šoli. Otrokom, za katere pravimo, da so nevezgajeni, starši ne postavijo pravil in meja, zato jih ne morejo upoštevati, saj jih ne poznajo. Starši so velikokrat prezaposleni, otroku vse kupijo in ga prepustijo tehniki in sobi. Taki starši imajo le prebliske dobre vzgoje in takrat postanejo celo na-

silni. Za te otroke veljajo pravila le, ko so starši oziroma učitelj zraven. So tudi razvajeni otroci, ki pravila dobro poznajo, ampak po njihovem mnenju bi se jih morali strogo držati drugi, zanje pa ne veljajo. Tudi otroci, ki živijo v nasilju in so velikokrat žrtve nasilja, pogosto sami postanejo nasilni in moteči.

Otroci zaradi strahu ne govorijo o nasilju

Za pretep sta vedno potrebna dva in zato je velikokrat težko ločiti, kdo je storilec in kdo žrtev, v vsakem konfliktnem dejanju pa sta prizadeta oba. A žrtev ostane žrtev, pa če nasilje dokažemo ali ne. Potrebno pa bi bilo razviti sistem za odkrivanje žrtev, opozarja. Kako pa ugotovimo, da je otrok žrtev nasilja? Pričakujemo, da nam bo otrok povedal, kaj se mu je zgodilo, in da bomo opazili, pa ni vedno tako. Otroci zaradi nasilja prestrašeni, zato se boji o tem spre-

govoriti na glas. Zato moramo biti pozornejši na vedenjske znake. Huda zmeta je, da je nasilja toliko, kot o njem spregovorijo otroci.

Da je nekdo žrtev nasilja, se lahko kaže kot povečana ambicioznost, nejasen strah, zmanjšana samozavest, depresivnost, jeza, bes in nekontrolirani izbruhi učencev, ki so bili prej mirni in prijazni. Velikokrat se zgodi, da so otroci, ki so žrtve nasilja, prostodušni, ko se nasilje izvaja nad drugimi, niso sočutni in žrtvi ne pomagajo, kot bi pričakovali. Lahko postanejo škodoželjni, posmehljivi in se celo zabavajo, ko so drugi žrtve nasilja. Zato je težko pričakovati, da bodo otroci sami uspešno reševali konflikte. Odrasli, učitelji, starši in strokovni delavci, smo dolžni, da otrok v takih resnih situacijah ne prepuščamo sodnikom za plotom. Pa še to, vrstniško nasilje zna biti danes zelo prefinjeno.

A. Nana Rituper Rodež

Razkrinkana trojica vlomilcev v počitniške hišice v Prosenjakovcih in okolici

V štirih mesecih kar enaindvajset vlomov

Policisti so pri nepridipravih med hišnimi preiskavami našli tudi nekaj orožja

Murskosoboški policisti so med aprilom in avgustom v svoje beležnice zapisali precej vlomov v Prosenjakovcih in okolici, zato so takrat tam povečali svoje moči. Pridaniči so si za tarče izbirali predvsem počitniške hišice, kradli pa ročno električno orodje, motorne kosilnice in žage ter tudi stroje.

»Z zbiranjem obvestil in ogledi krajev kaznivih dejanj so policisti sredi avgusta ugotovili, da so za kazniva dejanja utemeljeno osumljeni trije storilci, stari 19, 21 in 45 let. Dva izmed osumljencev sta bila v preteklosti že obravnavana za podobna dejanja,« je pojasnil Andrej Bračko, prvi mož murskosoboških policistov. Vlomilci so nabrali za 25 tisoč evrov plena. Večina zaseženih stvari je že v rokah pravih lastnikov. »Pozivamo tudi druge oškodovance, da se zaradi prepoznave predmetov oglasio na Policijski postaji Murska Sobota,« je pristavil Bračko. Sicer so policisti med hišnimi preiskavi našli tudi nekaj orožja: med drugim dve pištoli, revolver in naboj. Tatinska trojica je ovađena. Enaka usoda je prav tako doletela 35- in 58-letnika. »Oba osumljenca sta hranila ukradene predmete, čeprav sta vedela, da predmeti izvirajo iz kaznivega dejanja,« je še povedal komandir.

Andrej Bedek

Peugeotov milijonar

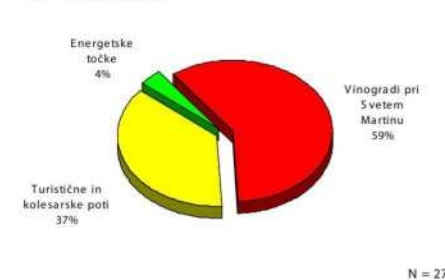
Milan Tetičkovič iz Gornje Radgone je samostojni podjetnik. Pri vsakodnevnem delu za prevoze uporablja dostavna vozila Peugeot. Za milijon prevoženih kilometrov z vozili Peugeot Boxer so mu na sejmu Agra direktorica Avtobusnega prometa Ana Kralj in predstavniki Peugeot Slovenije izročili posebno priznanje in ključke novega avtomobila Peugeot 308 CC, s katerim bo užival ves teden.

Ponujamo pomoč in podporo osebam s težavami v duševnem zdravju, ljudem v duševni stiski in njihovim svojcem.
Kontaktna številka 051 475 199

OZARA SLOVENIJA, PISARNA ZA INFORMIRANJE IN SVETOVANJE, MIKLOŠIČEV TRG 3, 9240 LIUTOMER

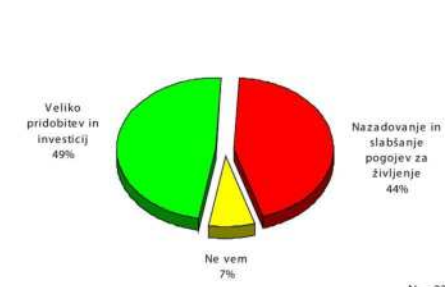
Katero s turistične danosti v Kobilju, ki bi jih veljalo bolj izkoristiti?

Kje vidite nove možnosti zaposlovanja?

Kako vidite razvoj občine v zadnjih letih?

Kobilje S trto po turiste

Obrtna cona za rešitev brezposelnosti

27 prebivalcev Kobilje si je vzelo čas za anketu, v kateri smo jih spraševali, katere so turistične danosti v Kobilju, ki bi jih veljalo bolj izkoristiti, kje vidijo nove možnosti zaposlovanja in kako vidijo razvoj občine v zadnjih letih.

Več kot polovica sodelujočih meni, da bi vinograde pri Svetem Martinu veljalo turistično bolj izkoristiti, 37 odstotkov predlaga turistične in kolesarske poti in štirje odstotki energetske točke.

Tretjina vidi nove možnosti zaposlovanja v obrtni coni, 30 odstotkov v tovarni, ki sameva, in prav toliko v turizmu in kmetijstvu; 49 odstotkov vprašanih je mnenja, da je bilo v občini v zadnjih letih veliko pridobitev in investicij, 44 odstotkov pa vidi nazadovanje in slabšanje možnosti za življenje.

Sodelujočim v anketi smo ponudili nekaj brezplačnih izvodov Vestnika in ugodne naročniške pogoje. Če bi se nanj želeli naročiti tudi vi, nas lahko pokličete v Klicni studio slepih na številko 04 511 64 04.

Ob 13. prazniku Občine Moravske Toplice podelili priznanja in nagrade

Častna občanka je dr. Cvetka Grašič Kuhar

Župan Franc Cipot: »Hvala bogu, da nimamo vsi istega mnenja – to je demokracija«

V kulturni dvorani vaškega doma v Prosenjakovcih so na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Moravske Toplice podelili priznanja, nagrado in naziv častnega občana. Ob že 13. prazniku občine je postala prva ženska z nazivom častnega občana dr. Cvetka Grašič Kuhar, Prekmurka iz Tešanovec, ki živi pri Naklem na Gorenjskem.

Kuharjeva je nova doktorica

ka iz Ivanovec za uspešno preusmeritev v sadjarsko-vinogradniško predelavo z najsodobnejšo tehnologijo. Priznanji pa sta prejela Franc Magdič z Ivanec za več kot tridesetletno delo v vaški skupnosti in domačih društvih ter Jožefa Sakovič iz Vučje Gornice za večletno prizadevano delo na kulturnem področju v svoji vasi in v lovski družini, kjer je tudi članica.

V prejšnji številki Vestnika smo

in delo v narodnostni politiki. Je pa slavnostna seja, ki jo je vodil podžupan Geza Džuban, minila mirno, novi častni občanki pa so čestitali tudi nekateri svetniki, ki se na občinski seji niso strinjali z njenim imenovanjem.

»Vsi nimamo istega mnenja. In hvala bogu, da je tako, saj je to demokracija. Ampak na koncu mislim, da smo vendarle izbrali tiste, ki si ta priznanja v danem trenutku najbolj zaslužijo,« je po

Res je, da se je v nekaterih delih naredilo več kot v drugih, vendar je marsikaj odvisno od razpisov, kje se lahko kaj dela in kaj je vse s tem povezano. Naš cilj je koncentričen razvoj, občina pa si vseskozi dviguje svoj rejting, kar je najbolj pomembno,« je dejal Cipot.

Eden od slavnostnih govornikov je bil tudi narodnostni poslanec Laszlo Göncz, urednik Ludvik Sočič je predstavil novo številko občinskega glasila Li-

pnica, posvečeno razvoju Moravskih Toplic in svetovnemu prvenstvu v oranju, v kulturnem programu pa sta nastopili Lea Sapač in njena profesorica Mojca Györek. Osrednja prireditelj občinskega praznika bo to nedeljo, 13. septembra, ob 13. uri, ko bo slovesna otvoritev I. in II. faze obnove ceste Moravske Toplice - Fokovci oz. posodobljene Dolge ulice, najdaljše ulice v Sloveniji.

T. K.

Vsi letošnji nagrajenci in prejemniki priznanj (od desne proti levi): dr. Cvetka Grašič Kuhar, Ludvik Novak, Franc Magdič in Jožefa Sakovič (manjka Štefan Molnar) Foto: J. Z.

znanosti, zaposlena na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. Doktorirala je s področja zdravstva z disertacijo Napovedni dejavniki za pozno ponovitev bolezni in smrt pri operabilnem raku dojke, naredila pa je tudi mednarodni izpit v Stockholmu. Nagrado občine v višini 500 evrov je dobila kmetija Ludvika Nova-

že poročali o burni seji občinskega sveta, kjer se nekateri svetniki niso strinjali, da Štefan Molnar iz Motvarjevca ne bo dobil naziva častnega občana, ampak »samo« veliko zahvalno listino. In Molnar se res ni pojavil na slavnostni seji v Prosenjakovcih, kjer bi mu podelili veliko zahvalno listino za dolgoletno učiteljsko delo

vedal župan Franc Cipot, ki je v slavnostnem nagovoru poudaril, da si je občina v petnajstih letih uspešnega delovanja nabrala tudi skoraj toliko milijonov evrov. »Čeprav se nismo zadolževali, smo izpeljali veliko projektov, in čeravno se včasih zdi drugače, v občini ne dajemo prednosti nobenemu delu našega območja.

Apače Pitna voda teče prepočasi

Občina dobila podporo za gradnjo stanovanj

O pitni vodi, stanovanjih in samostojni občini smo spraševali prebivalce Apač. Zanimalo nas je, ali se vprašanje oskrbe s pitno vodo rešuje dovolj hitro, in če so stanovanja, ki jih občina želi graditi v Apačah, potrebna. Za konec pa še, če bi se morali še enkrat odločiti o tem, ali naj bodo Apače samostojna občina, kako bi glasovali.

Večina je mnenja, da se vprašanje oskrbe s pitno vodo v njihovem kraju rešuje prepočasi. Zgolj 13 odstotkov jih meni, da se rešuje dovolj hitro, štirje odstotki pa nam na vprašanje niso znali odgovoriti. Da so stanovanja, ki jih občina želi graditi v Apačah, potrebna, je prepričanih 84 odstotkov sodelujočih in zgolj deset odstotkov meni nasprotno. Če bi se enkrat odločili o samostojnosti občine Apače, bi 51 odstotkov vprašanih glasovalo za samostojno občino, 41 odstotkov pa proti. Osem odstotkov je pri tem vprašanju ostalo neopredeljenih.

Hvala vsem, ki ste sodelovali v anketi. V Klicni studiu slepih na številko 04 511 64 04 nas lahko pokličete, če bi se želeli na časopis Vestnik naročiti.

Ali se vprašanje oskrbe s pitno vodo v vašem kraju rešuje dovolj hitro?

Ali so nova stanovanja, ki jih občina želi graditi v Apačah, potrebna?

Če bi se morali še enkrat odločiti o tem, ali naj bodo Apače samostojna občina, kako bi glasovali?

O vplivu okolja na zdravje prebivalcev Pomurja

Kožnega raka je čedalje več

Na Zavodu za zdravstveno varstvo Murska Sobotna je v sredo potekalo strokovno srečanje na temo Vpliv okolja na zdravje prebivalcev Pomurja.

Po uvodnem pozdravu Teodora Petraš z Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobotna je o varovanju bogastva živalskega in rastlinskega okolja govorila Stanka Dešnik iz Krajiškega parka Goričko. Okolju prijazno kmetijstvo je predstavila Zita Flisar Novak s Kmetijsko-gozdarskega zavoda Murska Sobotna, o vzgoji za varovanje okolja s primerom iz vrtca v Lendavi pa je govorila Blanka Gerič iz Vrtca Lendava. Simon Balažič iz Društva Mura rafting je predstavil projekt Življenje ob Muri, Tatjana Krajnc Nikolič z Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobotna, ki je tudi moderirala strokovno srečanje, pa je govorila o vplivu dejavnikov iz okolja na zdravje.

Tatjana Krajnc Nikolič je povedala, da je bil namen strokovnega srečanja predstaviti izbrana prizadevanja in pristope na področju varovanja okolja v Pomurju, identificirati prioritete okoljske probleme v regiji ter predlagati ukrepe za varovanje okolja v prihodnje: »Strokovno srečanje je dejansko začetek medsektorskega trajnostnega sodelovanja na področju varstva okolja. Vsak od sodelujočih je posebej poudaril okoljevarstvene probleme, ki se mu zdijo najbolj pereči, omenili pa smo tudi primere dobrih praks. Moramo se zavedati, da ob fizičnem okolju na naše zdravje močno vpliva tudi veliko drugih dejavnikov, ki niso tako neposredno vidni, kot so socialne, delovne in bivalne razmere. Po izmenjavi izkušenj vseh sodelujočih na razpravi smo prišli do ugotovitve, da si bomo prizadevali okrepiti naše sodelovanje na okoljevarstvenem področju, skušali bomo povečati civilno iniciativo, ak-

Foto: J. G.

Tatjana Krajnc Nikolič: »Skušali bomo povežati prizadevanja za preprečevanje negativnih vplivov okolja na zdravje prebivalcev Pomurja in naše aktivnosti tudi čim bolj strokovno podkrepiti.«

tivnost nevladnih organizacij in drugih, ki skušajo ozaveščati ljudi in tudi konkretno ukrepanje na tem področju. Prizadevali si bomo tudi vzpostaviti boljše komuniciranje med nevladnimi organizacijami, ki delujejo na tem področju, in oblastjo ter skupaj iskati poti, kako reševati te probleme.«

Ugotavljajo nenehno povečevanje števila obolelih za rakom kože, zato bodo v prihodnje Pomurce bolj ozaveščali o nevarnosti ultravijoličnih žarkov. Ta je močna tudi v mestnih okoljih, kjer je zelo malo dreves in drugega zelenja. Mnogim ljudem povzroča vedno večje težave tudi ambrozija, ki je zelo močan alergen in se zelo hitro širi po našem okolju: »Veliko ga je tudi že v mestu Murska Sobotna, že petdeset metrov od prostorov Zavoda za zdravstveno varstvo. Zavod je dal glede ambrozije pred tremi leti pobudo za sistemsko ukrepanje na nacionalni ravni. Očitno je šele zdaj dozorel čas za to in, kot kaže, bomo v prihodnje uspešnejši, da bodo dejansko tudi ukrepani. Omenili smo še problem določite vodovarstvenih območij, problem divjih odlagališč, še posebej odlagališč gradbenega materiala. Vendar pa so pri tem potrebni ukrepi, ki so podkrepili s povezovanjem znanj in organizacij z različnih področij, le tako bomo lahko uspešni. Glede tega so sicer ukrepi na nacionalni ravni, vendar smo si za veliko stvari tudi sami krivi in jih moramo tudi sami urejati, denimo divja odlagališča. Seveda pa so najučinkovitejši taki ukrepi, ki se izvajajo sinhronizirano na nacionalni ravni. Dejstvo je, da je največja obolest ljudi v Sloveniji v Pomurju.«

Jože Gabor

Barometer

Janja Prašnikar Neuvirt, ravnateljica Srednje šole za gostinstvo in turizem Radenci, poudarja, da je kakovost izobraževanja najpomembnejši cilj. Zanimanje delodajalcev za dijake radenske gostinske šole je izjemno veliko, vendar bodo morali ti višje vrednotiti delo gostinskih delavcev in s tem posredno vplivati na večji vpis.

Dr. Andrej Horvat je vse bližje vladni sanacijski ekipi za Pomurje, ki naj bi se lotila problema kratkoročno in hkrati prišla do sistemske rešitve z Zakonom za reševanje razvojno ogroženih področij, ki naj bi šel v vladno proceduro in zatem v parlament.

Franc Šonaja, vodja selekcijske službe za govedorejo pri Kmetijskem zavodu Murska Sobotna, se bo po dolgih letih zavzetega dela upokojil. Govedorejci s tem izgubljajo svojega aktivnega zagovornika znotraj lobistično fevdaliziranega kmetijstva.

Konstantin Vassiljev, nogometaš lendavske Nafta in estonski reprezentant, se je na gostovanju v Turčiji izkazal z golom, včeraj pa je igral proti evropskim prvakom Špancem.

Martin Fras, član Kmetijske zadruge Gornja Radgona, je letošnji dobitnik priznanja Zadružne zveze Slovenije. Priznanje so mu podelili za prispevek k razvoju zadružništva. Ob šestdesetletnici delovanja je dobila priznanje tudi njegova zadruga.

Kardoš na 24. Vilenici

Pisatelj in kresnikov nagradenec Štefan Kardoš je med letošnjimi udeleženci mednarodnega literarnega festivala 24. Vilenica, ki jih vsako leto izbere posebna komisija. Kriteriji izbora ostajajo nespremenjeni: literarna vrhunost in pluralnost v geografskem, generacijskem in žanrskem smislu.

Vsako leto se zberejo številni pesniki, pisatelji, dramatik in esejisti iz Srednje Evrope.

Mag. Ivan Sivec v družbi s prekmurskim literatom Ernestom Ružičem Foto: A. N. R. R.

Predavanje pisatelja mag. Ivana Sivca O pomembnih Slo- vencih z druge plati

V večnamenski dvorani v Puconcih smo spoznali pisatelja in novinarja mag. Ivana Sivca. Doslej je napisal 94 knjig za odrasle in mladino, skupno več kot dva tisoč besedil, dramskih besedil, besedil, po katerih so bile posnete nadaljevanke in filmi, besedila pa piše tudi za glasbenike različnih zvrsti.

Veliko njegovih del je povezanih z velikimi slovenskimi moškimi, ki jih Slovenci sprejemamo kot nekaj samoumevnega, a so bili tisti, ki so postavljali temelje, da smo to, kar smo. Pod njegovim peresom je nastalo tudi sedemnajst bibliografskih besedil, je pa tudi dober poznavalec Štefana Küzmiča, o katerem žal ni povedal veliko. Spregovoril pa je o pesniku Francetu Prešernu, ki s svojimi pesnitvami sodi v evropski vrh, bil pa je tudi izjemen odvetnik in dober človek, o največjem jezikoslovcu in poznavalcu literature svojega časa Andreju Kopitarju, o Karlu Destovniku Kajuhu in njegovih lirskih pesmih.

V svojem nastopu se ni toliko osredotočil na znana dejstva, temveč je želel predstaviti ozadje življenja in dela pomembnih osebnosti, zanimive zgodbe in prigode ter anekdote. Pravi, da imamo Slovenci včasih premalo spoštljiv odnos do naših pomembnih ljudi in do stvari, ki se dogajajo okrog nas. Glede na to, da je bil povabljen na Küzmičeve dneve, pa smo pričakovali, da bomo kaj več zvedeli o Štefanu Küzmiču, o pomembnem prekmurskem rojaku, ki ga poznamo po njegovih delih, lepo pa bi bilo še bolj poznati njegovo življenjsko zgodbo in duha tistega časa.

Direktorat za kulturni razvoj

Na ministrstvu za kulturo razmišljajo, da bi vzpostavili direktorat, ki bi se ukvarjal s kulturnim razvojem in mednarodnimi zadevami. Novi, četrti, direktorat bo med drugim spremljal in analiziral stanje na področju kulture v Sloveniji ter na podlagi ugotovljenega pripravil predloge ukrepov in sistemskih rešitev za njen razvoj. S tem bo morda lahko prišla do izraza pestrost slovenskega kulturnega prostora.

Mednarodni dan pismenosti

Danes težko verjamemo, da še vedno obstajajo ljudje, ki ne znajo pisati in brati. V Sloveniji smo po zaslugi obveznega osnovnošolskega izobraževanja pisanje dvignili na visoko raven, še vedno pa je nekaj manj kot pol odstotka ljudi nepismenih. V Evropi je takih, ki ne znajo pisati in brati, 1,3 odstotka, v svetovnem merilu pa je nepismen vsak peti Zemljan. Vseeno pa bi Slovenci lahko večkrat vzeli v roke kakšno knjigo.

Evropski dan judovske kulture

Lendava ne pozablja svojih Judov

Nekdaj so pomembno sooblikovali mesta in kulturni prostor

Lendava se je pridružila tistim slovenskim mestom, ki so se 6. septembra s kulturnim programom pridružila praznovanju evropskega dneva kulture. Nekoč je bila Lendava mesto, kjer so živeli Judje in pomembno sooblikovali gospodarski, urbanistični pa tudi

kulturni razvoj mesta, danes pa nanje spominjata le lendavska sinagoga in judovsko pokopališče v Dolgi vasi, šolo pa so pred nekaj leti podrli.

V nedeljo zjutraj ob 9. uri se je začel dan judovske kulture z ogledom sinagoge in stalne razstave o zgodovini dolnelendavskih Židov,

ni film Šoa – teža molka v produkciji RTV Slovenija, dan pa so sklenili z večernim koncertom Budapest klezmer banda.

Dan judovske kulture je projekt, s katerim želijo širši javnosti omogočiti dostop in vpogled v bogato judovsko dediščino in tradicijo v Sloveniji in tudi Prekmurju. Po stati-

diščine kot sestavnega dela evropske dediščine, kulture in zgodovine. Judovstvo je pustilo pomemben pečat na življenjskem slogu večine evropskih ljudstev. Bili so lastniki trgovin, tovarnarji, uradniki, prodajalci in meščani, ki so dali pomemben pečat vsakemu mestu, kjer so živeli, pomembno pa so sooblikovali tudi kulturni in duhovni prostor.

Tudi v Lendavi so se s prireditvami vključili v evropski dan judovske kulture. Foto: L. M.

Kaj pa Murska Sobota?

Po tragediji druge svetovne vojne, ki so jo zaznamovali antisemitizem, holokavst, taborišča ..., je ostala le peščica Judov, njihova bogata kulturna dediščina pa se v zadnjih letih le počasi odkriva. Tudi v M. Soboti, kjer je bil nekoč sedež judovske verske skupnosti in so Judje prav tako pomembno sooblikovali mesto na različnih področjih, zavedanja o njihovem pomenu in vlogi žal (še) ni. Morda k temu prispeva tudi to, da je sinagoga po vojni izginila.

Evropski dan judovske kulture soorganizira B'nai B'rith Europe, Evropski svet judovskih skupnosti, praznujejo pa ga v okoli tridesetih državah Evrope. V Ljubljani so med drugim pripravili literarni dopoldan, na katerega so povabili Dušana Šarotarja, ki je predstavil svojo knjigo Biljard v Dobruju. Tu je zapisana zgodba njegovega dedka in trgovca Franza Schwartzja in je hkrati zgodba o tragediji prekmurskih Judov.

A. Nana Rituper Rodež

37. mednarodna likovna kolonija v Lendavi

Kiparske umetnine so odlivali v bron

Udeleženci mednarodne likovne kolonije v Lendavi so ustvarjali na platoju lendavskega gradu.

Galerija - Muzej Lendava sta letos že sedemtridesetih organizirala likovno kolonijo, petič pa so na likovni koloniji umetniki, akademski kiparji, svoje umetniške stvaritve odlili v bron.

Umetniki so svoja dela ustvarili že prej, v bron pa so jih odlili v petek in soboto na platoju za lendavskim gradom. Povabili so tudi obiskovalce, da so si lahko ogledali to prastaro tehniko ustvarjanja umetniških del. Na koloniji so ob Lendavčanu Ferencu Kiraliyu sodelovali še trije akademski kiparji iz Slovenije: Dušan Tršar, Zujo Vodopivec in Mirsad Begić. Iz Madžarske pa so prišli Sandor Györfi, ki je umetnik in tudi mojster vlijanja v bron, Istvan Vanyur, Ferenc Farkas,

György Fischer in Janos Lipovics. Ob njih sta sodelovala še mojstra vlijanja v bron iz Madžarske Laszlo Szogi in Robert Martai.

Direktor Galerije - Muzeja Lendava Franc Gerič je povedal, da je bila likovna kolonija odlivanja v bron letos v primerjavi s prejšnjimi leti nekoliko okrnjena, saj so imeli na voljo manj denarja. Denar je prispevala občina Lendava, del so ga dobili na dveh razpisih s področja kulture na Madžarskem, tudi tokrat pa so jim na pomoč priskočili sponzorji. Tako so svoje izdelke umetniki izdelali doma, v Lendavi pa so jih prinesli le odlit v bron. V bron so odlili še dve skulpturi Györgya Zala, za kar so dobili dovoljenje iz Budimpešte. Vsakemu umetniku so odlili dve skulpturi, eno je odne-

sel s sabo, druga pa je ostala v zbirki Galerije - Muzeja.

Povedal je še, da je vlijanje v bron zahteven in drag postopek, za katerega so zelo pomembne priprave. Najprej umetnik skulpturo modelira v glini, potem jo odlijejo v mavec ali silikonsko gumo, sledi odlivanje v vosek, katerega ogrevajo na 650 stopinj Celzija, da izhlapi, in šele potem sledi zadnja faza odlivanja v bron. Razstava nastalih del bo na lendavskem gradu v novembru, ko bodo izdali tudi katalog s predstavitevjo del. Naslednje leta pa bo razstava potovala po različnih slovenskih galerijah, najprej na Primorsko, ko bodo predstavili dela vseh petih mednarodnih likovnih kolonij odlivanja v bron.

Jože Gabor

posebno pozornost pa so namenili tudi izboru literarnih del pisateljev judovskega porekla. Med vodenim sprehodom po judovski Lendavi so se obiskovalci sprehodili po Glavni ulici, v kateri med drugim stoji številne meščanske hiše znanih in pomembnih lendavskih Judov. Popoldan so zavrtili dokumentar-

stičnih podatkih je bilo v Prekmurju v začetku 20. stoletja več sto Judov, danes pa se za Jude opredeljujejo le posamezniki. Na ta dan tudi v drugih slovenskih mestih, Ljubljani, Kopru, Mariboru, pripravijo različne kulturne dogodke, na katerih predstavijo judovsko kulturo in hkrati prispevajo k ohranitvi judovske de-

Avstrijski umetnik se predstavi v Radgoni

Mreženje in prepletanje umetnosti

V kulturnem domu v Gornji Radgoni so pripravili zanimiv slovensko-avstrijski dogodek. Na povabilo gornjeradgonskega likovnega društva ter Zavoda za kulturo, turizem in promocijo se s svojimi likovnimi deli in enkratno predstavitevjo instalacije Netzwerk ali Mreženje predstavlja avstrijski umetnik Helmut Habel. Želijo pa si, da bi imelo mreženje med umetniki trajnejši učinek na sodelovanje in kulturno izmenjavo.

Na otvoritvi so prebrali besedila pesnice Christine O. Ehlinger, katere poezija v slovenskem in nemškem jeziku je bila nalepljena na panoje med slikami, predstavili pa so tudi glasbo komponistke Manuele Kerer ter izvedli performans slovenskih in avstrijskih umetnikov. Obiskovalci pa so lahko Habla, magistra socioloških in ekonomskih znanosti, spoznali tudi ob pomoči kataloga in dokumentarne projekcije Thomasa Polderja. »Mreže-

nje ni le naslov Hablove instalacije, temveč projekt, ki naj nas združuje in pokaže nove možnosti za zanimivo, kreativno in uspešno sodelovanje,« je povedala Eva Žula, predsednica likovnega društva. Želijo si, da bi ta in podobni umetniški projekti pripomogli k zavestnemu doživljanju povezanosti skupnega dobrega na stičišču mest, ki imata veliko skupnega, a je še vedno veliko predsodkov in nepovezanosti.

A. N. R. R.

V kulturnem domu v Gornji Radgoni so se predstavili umetniki iz Avstrije. Foto: Tamara Rimele

Konec sojenja Prekmurcem, ki so sodelovali
v organizirani balkanski kriminalni združbi

Dolgovaški tihotapci prisluškovali policiji

Vloge med kriminalci so bile natančno razdeljene - Obsojenci
so se branili z molkom - Skupaj 41 mesecev zapora

Tričlanski senat, ki mu je načelovala sodnica Natalija Pavlič Goldinskij, je peticio Dolgovaščanov, ki so sodelovali v organizirani balkanski kriminalni združbi tihotapcev ljudi, obsodil na skupno 41 mesecev zapora.

Zdenka Olah (pogojno osem mesecev zapora), Franc Olah (leto in pol zapora), Branko Perme (leto in pet mesecev zapora), Gyuri Olah (pogojno osem mesecev zapora) in Stojan Levačič (pol leta zapora) so obsojeni, da so nezakonito tihotapili ljudi z bližnjega in Daljnega vzhoda ter nekaterih držav nekdanje Jugoslavije na zahod. Sodnica Pavlič Goldinskijeva je vsakemu od njih naložila tudi okoli tisoč evrov denarne kazni, stroškov sojenja pa jim ne bo treba plačati. Drugim članom hudo delске združbe sodijo v državah, kjer so bili aretirani. Združbo so aprila s skupnimi močmi razkrinkali kriminalisti iz pokrajine ob

reki Muri ter njihovi kolegi iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške in Avstrije. Tukajšnji kriminalisti so ji prišli na sled z informacijami policijskih informatorjev in podatki kolegov iz Hrvaške. V preiskavi so si dokaze priskrbeli s posebnimi preiskovalnimi metodami: tajnim opazovanjem in sledenjem ter telefonskimi prisluhi. Tihotapci so bili zelo previdni, saj so z različnimi predhodnicami opazovali okolico in opozarjali prevoznike na morebitne policiste. Prav tako so prisluškovali radijskim zvezam policije. Za prevoz enega ilegalnega migranta preko državne meje so tihotapci zahtevali od 500 do 1500 evrov, kar je bilo odvisno od tega, koliko državnih mej je bilo treba prečkati. V združbi so bile naloge natančno razdeljene. Franc Olah je bil organizator in imel povezovalno v vodilnih v združbi, Branko Perme je bil vodnik pri prehodih meje, Stojan Levačič je imel naloge, ilegalcem zagotoviti hrano in

prenočišče, Gyuri in Zdenka Olah pa sta med prevozi preverjala, kje so policisti,« je v sklepem govoru povedal tožilec Žarko Bejek. Obramba je poudarjala, da njihovim varovancem krivda ni dokaza-

na, zato naj sodišče razsodi njim v prid. Obsojenci se niso zagovarjali, le Levačič je dejal, da ni ničesar kriv. Sicer so vsi v preteklosti že prišli navzkriž z zakoni.

Andrej Bedek

Branko Perme in Franc Olah sta bila glavna igralca v slovenskem delu balkanske kriminalne združbe tihotapcev ljudi.

Precej nesreč se zgodi tudi med delom na gradbiščih.

Policija svetuje: za manj delovnih nezgod Podirajmo z žago in telefonom

V gozdu nikoli ne delamo sami, pri sebi
imejmo vedno mobilni telefon in prvo pomoč

»Skoraj vsako leto imamo dve ali tri smrtne delovne nezgode,« pravi Robert Roudi, kriminalistični inšpektor soboške policijske uprave. »Lani smo obravnavali 31 nesreč, leta 2007 pa 35.« Policisti zaradi tega precej pozornosti namenijo preventivi - tudi letos na sejm v Gornji Radgoni.

»Največja težava je, ker ljudje precenjujejo svoje sposobnosti. Recimo: nekdo dela v gozdu z motorno žago, ko pri podiranju drevesa, ki stoji na zahtevnem terenu, ne naredi vsega potrebnega, ker je prepričan, da bo šlo brez težav, kot je šlo pri podiranju dreveja malo prej na enostavnem terenu,« opozarja inšpektor Roudi. Dodaja, da se v zadnjem času vse več ljudi udeležuje različnih tečajev o varnem delu v gozdovih in da se tudi zavedajo nujnosti uporabe zaščitne opreme. »V gozdu nikoli ne delamo sami, pri sebi imejmo vedno mobilni telefon in prvo pomoč.« Kriminalisti na prizoriščih delovnih nezgod iščejo vzroke, zakaj je do nezgode sploh prišlo. »Preverjamo, ali je nezgoda zakrivil človeški faktor. Nemalokrat se zgodi, da sta za nezgodo kriva neprevidnost in alkohol.« Do nezgod prihaja tudi med delom na gradbiščih in pri kmetijskih opravilih. »Vedno več je novih strojev, ki seveda od upravljalcev zahtevajo nova znanja,« je še pristavil kriminalist.

Andrej Bedek

Pomurka in Pomurec meseca septembra

Začeli smo izbor Pomurke in Pomurca meseca septembra. Za tri kandidatke in tri kandidate ste poslušali Radia Murski val v ponedeljek oddali prvih 20 glasov, s pošiljanjem SMS-sporočil in z glasovanjem z glasovnico, objavljeno v tej številki Vestnika, pa bomo izbrali kandidatko in kandidata za Pomurko in Pomurca leta, ki jih bomo med mesečnimi zmagovalci izbirali v decembrskem finalu. In kako ste se odločili prejšnji mesec? Skupno vas je glasovalo 280. Pomurka meseca avgusta je postala s 50 zbranimi glasovi dr. Cvetka Grašič Kuhar, nova doktorica znanosti, zaposlena na Onkološkem inštitutu v Ljubljani, Pomurec meseca avgusta pa Anton Balažek, župan občine Lendava, ki mu je v dveh mandatih županovanja s pozitivno energijo in sposobnostjo za povezovanje različnosti uspel vsestranski razvojni zagon Lendave, ki je postala kulturno, športno in še kakšno središče regije. Prejel je 142 glasov.

Kandidatke za Pomurko meseca septembra

1. ANA ŠČAP, najstarejša članica družine Seči iz Turnišča, ki je letos prejela laskavi naslov naj... domačija 2009 v Vestni-

kovi akciji Naj... domačija. Babica Ana je kljub svojim 77 letom eden od delovnih stebrov družine, v kateri skupaj živijo tri generacije. Je polna energije in volje do dela na domačiji, ob delu in v prostem času pa je največkrat spremlja pesem. Poje tudi v cerkvenem zboru in v zboru društva upokojencev, zelo dobro zveni tudi duet s hčerko Marijo. Uživa v kuhinji, kjer je specialistka za domače jedi, večkrat pa preizkuša tudi nove recepte.

2. MATEJA JAKLIČ, vodja komercialne Pomurskega sejma, ki je

s svojo izjemno energijo, strokovnostjo in delavnostjo nedvomno zaslužna za uspeh pravkar končanega 47. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma Agra v Gornji Radgoni. Mnogim pesimistom, da se kmetijskemu sejmju v recesiji ne piše nič dobrega, je dokazala, da se vnaprej puške ne meče v koruzo. Zнала je prepričati razstavljalce, da je sejem za njih prava priložnost, znala je prisluhniti njihovim zahtevam in željam ter kljub veliki obremenjenosti v dneh sejma našla čas za pozornost razstavljalcev in jim bila na voljo, ko je bilo treba sproti rešiti tudi kak problem.

3. LEA BAKAN iz Gradišča, dijakinja četrtega letnika biotehniške šole v Rakičanu, odlična v oranju z dvobraznim plugom krajnikom. V Sloveniji je ena redkih žensk, ki to počne, in pri tem delu prav nič ne zaostaja za moškimi kolegi. Kaže, da imamo novo naslednico Blanke Bukvič, trikratne državne prvinke in udeleženke svetovnega prven-

stva v oranju. Lea Bakan je bila lani državna prvinke v kategoriji srednjih kmetijskih šol, zadovoljna pa je lahko tudi z rezultati tekmovanja na letošnjem državnem prvenstvu v Tešanovcih, kjer je v družbi moških kolegov kot edina ženska predstavnica zasedla tretje mesto.

Kandidati za Pomurca meseca septembra

1. ZVONKO MORD iz Noršinec pri Ljutomeru, prejemnik plakete Občine Ljutomer za uspešno delo na gospodarskem področju in za tridesetletno udejstvovanje v obrtništvu. Kot podjetnik je priložnost začutil v turizmu. Izživ so mu bile Bioterme pri Mali Nedelji, ob katerih se je odločil investirati v hotelske zmogljivosti. Zgradil je hotel aMord, s katerim je obogatil ponudbo in dvignil raven turistične ponudbe. Z Bioterdami je že sklenil pogodbo o poslovnem sodelovanju, tako da se

bodo gostje hotela lahko kopali v bližnjem termalnem kopališču. Del občinske nagrade je namenil vrtcu pri Mali Nedelji.

2. ERNEST ŠKERLAK iz Lucove, ki ga je Občina Gornji Petrovci imenovala za častnega občana. Naziv so mu namenili za življenjsko delo na kulturnem področju in širše družbeno delovanje v okolju. V okolju je znan predvsem kot ljubiteljski fotograf, navzoč na številnih družabnih in družinskih dogodkih. Ljudi navdušuje tudi kot glasbenik in odprt človek, s katerim se radi družijo. Kot ljubitelj ptic se je v sodelovanju z Ornitološkim zavodom Ljubljana ukvarjal s prepariranjem ptic. Je član društva ljubiteljev starodobne tehnike

Abraham in Peskovec ter aktiven v kraju in raznih organizacijah v okolju.

3. JOŽEF ZVER iz Brezovice, član slovenske državne reprezentance na svetovnem prvenstvu v oranju, ki je zadnjikrat nastopil v dolgoletni karieri na domačem terenu - na prizorišču 56. svetovnega prvenstva v oranju v Tešanovcih. Letošnji zadnji nastop je bil že dvanajsti. V domačem okolju je začel tekmovati leta 1980, 12-krat je bil državni prvak v oranju, na svetovnem prvenstvu pa je prvič tekmoval leta 1994 na Novi Zelandiji. Njegova najboljša uvrstitev je osmo mesto v vsej svetovni konkurenci, kariero pa je končal s solidno držo med svetovno elito, saj je bil dvanajsti.

Pomurka in pomurec meseca septembra

Pomurka meseca:

Pomurec meseca:

Moj naslov:

Opozorilo: Upoštevali bomo samo v celoti izpolnjene glasovnice.

Uporabniki Mobitela in Debitela lahko glasujete tako, da pošljete SMS na 2929. Cena povratnega sporočila je 0,417 EUR. Pogoji glasovanja so objavljeni na internetni strani Murskega vata.

Za Ano Ščap glasujete tako, da pošljete na 2929 SMS-sporočilo: RMV P A. Za Matejo Jaklič glasujete tako, da pošljete na 2929 SMS-sporočilo: RMV P B. Za Leo Bakan pošljite na 2929 SMS-sporočilo: RMV P C. Za Zvonko Morda oddajte svoj glas na 2929 s sporočilom: RMV P D. Za Ernesta Škerlaka oddajte svoj glas na 2929 s sporočilom: RMV P E. Za Jožefa Zvera glasujete tako, da pošljete na 2929 SMS-sporočilo: RMV P F.

Slovenska ul. 52, Murska Sobota

Izpolnjene glasovnice, objavljene v Vestniku, pošljite najkasneje do petka, 2. oktobra, na naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, s pripisom Za Pomurko in Pomurca leta. SMS-sporočila pošiljajte prav tako do 2. oktobra.

Pogovor z dr. Simono Rajtar iz Črenšovec

Z enim zdravilom hkrati nad astmo in depresijo?

Dejstvo, da se obe bolezni večkrat pojavljata skupaj, spodbudilo mlado raziskovalko

Simona Rajtar iz Črenšovec je hkrati asistentka in študentka na Medicinski fakulteti v Ljubljani, kar je neobičajno, pa vendar zanimivo stičišče študijske in raziskovalne poti, ki jo je prehodila Simona Rajtar, doktorica medicinskih ved. Doktorsko disertacijo z naslovom Učinki antidepresivov na presnovo histamina pri poskusnih živalih in v celični kulturi je zagovarjala maja lani na Inštitutu za farmakologijo in toksikologijo Medicinske fakultete.

Na inštitut je prišla kot diplomantka Biotehniške fakultete in se po končanem podiplomskem študiju tam tudi zaposlila kot asistentka, še prej pa se kot mlada raziskovalka vpisala na študij medicine. Oktobra bo tako stopila v peti letnik.

Antidepresivi in histamin sta ključna pojma doktorske disertacije. Bolj ali manj ju poznamo, pa vendar, kakšna je njuna razlaga za laično javnost z vašega zornega kota?

Histamin je molekula, ki jo proizvajamo ali sintetiziramo v telesu in je shranjena v določ-

so antidepresivi nespecifični, se vežejo še na druge receptorje, med drugim tudi na histamin. In to je stična točka, ki sem jo uporabila v raziskovalni nalogi.

Že veliko prej so raziskave na živalih pokazale, da antidepresivi zmanjšajo koncentracijo histamina v krvni plazmi, neznanka pa je, na kakšen način pride do tega. To je bilo tudi ključno vprašanje moje raziskave. Drugo, kar me je spodbudilo k raziskavi, pa je dejstvo, da se depresija dostikrat pojavlja skupaj z astmo, kjer je histamin zelo pomemben. Pomislila sem, da bi morda antidepresive lahko uporabljali pri bolnikih, ki so astmatiki in hkrati depresivni, torej da bi z enim zdravilom zdravili obe bolezni. V tem je torej uporabnost moje raziskave, čeprav sem v doktorski disertaciji lahko raziskala samo del tega.

Kaj je bila glavna hipoteza v doktorski nalogi?

Ob alergiji jemljemo antihistaminike, zdravila, ki se vežejo na receptorje in izpodrinejo histamin, da se nanje ne veže. Jaz pa sem dobila idejo, da ne bi uporabljali samo zaviralcev receptorjev, ampak bi spodbudili encime za razgradnjo histamina, še pre-

Foto: M. H.

Pri nas pa se morda še prevečkrat pleve le svoj vrtilček, da ne bi kdo drug vedel za to, kar delaš. Po moje znanost ne more biti odeta v egoizem, saj potem izgubi vsak smisel. V znanosti vendar več glav več ve in je zato treba skupaj delati.

nih celicah. Ko pride do alergije, bodisi da nas piči osa ali smo alergični na določeno hrano ali prah, ti alergeni sprožijo izločanje histamina. Da lahko deluje, se mora vezati na receptorje in tako se sproži alergični odziv telesa na način, da na primer ne moremo dihati ali obilno izločamo sluz ali dobimo izpuščaje po telesu.

Njegova druga pomembna funkcija je, da je nevrotransmitter v možganih, torej da prenaša impulze. Funkcija histamina je pri alergiji videti kot patološka, v možganih pa je to povsem fiziološka funkcija.

Njegova vloga v telesu je torej pozitivna in negativna?

Težko bi jo tako delili, saj gre tudi pri alergiji za odziv telesa, res pa je, da če je tega preveč, je to minus.

Pojem antidepresivi nam je v vsakdanjem življenju veliko bolj domač.

Antidepresivi so zdravila proti depresiji, ki jih strokovno delimo v več skupin, saj delujejo na različne načine. O tem, kako delujejo, velja teorija, ki je že trideset let nihče ni spremenil. Kar je v telesu na pravem mestu premalo nevrotransmitterjev, antidepresivi pomagajo, da pridejo na pravo mesto v telesu. Antidepresivi torej preprečijo, da bi se nevrotransmiterji vrnili v celice, saj lahko delujejo le zunaj njih in tako pomagajo pri depresiji. So torej neke vrste zaviralci. Ker pa

den se veže na receptorje. Antidepresivi so možni dejavniki, ki te encime tudi spodbudijo. To je torej moj kamenček v tej veliki zgodbi. V hipotezi sem trdila, da antidepresivi povečajo kapaciteto za razgradnjo histamina. To lahko naredijo bodisi s stimulacijo molekule, da histamin razgradi, ali delujejo tako, da te celice sintetizirajo več encimov. Druga stvar pa je, da kadar imamo alergično reakcijo, se iz celic ne sprosti histamin, ampak tudi encimi. Predvidevala sem tudi, da morda antidepresivi zmanjšajo sproščanje teh encimov, torej da ostanejo tam, kjer jih potrebujejo. Torej eno je, da aktivirajo samo molekulo, drugo je, da povečajo sintezo encimov, in tretje, da ustavijo sproščanje teh encimov iz celic. Vse te predpostavke sem tudi dokazala, vendar le pri enem od dveh uporabljenih antidepresivov, in s tem, da vse ne držijo v vseh območjih ali koncentracijah.

Opravljeno delo je torej samo izhodišče za nadaljnje raziskovanje.

Človek si sploh ne more misliti, kakšen stroj je naše telo. Pri poskusih se mi je večkrat zgodilo, da sem pričakovala določen izid, vendar dobila nekaj povsem drugega. Ko imaš dve molekuli, lahko z veliko verjetnostjo predvidevaš izid, ko pa imaš cel organizem, ne. To je po eni strani dobro, saj ti odpre nov problem, ki te usmer-

ja drugam in rodi deset idej. Zato tudi po opravljenem raziskovalnem delu še vedno ne morem z gotovostjo trditi, da bodo antidepresivi pomagali bolnikom, ki so depresivni in imajo hkrati težave z alergijami. Moja doktorska disertacija je torej le dobro izhodišče, podlaga za nadaljnje raziskave, upam pa tudi, da bo pomagala še kakšnemu raziskovalcu. Njena

iskovalka pa ste se udeležili tudi že več kongresov. Kakšni so občutki, ko vstopaš v ta krog znanstvenikov?

Sam si kot mlad raziskovalec zelo navdušen, da se ti je nekaj razjasnilo, da vse to lahko v članku tudi opišeš, potem pa prideš na kongres ali se pogovarjaš z drugimi znanstveniki, pa si kot majhna riba. Tisti pravi znanstveniki, ki svoja spoznanja objavljajo v res top revijah, so nad tvojim delom sicer navdušeni in te pohvalijo, ampak ko jih poslušas, kaj vse sami naredijo, spoznaš, da si samo A od celotnega romana. Vendar pa mi to za nadaljnje raziskovalno delo ne jemlje volje, prej me spodbuja in mi je nov izziv.

S svojim delom sem zadovoljna, čeprav je to le drobna kapljica v morje. Znanost je pač neskončen bazen, ki se napaja z milijoni znanstvenih izsledkov, ki jih znanstveniki potem objavljajo tudi v strokovnih člankih. Vsak mesec najdem vsaj dvajset člankov o encimu, ki sem ga sama raziskovala, torej samo o enem encimu v celem telesu.

Pravi znanstveniki torej svojega znanja in odkritij ne zadržijo le zase. Vas je to morda presenetilo?

To me je res presenetilo že na prvem kongresu, ki sem se ga

udeležila pred petimi leti v Kölnu. Mislija sem si, da bom tam pač kot otrok, s katerim se nihče ne bo pogovarjal, in zato s seboj vzela nekaj knjig, da bi jih brala. A niti iz kovčka jih nisem vzela. Doživela sem tudi to, da ko me je mentorica predstavila starejšemu profesorju in sem mu povedala, s čim se ukvarjam, sva skupaj šla do mojega plakata. Bila sem izjemno presenečena, ko mi je povedal, na kaj vse bi še lahko pomislila in kaj vse bi še lahko naredila. Razkril mi je tudi svoje ideje, ki bi jih vendar lahko zadržal zase. Pri nas pa se morda še prevečkrat pleve le lasten vrtilček, da ne bi kdo drug vedel za to, kar delaš. Po moje znanost ne more biti odeta v egoizem, saj potem izgubi vsak smisel. V znanosti vendar več glav več ve in je zato treba skupaj delati.

Ali gibanje v akademskih krogih človeka odmakne od domačega okolja in problemov, s katerimi se to ukvarja?

Mislím, da ni tako, in če bi svoje znanje lahko ponudila v uporabo domačemu kraju, bi ga z veseljem. Morda pa sem ga že. Z učenci osnovne šole sem delala raziskovalno nalogo, ki bi jo lahko opravila tudi v Ljubljani, ampak sem šla domov.

Majda Horvat

Pred časom so bili objavljene rezultati raziskave, ki so pokazali, da otroci pomurskih šol vedo manj od vrstnikov v večjih centrih. Ste kdaj pri nadaljnjem šolanju občutili, da so vas na podeželski šoli prikrajšali za znanje?

Nikoli. To, da smo s podeželja, je bila vedno naša prednost, saj smo se lažje znašli v življenju. Nikoli tudi nisem imela občutka, da bi imela manj znanja. Spomnim se, da smo v prvem letniku študija biologije imeli fiziko, ki mi je bila smešno lahka. Enako tudi matematika.

Kakšna je bila vaša šolska pot?

Osnovno šolo sem obiskovala v Črenšovcih in gimnazijo v Murški Soboti. Vpisala sem študij biologije na Biotehniški fakulteti, diplomsko nalogo pa izbrala na Inštitutu za farmakologijo in eksperimentalno toksikologijo na Medicinski fakulteti, saj so nam tamkajšnji profesorji predavali predmet osnove farmakologije. Že ko sem pripravljala diplomsko nalogo, me je mentorica profesorica dr. Tatjana Irman Florjanc vprašala, ali bi bila mlada raziskovalka. Gre za status, ki ti

Pomislila sem, da bi morda antidepresive lahko uporabljali pri bolnikih, ki so astmatiki in depresivni, torej da bi z enim zdravilom zdravili obe bolezni. V tem je torej uporabnost mojega dela, čeprav sem v doktorski disertaciji lahko raziskala samo del tega.

ga za štiri leta in pol podeli ministrstvo, v tem času pa moraš narediti doktorat. Prijavila sem se na razpis in uspela. Doktorirala sem maja lani, in ker se je v tem času sprostilo mesto asistentke, sem se na inštitutu tudi zaposlila. Pred tem pa sem vpisala še študij medicine.

Torej ste na isti fakulteti asistentka in študentka. Zakaj ob doktoratu še študij medicine?

Kot mlada raziskovalka sem drugo leto podiplomskega študija začela voditi seminarje za študente tretjega in četrtega letnika medicine. Ti so že imeli veliko znanja, o katerem se meni še sanjalo ni. Za pripravo vsakega seminarja sem se morala dosti učiti, kar mi je vzelo tudi veliko časa, to pa mi je šlo na živce. Zato sem se odločila še za študij medicine, pri tem pa me je podpirala tudi mentorica. Medicino sem želela študirati že v gimnaziji, vendar sem potem izbrala drugo študijsko smer.

Majda Horvat

Klimatske spremembe puščajo posledice v kmetijstvu

Ob odvodnjavanju pozabili na namakanje

V Programu razvoja podeželja je do leta 2013 za gradnjo hidromelioracijskih sistemov na voljo 26 milijonov evrov

Problematika vzdrževanja hidromelioracijskih sistemov je povzročala in ponekod še vedno povzroča med lastniki kmetijskih zemljišč na melioriranih območjih veliko hude krvi, saj izvajalci vzdrževanja in lastniki marsikje ne morejo najti skupnega jezika. Zatika se predvsem pri vzdrževanju sistemov, saj so v preteklosti temu posvečali premalo pozornosti, melioracijski sistemi pa zato ne opravljajo svoje funkcije.

Predvsem k odvodnjavanju se je aktivno pristopilo v osemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko je država za to zagotavljala potrebna sredstva, in v tistih časih je bilo izboljšanih in usposobljenih za kmetijsko proizvodnjo tudi nekaj tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč v Pomurju. Po podatkih kmetijskega ministrstva so hidromelioracijski ukrepi opravljeni na okoli 95 tisoč hektarjih kmetijskih površin, vendar so v glavnem to osuševalni sistemi, medtem ko namakanju niso namenili ustrezne pozornosti. Trenutno se vzdržuje okoli 300 sistemov, od teh je 57 delujočih velikih namakalnih sistemov, ki namakajo šest tisoč hektarjev kmetijskih površin, mali namakalni sistemi pa so zgrajeni na skupno 1.200 hektarjih zemljišč.

Vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov je bilo kar nekaj časa zanemarjeno, saj lastniki zemljišč na melioriranih območjih šele od leta 2003 plačujejo prispevek za upravljanje in vzdrževanje teh sistemov. Krivdo za to, da številni sistemi ne funkcionirajo, pripisujejo odgovornim v državi, ki za vzdrževanje niso zagotovili potrebnih sredstev. Poznavalci zatrjujejo, da je izved-

bo melioracij in vso potrebno infrastrukturo načrtovala stroka, bile so dobro narejene, zatikati pa se je začelo, ko kmetijsko ministrstvo ni več zagotavljalo sredstev za njihovo vzdrževanje.

Zdaj, ko sredstva zagotavljajo tudi lastniki, so vzdrževanje obnovili, vendar skrbijo v glavnem le za čiščenje melioracijskih jarkov. To pa je vsekakor premalo, saj bi bilo treba vzdrževati celotno infrastrukturo. To se je potrdilo ob letošnjih poplavih v Pesniški dolini, saj je voda iz Pesnice odtekla, polja in travniki pa so še naprej ostali pod vodo.

Večji del slovenskega ozemlja

uničita dobršen del pridelka. Vremenoslavci napovedujejo, da se bo zaradi klimatskih sprememb izhlapevanje vode tudi v Sloveniji povečevalo in bodo suše vedno pogostejše. Zato bi bilo treba v prihodnje nameniti namakanju posebno skrb, žal pa o tem razmišljamo šele takrat, ko se pojavi suša. To potrjuje tudi podatek, da so sredstva iz Programa razvoja podeželja, ki so bila lani namenjena za gradnjo namakalnih sistemov, ostala v celoti neizkoriščena.

V sklopu Programa razvoja podeželja do leta 2013 je za sofinanciranje gradnje novih hidromelioracij-

sti ministrstva za varstvo okolja oziroma njene agencije za okolje.

Pridelovalci, ki posledice suše najbolj občutijo, zatrjujejo, da je samo zgraditev namakalnih sistemov brez ostale potrebne tehnologije premalo. Vzrokov za to, da je pri nas še vedno malo namakalnih sistemov, je več. Postopki za pridobivanje ustreznih dovoljenj so preveč zapleteni, stroški za posamezne faze so previsoki, namakanje ovira posebna in zemljiška razdrobljenost, velikokrat pa tudi negativen odnos javnosti do kmetijstva. Pridelovalci zato pričakujejo, da bo država poskrbela za poenostavitev

Foto: Nataša Juhnov

spada sicer med vlažna območja, kjer pade letno od 1000 do 1500 milimetrov padavin, ki pa v rastni dobi niso ugodno razporejene. To velja predvsem za severovzhodni in jugozahodni del Slovenije, kjer zlasti poleti pade premalo dežja, zato spomladanska in poletna suša

skih sistemov na voljo 26 milijonov evrov, s tem denarjem pa naj bi zgradili okrog dva tisoč hektarjev novih namakalnih sistemov in obnovili nekatere stare. Žal pa se pri urejanju teh sistemov največkrat pojavljajo težave pri pridobivanju vodnih dovoljenj, ki so v pristojno-

postopkov, da bo stroka delovala usklajeno in interdisciplinarno, institucije pa ne bodo delovale togo in zaviralno. Namakanje je namreč pogoj, če bo želela Slovenija izpolniti strateški cilj varnosti oskrbe s hrano in razvoj kmetijstva.

Ludvik Kovač

Setev tretiranega semena

Doma pridelanega semena ne smete razkuževati

Pravilnik o dolžnostih uporabnikov fitofarmaceutskih sredstev določa dolžnosti pravnih in fizičnih oseb pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev (FFS)

Seme se sme tretirati s FFS le v napravah za razkuževanje semenskega materiala, skladnih s pravilnikom, ki ureja pridobitev certifikata o skladnosti za naprave za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev. Seme sme tretirati le fizične in pravne osebe, ki so vpisane v register dobaviteljev v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, in sicer za opravljanje dejavnosti »priprava za trg semena poljščin in zelenjadnic«. Dodelano seme, ki je že tretirano z insekticidi, se ne sme ponovno tretirati z istimi ali dodatnimi FFS.

Pri rokovanju s takim semenom v vrečah je treba ravnati na način, da se prepreči mehanske poškodbe semena in embalaže ter odpadanje obloge s semena. Pri polnjenju sejalnice se iz vreče ne sme striti

prahu, ki je odpadel s tretiranega semena. Izpraznjene vreče in odpadli prah v vrečah je treba odstraniti v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke. Neparabljeno tretirano seme je treba do naslednje setve shraniti skupaj z etiketo v dobro zaprtih vrečah in ločeno od preostalega netretiranega semena ali odstraniti v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke. Pred setvijo tretiranega semena je treba natančno prebrati opozorila in obvestila na etiketi o osebni zaščiti, varovanju okolja in živali ter jih pri setvi dosledno upoštevati. Za setev je treba uporabiti tehnično brezhibne naprave. Setev semena koruze, tretiranega s FFS, ki so označena kot čebelam nevarna, se sme opraviti s podtlaknimi pnevmatskimi sejalnicami le, če so opremljene z napravo, ki zmanjša odnašanje prašnih delcev iz izstopajočega zraka v okolico. Pri setvi semena, tretiranega s

FFS, ki so označena kot pticam nevarna, je treba poskrbeti, da je posejano seme popolnoma prekrito z zemljo, morebitno raztreseno seme pa takoj pobrati in odstraniti.

Vodenje evidenc o uporabi FFS na prostem ter v zaprtih in zavarovanih prostorih je obvezno za tržne pridelovalce rastlin za prehrano ljudi in živali, tržne pridelovalce okrasnih rastlin, pravne in fizične osebe, ki zatirajo škodljive organizme na nekmetijskih površinah (npr. železniški objekti, letališča, ceste, parkirišča, pokopališča, parki, sprehajalne poti, industrijska dvorišča in podobno), ter pravne in fizične osebe, ki dodeljujejo ali razkužujejo semenski material kmetijskih rastlin.

Podatke mora vpisovati uporabnik FFS, hraniti pa jih mora lastnik oziroma upravnik gospodarstva, posestva ali drugega objekta oziroma odgovorna oseba pravne ali fizične

osebe na posestvu oziroma v prostorih sedeža podjetja ali poslovne enote pravne ali fizične osebe. Evidenco je treba voditi po parcelah in kulturah na evidenčnem listu. Če proizvajalec goji isto kulturo na več parcelah, ki so zaokrožena celota in mejijo druga na drugo, lahko za te parcele vodi evidenco na enem evidenčnem listu. Evidenco mora voditi tudi uporabnik, ki seje tretirano seme, pri čemer se vpiše količina tretiranega semena, posejanega na parceli. Če se tretiranje izvaja v zaprtim ali zavarovanem prostoru, železniškemu odseku ali drugem objektu, je treba evidenco voditi za vsak objekt, odsek ali nekmetijsko površino posebej. Evidenco je treba hraniti najmanj pet let in morajo biti na vpogled pristojnemu inšpektoratu in upravi.

Metka Barbarič, KGZS - Zavod M. S.

Za vinogradnike

Dozorevanje grozdja

Trgatev so se začele, saj so predvsem rane sorte dosegle tehnološko zrelost. Tako je najnižja dovoljena sladkorna stopnja v moštih ob začetku trgatve za namizna vina 65 Őe stopinj, kar zadošča le minimalnemu naravnemu alkoholu za vino (8,5 vol. %). Mošta iz takšnega grozdja, razen v izjemnih primerih, ni dovoljeno sladkati. Zato jeseni, ko nam vreme in stanje v vinogradu omogočata, počakajmo na trgatve vsaj do kakovostne stopnje, saj naj bi bila trgatve v območju 70-85 Őe stopinj in pri skupnih kislinah 6-11 g/l (odvisno od sorte). Trgatev za vrhunsko vino opravimo, ko je grozdje že v polni zrelosti in pri sladkorni stopnji 85 in več Őe stopinj ter kislini 6-10 g/l. Za penca se vina je primerna tehnološka zrelost med 75-85 Őe stopinj in kislini 10-12 g/l.

Podatki o dozorelosti, izmerjeni 1. septembra 2009, za okoliš Prekmurje in podkoliša Radgonsko-Kapelske gorice in Ljutomersko-Ormoške gorice

Območje	Radgona			Ljutomer		
	Prekmurje	Radgona	Ljutomer	Prekmurje	Radgona	Ljutomer
Sorta	Sladkorna stopnja v Őe stop.			Skupne kisline v g/l		
ranina	ni pod.	85	89	ni pod.	5,2	5,9
rizvanec	69,5	66	79	7,6	7,2	6,7
m. otonel	78	69	78	4,9	6,9	6,4
b. pinot	77	78	80	8,5	8,3	8,2
šardone	72	75	80	12,1	9,3	8,9
s. pinot	76,5	75	80	9,0	7,9	8,1
z. silvanec	71	64	74	14,6	10,1	9,6
sovinjon	79,2	69	81	13,9	12,1	9,6
traminec	77,5	78	83	8	6,9	7,8
r. muškata	71,5	61	78	10,3	7,9	7,3
kerner	74,5	69	75	12	9,3	8,4
m. pinot	74,5	64	77	13,3	11,9	7,3
m. frankinja	72,5	ni pod.	ni pod.	10,4	ni pod.	ni pod.
zweigelt	80	ni pod.	ni pod.	7,3	ni pod.	ni pod.
l. rizling	67	61	72	13,9	10,1	9,4
r. rizling	66,4	67	72	14,8	11	12,3
šipon	52	48	62	16,2	15,7	13

V idealnem vremenu za dozorevanje in primerno zdravi listni masi ter optimalni obremenitvi je tedenski porast sladkorja lahko tudi do 8 Őe stopinj in padec kislin do 3 g/l, v začetku dozorevanja tudi več. Vinogradnikom svetujem, da upoštevajo dozorelost grozdja in zdravstveno stanje v lastnih vinogradih ter potrebo po določenem tipu vina. Kajti še vedno velja, da je najboljšje vino prodano vino ...

Kmetijski zavod M. Sobota, Ernest Novak, univ. dipl. inž. agr.

Foto: F. Kl.

Buča velikanka tehtala 316 kilogramov

Tudi na letošnjem mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu Agra v Gornji Radgoni so iskali največjo bučo v Sloveniji. Laskavi naslov je letos pripadel pridelovalcu Janku Lovšetu iz okolice Trebnjega na Dolenjskem. Ko so bučo velikanko položili na tehtnico, se je kazalec ustavil pri 316 kilogramih. Letošnja buča velikanka je preseгла vse teže buč predhodnih let. F. Kl.

Izobraževanje kmetovalcev

11. 9. 2009: vinograd v Dolini na Goričkem, zbirno mesto gostilna Marič, Sebeborci, ob 16.00, ne velja za KOP, Ogljed škropilnih poskusov in smernice trgatve 2009.

14. 9. 2009: Črešnovjakova kmetija, Šprinc, ob 10.00, izobraževanje KOP IPL, Predstavitev novejših in odpomejših sort poljščin, ki se vključujejo v kolobar, ter predstavitev različnih tehnologij pridelave v skladu z dobro kmetijsko prakso pri integrirani pridelavi poljščin.

14. 9. 2009: Sovičeva kmetija, Cven 18, ob 12.00, izobraževanje KOP IPL, Predstavitev novejših in odpomejših sort poljščin, ki se vključujejo v kolobar, ter predstavitev različnih tehnologij pridelave v skladu z dobro kmetijsko prakso pri integrirani pridelavi poljščin.

Brezplačni vodni užitki za devet otrok

Dobrodelno društvo Pomagajmo odprtih src je letošnje leto ponovno upravičilo svoje ime, saj je v okviru humanitarne akcije Radosti počitnic v Moravskih Toplicah omogočilo brezplačno kopanje devetim otrokom, predvsem iz socialno ogroženih družin, ki si ne morejo privoščiti dopusta na morju ali v toplicah. Društvo je otroke izbralo na podlagi pism, ki vsakodnevno prihajajo na njihov naslov z različnimi prošnjami, našli pa so tudi donatorja, ki je prispeval denar za vstopnice. Čeprav se je tisti dan, ko so organizirali kopanje, vreme nekoliko skisalo, veselje otrok ni bilo nič manjše. L. L.

Za tesnejše sodelovanje med preškimi in porabskimi ljudskimi pevci

V do zadnjega kottička napolnjeni dvorani kulturnega doma pri Mali Nedelji so 20 let svojega delovanja proslavili Fantje od Male Nedelje, daleč naokrog znana skupina pevcev ljudskih pesmi. Praznovali so skupaj s svojimi prijatelji, pevci in pevkami ljudskih pesmi iz Lipovec, od Grada, Števanovec v Porabju, Vaberškimi fanti s Šmartnega na Pohorju, etnogodci iz Černelavec in domačim godcem Jankom Ivajničem. Vrhunec praznovanja je bil podpis listine o pobratenju med Fantji od Male Nedelje in porabskimi ljudskimi pevci iz Števanovec. B. K.

Srečali so se lovski rogisti

Kulturno društvo Rogisti Lovske družine Križevci pri Ljutomeru je pripravilo v križevskem kulturnem domu četrto območno srečanje lovskih rogistov. V nekajurnem programu, kjer so se prepletale slovenske in tuje lovske pesmi, so nastopili gostitelji (na fotografiji) ter člani Kulturno-umetniškega društva Prekmurški rogisti, kot gostje pa še člani Kulturno-umetniškega društva Štajerski rogisti, predstavile so se ljudske pevke iz Vučje vasi, mlada razkriška tamburaška skupina in fantje iz Ključarovec. Nastopajoče in obiskovalce je nagovoril župan Občine Križevci pri Ljutomeru Branko Belec, ki je poudaril pomen tovrstnih srečevanj članov zelene bratovščine in njihovih zaslug za varovanje naravnega okolja. Šaljiv zabavno-lovski program je povezoval pesnik in humorist Marko Kočar. J. Ž.

Majda Klement izdala svoje pesmi

Misli so se kar spremenile v verze

Doma ima napisanih že več kot tisoč pesmi

»Pesmi so začele sedaj kar vreti iz mene,« je z navdušenjem in ponosom povedala Majda Klement iz Murske Sobote in pokazala na svojo knjigo pesmi, naslovljeno kar Pesmi. Izšle so pri Založbi KATR, v njej pa so zbrane iskrene besede, iz katerih so nastali verzi in pesmi, posvečene pa so različnim ljudem, prijateljem, sorodnikom, zdravnikom ...

»Vsi so presenečeni, ko vidijo, da sem izdala svoje pesmi v knjižni obliki. Nastajale so spontano, ob različnih priložnostih.« Tako jih je do danes zbrala več kot tisoč, ki so skrbno zapisane v zvezkih. Prve pesmi je Majda napisala v srednji šoli, takrat jih je njena mama navdušena odnesla v šolo. Učiteljica pa nad njeno ustvarjalnostjo ni bila tako navdušena in še danes je prepričana, da so bile pesmi vzrok, da je takrat na maturi pri slovenščini padla. Poleg tega je tudi nehala resno pisati pesmi.

Pesmi so sčasoma nastajale ob posebnih priložnostih, rojstnem dnevu, obletnici, kot posvetilo prijatelju, sodelavcem, sorodnikom, kot zahvale, čestitke ali ob slovesu ... Pesmi so poučne, vesele in hudomušne pa tudi žalostne.

Njena besedila so kar nastajala v verzih. Čeprav je bila zaposlena na dopisništvu Dela v Murski Soboti, nikoli ni nič napisala za objavo. »Da bi kaj objavila, mi niti na misel ni prišlo,« priznava.

Pred enim letom pa se je Majda v okviru društva upokojencev vključila v literarno sekcijo in se spet z veliko vnelo lotila pisanja pesmi. V krogu podobno mislečih so se še bolj spodbujali, brali na literarnih večerih, nekaj so jih objavili v zborniku Uhojene poti.

Kmalu pa je nastala ideja, da bi tri pesnice iz literarne sekcije izdale svoje knjige. »Tudi sama sem zbrala toliko poguma, da sem založniku poslala pesmi iz sedmega in osmega zvezka, medtem ko jih doma hranim kar 14. Usoda je hotela, da je založnik v tem času propadel, pesmi pa so vseeno izšle, a žal niso lektorirane,« pravi. A so njene, iz srca in napisane spontano. Njene pesmi so odsev življenja nekega kraja, ljudi in dogodkov, zato Majda Klement ni le pesnica, ampak tudi kronistka in zgodovinarica. Je zapisal urednik Saša Iskrič. S knjigo Pesmi si je Majda izpolnila svojo veliko željo in že razmišlja o novi zbirki.

A. N. R. R.

Majda Klement je napisala že več kot tisoč pesmi, ponosna pa je na svojo prvo pesniško zbirko. Foto: N. J.

Zgodovinska zbirka pomurskega zdravstva še bogatejša

Muzej Zgodovina zdravstva v Pomurju, ki je na ogled v beltiškem gradu, se je razširil z dragocenimi eksponati, ki mu jih je odstopil galenski laboratorij iz Murske Sobote po zaslugi nekdanje direktorice Mije Bürgermeister.

Vodja muzeja dr. Nikolaj Szepessy je ob tem izrazil veliko zadovoljstvo, saj gre za stare in med zbiralci starih medicinskih pripomočkov za zelo iskane predmete.

Med desetimi poklonjenimi predmeti so vertikalna preša iz devetnajstega stoletja, talilnik za mešanje praškastih substanc in aparatura iz začetka delovanja laboratorija. Posebno zanimivo pa je to, da je nekaj teh pripomočkov prav iz Beltincev, iz stare Szepessyjeve lekarne, ki so jo nacionalizirali in iz nje odpeljali tudi vredne predmete. Nove pridobitve so za zdaj spravili v depoje in jih bodo razstavili, ko se bo stalna zbirka pomurskega zdravstva in lekarništva preselila na novo lokacijo, kot napoveduje Nikolaj Szepessy, najverjetneje h Gradu na Goričkem.

Bojan Zadravec

Nikolaj Szepessy, anesteziolog v soboški bolnišnici, je z novimi pridobitvami muzeja nadvse zadovoljen, saj gre za redke in cenjene stvari.

V Lutvercih tekmovalo 43 gasilskih desetini

V Lutvercih v Občini Apače je bilo že 17. tekmovanje gasilcev iz obmejnih krajev Slovenije in avstrijske Štajerske. Med 43 nastopajočimi ekipami jih je bilo 36 iz Slovenije. V dosedanjih tekmovanjih, ki jih prirejajo od takrat, ko so gasilci Gornje Radgone in avstrijske Radgone sodelovali pri odpravi posledic osamosvojitvene vojne, se je udeležilo skupno že 911 desetini. Tokrat so v kategoriji obmejnih pri članih A zmagali gasilci iz Korovcev, pri članih B pa je slavila desetina iz Slovenske Gorice/Goritzza pri avstrijski Radgoni. V enakih ženskih kategorijah so bile prve gasilke iz Sodišincev in gasilke s Cankove. V tekmovanju gostov so pri članih A slavili gasilci iz St. Nikolaisa, pri članih B pa gasilci iz Dvorjan. Med gostjimi so bile najboljše gasilke iz Bistrice ob Dravi.

Prihodnje leto bo tekmovanje prvo soboto v septembru potekalo na avstrijski strani v Wiersdorfu v bližini Cmureka, zato je poveljnik tamkajšnjega društva ob koncu prireditve prevzel zastavo in posebno desko z napismi dosedanjih organizatorjev.

Franci Klemenčič

Foto: Fr. Kl.

Za prvo medeno kraljico v Sloveniji okronali Natašo Bukovec Najraje ima damski med

Pomurske čebelarke pridelke želi promovirati tudi brez lente in krone

Za vinogradniki in vinarji so tudi pomurski čebelarji okronali svojo kraljico, ki si bo prizadevala za večjo prepoznavnost tukajšnjega čebelarstva, medu in čebelarstva turizma. Prva bo lento in krono medene kraljice nosila Nataša Bukovec iz Lipe, 20-letna študentka mikrobiologije, ki izhaja iz čebelarke družine, zato je čebelarjenje del njenega vsakdanjika že od malega.

Nataša se je za študij mikrobiologije na Biotehniški fakulteti v Ljubljani odločila, ker ji je bila biologija že na gimnaziji med najljubšimi predmeti, pa tudi, kot zdaj

kaže, s tem poklicem ni težko dobiti zaposlitve. V prvem letniku študija je bila izjemno pridna – lahko bi rekli tako kot čebela, saj je že v spomladanskem roku naredila vse izpite za vpis v drugi letnik. Prosti čas preživlja kar se da aktivno, je članica gasilskega društva, rada potuje, se družijo s prijatelji, rola, kdaj pa kdaj pa se ji zahče tudi samota, da se lahko posveti kakšni dobri knjigi. Ko pa je pri njih doma čas za točenje medu, venomer priskoči na pomoč staršem in bratu. Tako se je že v otroštvu začela učiti o različnih sortah medu, njegovi pridelavi in pomenu, ob tem pa je postala tudi prava

ljubiteljica tega sladkega čebeljega pridelka, saj si ga pogosto privoščijo, ko si zaželi kaj sladkega. Med vsemi sortami ji je najljubši akacijev med, ki je prijetnega okusa in vonja in je na splošno zelo priljubljen pri nežnejšem spolu, saj mu pravijo tudi damski med, nas je poučila Nataša.

Na izbor medene kraljice, ki ga je letos prvič organizirala Pomurska čebelarska zveza, se je prijavila sama na pobudo predsednika domačega beltinskega čebelarskega društva, z namenom, da pridobi kakšno novo lepo izkušnjo. Čeprav tekmovanje ni bilo preveč zahtevno in je pote-

kalo v sproščnem vzdušju, so dekleta kljub vsemu morala prestati nekaj preizkušenj. Najprej je petčlanska strokovna komisija preverila njihovo splošno razgledanost in nato še bolj strokovno znanje o čebelarjenju, vsaka pa je morala pripraviti še praktično promocijo medu ali cvetnega prahu. Ker Nataša ogromno stvari o medu ve od doma, je brez posebnih priprav v vprašanji opravila s precejšnjo lahkoto in tako z znanjem, pa tudi s sproščnim in samozavestnim nastopom premagala preostalih pet kandidat.

Ko je izvedela, da so prav njo izbrali za kraljico, je bila presenečena in hkrati počaščena, da so ji zaupali vlogo promotorko čebelarstva, ki jo bo opravljala do naslednjega izbora. Njena naloga bo sodelovati na čebelarskih in drugih prireditvah ter tam promovirati čebelje pridelke ter ozaveščati ljudi o koristnosti čebel in medu. »Kajti med je zaradi njegovih številnih zdravilnih učinkov dobro uživati preventivno vse leto in ne samo pozimi oziroma v sezoni prehladov, pa ne samo med, ampak tudi druge čebelje pridelke, kot so cvetni prah, propolis in matični mleček,« je pojasnila. Nataša obljublja, da bo svojo vlogo medene kraljice opravljala tudi ob neuradnih priložnostih, med drugim tako, da bo dober glas o prekmurskem medu ponesla med svoje kolege študente v Ljubljani.

Petra Kranjec

Nataša Bukovec je svojo vlogo medene kraljice začela opravljati na letošnjem kmetijsko-živilskem sejmu, kjer so ji tudi podelili ta naslov. Foto: P. K.

Kanalizacija Šratovci-Boračeva bo v marsičem izboljšala razmere

Gradnja sekundarnih vodov in ločitev meteorne kanalizacije

V Občini Radenci si veliko obetajo od uresničitve projekta gradnje kanalizacije Šratovci-Boračeva. Omenjeni investicijski program z analizo stroškov in koristi so potrdili na nedavni seji občinskega sveta. Njegovi svetniki so župana pooblastili za podpis morebitnih sprememb in dopolnitev investicijskega programa, ki bi nastale kot posledica usklajevanj s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Poglaviti cilj omenjene investicije je gradnja sekundarnih vodov kanalizacije in priključitev na primarni vod z izpustom v skupno čistilno napravo v Radencih ter ločitev meteorne kanalizacije od odpadnih vod, saj obstoječa kanalizacija ni zmožna prevajati večjih količin meteornih vod. Na tem območju Radencec namreč že obstajajo jarki za odvod padavinskih voda, ki pa se stekajo v kanalizacijo.

Zaledne vode, ki pritečejo s pobočja Janževega Vrha, bi bilo treba prestreči in jih pred vstopom v Radence odvesti v bližnji Boračevski potok.

Vrednost investicije, ki bi jo končali v prihodnjem letu, je ocenjena na dobrih 862.00 evrov. Investor je Občina Radenci, upravljavec projekta bo SIM Radenci, d. o. o., izdelovalec dokumentacije pa Peter Bezec, univerzitetni diplomirani ekonomist.

Milan Jerše

Pet gasilskih društev podpisalo listino o sodelovanju

Gasilska društva Cezanjci, Branoslavci in Vogričevci v Gasilski zvezi Ljutomer že dobrih dvajset let tesno sodelujejo s Prostovoljnimi gasilskim društvom Ljubecna, ki spada v Gasilsko zvezo Celje. Dobre odnose so nedavno kronali s podpisom listine o prijateljstvu in prihodnjem sodelovanju, ki so jo poleg društev iz Cezanjcev, Branoslavcev, Vogričevcev in Ljubecne podpisali še gasilci s Sladke Gore.

Slovesnega dogodka v organizaciji PGD Ljubecna se je udeležilo okoli 100 gasilcev in gasilk, še prej pa so se udeležili pohoda iz Vojnika do Ljubecne. Organizator je za to priložnost pripravil pester kulturni program, v katerem so nastopili kvartet Šalom, godba na pihala KUD Ljubecna in drugi.

J. Ž.

V Beznovcih odprli nove garderobne in sanitarne prostore Plod triletnega dela vseh treh domačih društev

Beznovska fešta je bila res za vse generacije, kakor se je sobotna celodnevna prireditve v tej gorički vasi tudi uradno imenovala. Pri gasilskem domu so najprej odprli nove garderobne in sanitarne prostore domačega kluba malega nogometa, člana

na puconske B-lige malega nogometa. Nato so se na tekmovalnem turnirju pomerile ekipe pomurskih novinarjev, funkcionarjev Občine Puconci in evangeličanskih duhovnikov. O tem pišemo več na športnih straneh.

V kulturnem programu so na-

stopile pevke Turističnega društva Vrtnica, z duhovito pesmijo in predstavitevjo nove pridobitve so nastopili domači mladi, glasbena spremljava pa je bila naloga dueta Proti toči. Na beznovski športni zelenici je potekalo tudi državno srečanje mladih gasilk, ki sta ga organizirala puconska

gasilska zveza in domače prostovoljno gasilsko društvo, v večernih in nočnih urah pa so za zabavo in ples poskrbela dekleta iz ansambla Navihanke.

Beznovci imajo 45 hišnih števil in 179 prebivalcev. V precej dotrajanem gasilskem domu je uradni sedež vseh treh vaških društev: gasilskega, turističnega in kluba malega nogometa. »Ideja o prenovi garderobnih in sanitarnih prostorov se je porodila pred tremi leti. Od takrat pa do danes je bilo v njeno realizacijo vloženi krepko čez 800 gradbenih in 40 strojnih prostovoljnih

Obnovljene prostore kluba malega nogometa v gasilskem domu so skupno odprli predsednik puconske športne zveze Jože Fartek, župan Občine Puconci Ludvik Novak in predsednik KMN Beznovci Andrej Maček.

ur,« je povedal predsednik gradbenega odbora Milan Marič, ki je ob zahvalah najzaslužnejšim posameznikom posebej omenil predsednika vaškega odbora Belo Flegarja, ki je bil pri skoraj vseh delih.

Na turnirju, kjer se je igralo po sistemu vsak z vsakim, je slavila ekipa funkcionarjev Občine Puconci, drugo mesto so zasedli novinarji, zbrani v moštvu Press Pomurje, tretje pa evangeličanski duhovniki pod vodstvom duhovnika Evangeličanske cerkve občin Bodonci Simona Severja. Prava fešta se je nato začela zvečer ob nastopu ansambla

Navihanke, končala pa šele neke proti peti uri zjutraj. Posebej je treba pohvaliti vse domačine, saj so sami skrbeli za hrano, pijačo in strežbo vedno večje množice gostov. Celotna organizacija pa se je, tako kot so v vasi že vajeni, vrtela okrog centralne figure, Tanje Marič, predsednice Turističnega društva Vrtnica Beznovci, sicer zaposlene na Razvojnem zavodu Občine Puconci. Beznovci se tudi sicer čez leto lahko ponasajo s štirimi tradicionalnimi prireditvami: Mati je ena sama, Pesem naj družijo ljudi, Nočne igre in Blagoslov konjev.

T. K.

Po otvoritvi so se na državnem srečanju mlade gasilke pomerile v šaljivih spretnostnih igrah. Foto: T. K.

Hospic
Slovensko društvo

OPORA – SOČUTJE
v hudi boleznih in smrti

OO Murska Sobota
Slovenska ulica 42
Murska Sobota
Tel. 051 442 636

as
televizija

HI-FI VIDEOSTUDIO d.o.o.
Gregorčičeva 6
Murska Sobota
tel.: 02/ 521 30 30
gsm: 051 38 77 77
info@tv-as.net
www.tv-as.net

Televizija AS – z Vami in za Vas!

Sklep 19. Vestnikovega izbora naj... domačije pri družini Seči V Turnišču odprli vrata in srce tisočim Pomurcem

Privedite, ki kljub letom ostaja sveža, tako kot je bila na začetku

»Hvala Turnišču, da nam je odprlo svoje srce,« je direktorica Podjetja za informiranje Irma Benko izrekla tisto, kar si je gotovo mislil vsak od kakšnih pet tisoč obiskovalcev, ki so se udeležili sklepe prireditve Vestnikove akcije Naj... domačija 2009 v Turnišču in bili več kot gostoljubno sprejeti. Za to gre zasluga članom družine Seči, dobitnikom letošnjega laskavega naslova naj... domačija, vsem Varašancem, članom štirih gasilskih društev in drugim krajanom turniške občine, ki so se potrudili, da je še ena akcija naše medijske hiše izzvenela v pravi praznik.

Kdor se je minulo nedeljsko popoldne naključno pripeljal v Turnišče, ne da bi vedel, kaj se ta dan tam dogaja, je bil lahko ob prihodu v vas nemalo začuden, saj je bilo videti, kot da je opustela. Ne na dvoriščih ne na pločnikih ni bilo žive duše in le slamnate lutke, ki so ob cesti navidezno opravljale kmečka dela, so nadomeščale domačine. Toda bolj ko si se približeval središču kraja, bolj je postajalo očitno, da so Turniščani to nedeljo živeli le za prireditev, ki jim je bila zaupana. Vsak je po svoje, pa najsi bo kot redar, natak, nastopajoči ali kako drugače pripomogel k temu, da je organizacija tekla kot po maslu.

Na prireditvi so sodelovale vse generacije.

Turniškemu županu je občinstvo lahko prisluhnilo tudi kot pevcu Vinogradniškega kvarteta.

Organizatorji so obiskovalce najprej usmerili do Sečijevih, kjer se je lahko vsakdo ob ogledu njihove vzorno urejene izletniške kmetije, ob toplem sprejemu in pogostitvi z domačimi dobrotami na lastne oči prepričal, da se je tudi letos strokovna komisija pri izbiri naj... domačije pravilno odločila. Po obisku domačije se je bilo mogoče na osrednji prireditveni prostor pri tovarni Planika sprehoditi in si spotoma ogledati še stojnice tamkajšnjih društev ali pa se zapeljati s konjsko ali traktorsko vprego. Prav do odra so se pripeljali kolesarji na starodobnikih in s cingljanjem naznanili začetek uradnega dela programa. Za uvod je zbrano množico pozdravil turniški župan Jože Kocet, ki je spomnil na to, da v njihovem kraju že

drugič v nekaj letih gostijo sklepno prireditev Naj... domačija, o tem, kako ga je ta navdušila, čeprav jo je letos prvič obiskal, pa je spregovoril slavnostni govornik, predsednik parlamentarnega odbora za kmetijstvo Franc Bogovič. »Z lepim sprejemom na domačiji, še posebej pa na tem velikem prireditvenem prostoru ste me prepričali, da dobro znate, kaj želite s to prireditvijo doseči; želite predstaviti svoj prostor in z dobrimi primeri ter z naj... domačijo vsako leto pokazati, kako se da v vašem prostoru uspešno gospodariti in urediti domačijo, poleg tega pa vam uspeva nekaj, kar je v naši družbi v zadnjem času prej redkost kot pogost pojav, da te zglede tudi pokažete drugim in širite pozitiven duh po naši domovini, pred-

Simona Tešič, Turnišče: »Na tej prireditvi smo prvič, čeprav vem, da je enkrat v Turnišču že potekala. Zdaj imamo že otroke, pa smo prišli predvsem zaradi njih, ker so hoteli videti živali na kmetiji in vse druge stvari, ki zanimajo otroke. Tudi tu na zabavi se imamo fajn.«

Na naj... domačiji ni bil nihče lačen ali žejen.

Mnogi so uživali ob panoramski vožnji po Turnišču.

Angela Bencak, Bakovci: »Tokrat smo prvič na naj... domačiji in nam je zelo lepo. Najprej smo si pogledali, kako imajo urejeno kmetijo Sečiji, zdaj bomo pa še malo ostali na zabavi. Presenetilo me je, koliko ljudi se je zbralo na tej prireditvi, vendar je vse tako dobro organizirano, da so lahko vsi zadovoljni.«

Ana Klemenčič, Okoslavci: Vsako leto gremo na vašo prireditev. Najprej smo bili na domačiji, kjer smo se prepričali, da je kmetija res taka, kot mora biti, in tudi tu na prireditvenem prostoru ničesar ne pogrešamo. Zanimivo je, da so postavili stojnice z razno ponudbo, ki si jo želimo zdaj pogledati. Fino se počutimo.

Na prireditvi smo izžrebali tri pošiljatelje glasovnic, ki bodo prejeli lepe nagrade, ker so sodelovali pri glasovanju za naj... domačijo po izboru bralcev Vestnika. To so: Miha Šadl, Krajna 35, Tišina; Geza Lončar, Skakovci 66, Cankova; Janez Kološa, Puconci 284, Puconci.

Prostorno dvorišče Sečijeve domačije je bilo skoraj pretesno za vse, ki so si želeli ogledati njihovo vzorno urejeno izletniško kmetijo.

Emil Hodošček, Zenkovci: »Spomini na lansko prireditev, ko smo bili mi naj... domačija, so lepi, vendar mi je na letošnji prireditvi še prijetnejše, ker sem brez vseh obveznosti in lahko samo opazujem in občudujem. Turniščani so mi rekli, da bodo težko pripravili takšno prireditev kot mi, vendar vidim, da je vse odlično organizirano, ljudi je polno in je prav prisrčno. Tudi kmetija je izredno lepa, ljudje prijazni in domači in prav je, da so glavno nagrado dobili prav oni.«

vsem pa po vašem Pomurju.« Čestital je še vsem nagrajencem in jim zaželel, da bi njihove zglede posnemali tudi drugi.

Prav želja, da bi na pomurskem

podeželju našli take družine in domačije, ki dokazujejo, da je na podeželju kljub težavam mogoče prijetno živeti, in ki so s svojim življenjskim slogom, optimizmom

Anica Osterc, Buščani: »Vsako leto grem pogledat naj... domačijo, ker smo v naši vasi imeli že dve in me zanima, kako je pri drugih. Tudi tukaj v Turnišču imamo kaj videti, za vse obiskovalce so lepo poskrbeli in tudi vreme jim služi.«

in medsebojnimi odnosi lahko vzor drugim, je tudi letos vodila strokovno komisijo, ki je v akciji Naj... domačija izbrala najboljšo med prijavljenimi kandidati. Po-

delitev nagrad in priznanj izbranim družinam, ki jo je opravila direktorica Podjetja za informiranje Irma Benko, je bila osrednja točka programa, najslavesnejši trenutek pa je bila podelitev glavne nagrade za naj... domačijo 2009 sedemčlanski družini Seči. Najstarejša članica njihove družine, babica Ana in njena hčerka Marija, ki slovita kot dobri pevki, sta tudi sprejeli izziv in vse obiskovalce očarali s svojim pevskim nastopom. In tudi drugače je bil glasbeno obarvani kulturni program, v katerem so nastopili učenci tamkajšnje osnovne šole, mladi harmonikar Primož Sršen, člani odrasle folklorne skupine Kulturnega društva Štefana Raja ter Vinogradniški kvartet, priložnost, da se izkažejo domačini, svoje pa so dodali še Zamurjenci, ki že leta v dobro voljo spravljajo občinstvo na Naj... domačiji. Z njihovim nastopom se je začela prava zabava ob zvokih Hišnega ansambla Avsenik in skupine Horizont, seveda pa ni manjkalo odlične kulinarčne ponudbe.

Petra Kranjec

Prizak starodavnih krajevnih običajev, panoramska vožnja s konjsko ali traktorsko vprego, ponudba domače obrti, možnost ogleda čevljarkega muzeja, priložnostni popust v Planikini trgovini ter druge posebnosti, s katerimi so občani Turnišča popestrili 19. prireditev Naj... domačija, so pripomogle k temu, da je ta upravičila svoj sloves dogodka, ki s prepletanjem tradicionalnih in novih vsebin ostaja tako svež, kot je bil na začetku, hkrati pa so ljudje v vseh teh letih spoznali, da se tu najde za vsakogar nekaj in tudi zato se lahko organizatorji vsakič veselijo množičnega obiska.

Slovesen trenutek, ko sta Irma Benko in Franc Bogovič podelila glavno nagrado za naj... domačijo 2009 družini Seči.

Med tistimi, ki so jih pete zasrbele že ob prvih taktih Hišnega ansambla Avsenik, sta bila tudi gostitelja Sečijeve. Foto: Natalija Juhnov

Po naših znanih poteh

Turistične prireditve

Lipovci – V petek, 11. septembra, ob 14. uri se bo začel v športno-rekreacijskem centru mednarodni sedmi Praznik buč – pozdrav jeseni z izdelovanjem aranžmajev iz buč, razstavo starega poljedelskega orodja, delavnico za otroke in drugim.

Černelavci – V petek, 11. septembra, ob 18. uri se bo začela v dvorani vaško-gasilskega doma tridnevna prireditev Pozdrav jeseni z večerom ljudske glasbe in plesa pod naslovom Pozdrav jeseni.

Ljutomer – V petek, 11. septembra, ob 17. uri bo na Glavnem trgu v Ljutomeru prireditev Cven se predstavlja, ki jo pripravlja Turistično društvo Cven.

Gornji Petrovci – V petek, 11. septembra, ob 17.30 se bo začela na Osnovni šoli Gornji Petrovci Evropska noč netopirjev v Gornjih Petrovcih. Ob 18.30 bodo odprli učno razstavo Netopirji na Goričkem, ob 18.45 bo netopirkova ustvarjalnica in zabavljavnica. Ob 19.30 pa bo večerni sprehod z opazovanjem in poslušanjem netopirjev z ultrazvočnimi detektorji.

Lendava – V soboto, 12. septembra, bo pred hotelom Elizabeta trideseta prireditev Lendavska trgatve s predstavitev jesenskih ljudskih običajev ter nastopi ljudskih pevcev in godcev ter glasbenih skupin.

Černelavci – V soboto, 12. septembra, ob 14. uri se bodo v okviru prireditve Pozdrav jeseni predstavila starodobna vozila, potem pa bosta še predstavitev krajevnih skupnosti in društev iz Pomurja s kmečkimi in drugimi opravili na starodoben način ter predstavitev starih običajev in navad ob spremljavi ljudskih godcev iz Černelavec. Igrala bo tudi glasbena skupina Horizont.

Bogojina – V soboto, 12. septembra, ob 12.30 se bo začel pri Plečnikovi cerkvi tradicionalni pohod po Pomurski planinski poti Pohod po poteh kulturne dediščine, ki ga organizira Turistično društvo Bogojina.

Ljutomer – V soboto, 12. septembra, ob 16. uri bo Brotva pri kleti Ljutomerčan, prijetno druženje ob praznovanju trgatve. Prireditev pripravlja Klet Ljutomerčan.

Lipovci – V soboto, 12. septembra, ob 14. uri bo na prireditvi Praznik buč – pozdrav jeseni v športno-rekreacijskem centru razstava zelišč in izdelkov iz slame. O zdravnih zeliščih bosta govorila dr. Nikolaj Szepessy in Gordana Toth, ustanovili bodo klub zeliščarjev Občine Beltinci in drugo. Zvečer bo zabava z glasbeno skupino Feeling.

Černelavci – V nedeljo, 13. septembra, bo v okviru tridnevne prireditve Pozdrav jeseni dan za najmlajše. Ob 16. uri bo nastopila pravljica Vesna Radovanovič, ob 16.30 bo Lutkovna predstava učencev OŠ I iz Murske Sobotice, ob 17. uri bo nastopil Čarodej Binč, ob 18. uri pa bo nastop skupine Bodom Hope.

Lipovci – V nedeljo, 13. septembra, ob 9.30 se bo začel tretji dan prireditve Praznik buč – pozdrav jeseni s kuhanjem bučnega golaža, na katerem bodo sodelovale ekipe iz petih držav. Ob 14. uri bodo s kulturnim programom zaznamovali petnajstletno delovanje TD Lipovci. Po prireditvi bo zabava z glasbeno skupino No-name.

Ljutomer – V nedeljo, 13. septembra, ob 14. uri se bodo začele na hišpodromu v Ljutomeru kasaške dirke, ki jih pripravljajo KK Ljutomer.

Turnišče – V izložbenem oknu v Prešernovi ulici 2 je na ogled dokumentarna razstava Ivan Petek – turniški čevljar med filovskimi lončarji.

Lendava – V Galeriji - Muzeju v Lendavi je na ogled etnološka razstava Državnega muzeja narave in človeka Avtonomne pokrajine Hanti - Mansi z naslovom Varuh ognja. Razstava bo na ogled do 14. septembra.

Kranjčan v Radovski grabi

»Vsak Slovenec bi moral spiti dve skodelici koprivnega napitka na dan«

Kranjčan Marjan Mesarič že šesto leto živi v Radovcih, kjer turistom oddaja sobe in se ukvarja z zeliščarstvom. Pred tem je živel v slovenski Istri, kjer se je prav tako ukvarjal z oddajanjem sob. Kot pravi, je nekega dne po televiziji gledal posnetke Pre-

kmurja in si mislil: »Tukaj pa bi jaz lahko živel.« Rečeno, storjeno.

Hišo na morju je prodal, kupil staro hišo v Radovcih na Goričkem in jo preuredil tako, da je primerna za oddajanje sob. V hiši je tako možno najeti manjši apartma in še dve sobi, vsega skupaj

Marjan Mesarič pred hišo v Radovcih

osem postelj, v fazi urejanja pa je podstrešna soba s skupnim ležiščem po vzoru planinskih koč, v kateri bo lahko prenočilo osem oseb. V hiši je na voljo tudi večji skupni prostor, primeren za zabavo, kar s pridom izkoriščajo predvsem skupine študentov, ki prav tako večkrat prenočijo v Ra-

dovcih. »Nič,« odgovori Marjan na vprašanje, kaj počne večina turistov, ki se odločijo za prenočitev pri njem. Kot pravi, se za oddih v Radovcih odločijo predvsem ljudje, ki se želijo dobro spočiti, ter sem in tja kakšna skupina že prej omenjenih razposajencev. Med gosti po njegovih besedah prevladujejo predvsem štajerci pred Ljubljancami. Obkrožen z naravo se je Marjan v Radovcih začel ukvarjati z zeliščarstvom. Tako pripravljiva in pakira zelišča za pripravo napitkov. Njegova ponudba obsega številna zelišča od ameriškega slamnika, poprove mete, rmana, bezga vse do bele omele, koprive, melise itd. Nekatera sam vzgaja, spet druga išče v okoliških gozdovih. Po mnenju Mesariča bi moral vsak Slovenec na dan spiti vsaj dve skodelici koprivnega napitka, da si prečisti kri. V šestih letih njegovega bivanja v Prekmurju se po njegovem mnenju ni nič bistveno spremenilo, žal pa mu je, da za nekatere pokrajine v Sloveniji, ki lahko pokažejo samo gmajno in potko čez njo, vedo vsi, za Goričko, ki pa je, kot pravi, najlepše, pa jih večina odgovori le: »Prvič slišim.«

T. M.

Zelišča se sušijo na podstrešju. Foto: T. M.

Neradnovski Den meštrov z Goričkoga Gvont za meštra

Mínulo nedeljo so v dolini Male Krke v Občini Gornji Petrovci pri obnovljenem Lenarčičevem mlinu v Neradovcih pripravili zelo zanimivo prireditev Den meštrov z Goričkoga.

Že četrto leto je organiziralo Goričko društvo za lepše vütro ob sodelovanju Občine Gornji Petrovci, Krajinskega parka Goričko in lastnika mlina Zdenka Lenarčiča. Obiskovalci so lahko uživali v predstavitvah: kovača, slamokrovca, lončarja, medi-

čarke, peka, čevljarja, zeliščarja, mojstrov izdelovanja pisanic, mojstrov v pletenju košar in »krbül«, mojstrov izdelovanja iz slame in ličja, filca, lesenih spominkov, vezenin ter mojstra v žganjekuhi, predelavi sadja v marmelade in čebelarja. Bogati ponudbi rokodelcev so se pridružile tudi osnovni šoli iz Puconec in Kuzme, ki sta predstavili svoje letošnje nagrajene projekte s tekmovanja Turizmu pomaga lastna glava ter Srednja ekonomska šola Murska Sobotica,

ki je predstavila svoje videnje razvoja turizma v Prekmurju. Kulturni program so pripravili člani KUD Budinci in TD Zelena dolina iz Pokoš pri Zgornji Polskavi, ki so bili tokrat prvič na Goričkem. Za presenečenje so poskrbeli rokodelci, ki so se letos prvič predstavili z novim oblačilnim videzom. Obleke so rezultat projekta LRF Pomurja Gvont za meštra, ki ga je pripravilo in uspešno izvedlo Goričko društvo za lepše vütro.

S. K., B. B. P.

Foto: B. B. P.

V glavni vlogi so bile – buče!

Bučarija na Stari Cesti je bila zelo zanimiva tudi za najmlajše generacije. Foto: T. K.

Pri dnevnem baru Stajtko v Mekotnjaku je Turistično društvo Stara Cesta v nedeljo pripravilo tradicionalno prireditev Bučarija na Stari Cesti. Na ogled sta bili razstava jedi in pijač iz buč ter razstava aranžmajev, nagradili pa so tudi najtežjo in najlažjo bučo (ki sta morali biti tehnološko zreli). Na prireditvi, zanimivi tudi za številne turiste, so pridne Prlekije »trebile tikvi« (na posnetku), kuhali so bučno juho in bučni golaž, potekala je otroška delav-

nica ustvarjanja iz buč, pripravili pa so tudi kulturni program, v katerem so prednjačili otroci iz vrtca na Stari Cesti. Razstava izdelkov za Bučarijo bo na ogled do 13. septembra. Sodelovali so: Marija Gaube, družina Gregorinčič, Jelka in Zdenka, Mirka Stajtko, Enej Lipovec - Zupanc, vrtec s Stare Ceste, Albina Senčar, Silva Rudolf, Zinka Habjanič, Slavica Gregorinčič ter Jožko in Irena Magdič. Največjo bučo je tako kot lani pridelala Sonja Gregorin-

čič, tehtna pa sto en kilogram.

Sicer pa Turistično društvo Stara Cesta združuje prebivalce naselij Mekotnjak, Desnjak in Stara Cesta. Društvo obstaja od aprila 2001, njegove tradicionalne prireditve pa so poleg Bučarije še Pustna povorka po vasi, Velikonočni pohod na Runec, Prvomajski pohod na Jeruzalem, Sodobne rimske igre in Miklavžev pohod s svetilkami in baklami.

T. K.

Košarka: Pismo slovenskih navijačev iz Varšave Za domovino na Poljsko

Ko se na stari celini govori o združevanju držav, sodelovanju in skupnih vrednotah, večina povprečnih Evropejcev pomisli na politično institucijo, imenovano Evropska unija. Vendar v teh dneh in tednih politika ni v ospredju. Ni govora o ekskluzivnem klubu držav, ki v medsebojnem tekmovanju ne vedo, kako bi zase potegnile največ koristi, temveč je govor o športu, o stvari, ki vedno in povsod združuje navijače z vseh vetrov. Letos je kraj dogajanja Poljska. Prizorišča evropskega prvenstva v košarki so »evropski parlament«, kjer ni pravice veta, ker končni rezultat pove vse, brez ugovorov in popravkov.

Naša evropska volilna kampanja se je začela v nedeljo dopoldne v Ljubljani za Bežigradom v Janševi ulici (ulica ni poimenovana po politiku, temveč po čebelarju, op. p.). Šest študentov je v avtomodu začelo pohod preko Trojan, Štajerske, Avstrije in Slovaške na Poljsko. Vendar zgodba ni tako zelo enostavna. Pot do slovaškega glavnega mesta je potekala gladko, hitro in brez posebnosti. Ko pa zmanjka avtoceste, vsemogočna in vsevedna navigacija odpove, poti pa vodijo med hribi, ki so še najbolj podobne slovenskim gozdnim, človek začne dvomiti o smotnosti potovanja na lastno pest mimo zakupljenih aranžmajev. Če povrh vsega na gozdni poti zasveti še lučka za bencin, je mera polna. Hvala bogu se

Slovinci, Srbi, Španci in Angleži smo vsaj v Varšavi izbrisali schengensko mejo, ratificirali Lizbonsko pogodbo in na novo napisali evropsko ustavo (Matej drugi z leve).

je zgodba srečno končala, tako kot po navadi se, vendar adrenalin v takšnih trenutkih pač naredi svoje. Po neprespani noči smo se končno utaborili in lahko se je začela Operacija medalja.

»Kdor ne skače ni Slovenec!« »Mi Slovenci!« »Dajmo Slovenci!« Vse to in še več je v ponedeljek, torek in včeraj donelo iz ust skoraj 3000 navijačev in košarkarskih navdušen-

cev z vseh koncev Slovenije. Pomurcev nas je precej, viden je tudi transparent Murska Sobota, vendar ni bilo pomembno, od kod si, kaj počneš in koliko imaš pod palcem. Pomembno je, da pokažeš ljubezen do svoje domovine, da narediš še kaj več, kot pomežikneš z obrvmi, ko naši izpeljejo fantastično akcijo.

Slovinci, Srbi, Španci in Angleži smo vsaj v Varšavi izbrisali schen-

gensko mejo, ratificirali Lizbonsko pogodbo in na novo napisali evropsko ustavo! Vanjo smo zapisali medsebojno spoštovanje, ljubezen do športa in vsega dobrega. V to kategorijo uvrščamo tudi poljsko pivo in sožitje, ki ga nobena meja ne ogradi. Naj živi šport!

Sem že omenil, da sem brez gla-

Matej Vučko

Vrednotenje dosežkov vrhunskih športnikov Zasluzki v javni upravi za varnost?

Po najnovejših podatkih zaposlujejo ministrstva za finance, notranje zadeve in obrambo 126 športnikov in trenerjev, kar je okoli 60 odstotkov mest, ki jih je država športnikom obljubila do leta 2015 sredi devetdesetih, ko so podpisali sporazum. Nekaj manj kot sto jih čaka na zaposlitev.

Tako je v javni upravi zaposlenih 126 športnikov, ki na mesec dobijo približno 750 evrov neto plače, kar jim omogoča osnovno varnost. Njihove plače so odvisne od izobrazbe, delovne dobe in posameznega ministrstva. V MORS-u, kjer so plače nekoliko višje, je športnik začetnik po opravljenem pripravništvu z dokončano srednjo poklicno izobrazbo praviloma uvrščen v 20. plačni razred in prejema 975 evrov bruto plače, s srednjo strokovno izobrazbo v 24. plačni razred s 1140 evri in z visoko oziroma univerzitetno izobrazbo v 29. plačni razred s 1387 evri plače.

Zaposlitev vsakega športnika je sicer smiselna, vendar bi v kvoto zaposlenih, ki so si jo športniki z leti izborili, morali biti vključeni izključno po športnih merilih, so si marsikje enotni. Toda sistemi zaposlovanja vrhunskih športnikov se zelo razlikujejo. Večji problem, ki spravlja športnike v nezadovoljstvo, pa je, da jih ne zaposlujejo zgolj glede na športne rezultate, temveč jih znotraj ministrstev zaposlujejo po svoje, zaradi potreb posameznega ministrstva, kjer je športni rezultat šele tretji pogoj za zaposlitev. Zato je minister za šolstvo in šport Igor Lukšič napovedal prevetritev statusov športnikov, zaposlenih v javni upravi. S tem želi omogočiti zaposlitev predvsem tistim športnikom, ki dejansko dosegajo rezultate. In prav to je tudi v interesu države, saj vrhunski športniki ne dosegajo rezultatov samo zase, ampak tudi za državo.

Milan Jerše

Šahisti Radenske Pomgrada v novih prostorih

Šahovsko društvo Radenska Pomgrad ima odslej prostore v Koceljevi ulici 14, za mesarijo Hanžekovič. Zaradi obnove soboške kinodvorane, kjer je imelo društvo prej svoje prostore, mu je občina ponudila prostore na omenjeni lokaciji, člani društva pa so jih prenovili z lastnimi sredstvi. Ob otvoritvi je potekal tudi turnir, na katerem je slavil mladi Jernej Skuhala (8,5 točke), drugi je bil Jernej Buzeti (8), tretji pa Miha Gomboc (8).

T. M.

Kolesarski klub Tim Mlin Beltinci

V ospredju skrb za podmladek

Predsednik kluba Leon Mihalič: »Tradicionalni beltinski kronometer, ki poteka že šesto leto na relaciji Beltinci-Gornja Bistrica v dolžini 10,8 km, privablja vse več kolesarjev.

Nastopajo ne le člani in mladinci, ampak tudi najmlajši iz vrta. To pomeni, da skrbimo tudi za naš podmladek. Dejstvo je, da če nisi dovolj fizično pripravljen, zna biti tudi 10,8 km precej naporno premagovati. Kot rekreativni klub imamo v svojih vrstah vključenih približno 50 članov in članic. Gojimo predvsem tekmovanja v vožnji na kronometer, poleg tega pa posebno skrb

namenjamo podmladku in tvorno sodelujemo z drugimi kolesarskimi klubi v Pomurju. To se mi zdi zelo pomembno, če želimo, da se pomursko kolesarstvo vrne na stara dobra pota. Pozornost namenjamo tudi izobraževanju članstva, zlasti z raznimi predavanji. Tako smo imeli predavanja znanih ultra kolesarjev Jureta Robiča in Marka Baloha v Beltincih. Kolesarstvo je vsekakor eden od najtežjih športov, kar spretno dokazuje tudi Simon Špilak. Morda bo kdaj v prihodnosti s svojo prisotnostjo popestril našo prireditelvo v vožnji na kronometer.«

Milan Jerše

Leon Mihalič Foto: M. J.

Z lendavskim športnim koordinirjem Velimirjem Horvatičem

Brez poklicnega športnega funkcionarja ne bo šlo!

Športna dvorana Dvojezične srednje šole Lendava je postala pravo prizorišče najrazličnejših športnih tekmovanj. O tem smo se pogovarjali s koordinirjem športnih prireditev in tajnikom športne zveze Lendava Velimirjem Horvatičem.

Najprej nas je zanimalo, kako je bilo zasedenost te dvorane v letu 2008. »Rad bi povedal, da je bila športna dvorana, ki ima okrog 500 sedežev in 100 stojšč, ob koncu tedna zasedena približno 80-odstotno. Ker so pogoji v tej telovadnici odlični, se vedno več klubov iz okolice odloča, da trenirajo in tekmujejo pri nas. Sicer pa telovadnico v glavnem zasedajo domači klubi. V Lendavi izstopajo naslednji športi: nogomet, judo, badminton, odbojka, košarka in namizni tenis.«

Kako ste zadovoljni z obiskom gledalcev?

Velimir Horvatič Foto: M. J.

»Rekel bi, da s tem še nismo povsem zadovoljni. Mogoče malce šepa tudi propaganda. Na prireditvah, ki so organizirane, so v glavnem gledalci starši tekmovalcev in drugi športniki.«

Kje vidite poglaviti vzrok

za nezavidljivo stanje v športni zvezi?

»Menim, da je pomen športne zveze vedno manjši, sredstva se delijo na ravni občine, pri čemer pa športna zveza nima toliko finančnih vzvodov za delovanje klubov. To je poglaviti razlog, da ni več takega zanimanja za delo v športni zvezi.«

Ali morebiti obstaja kak recept za njeno učinkovitejšo delo?

»Stališče športne zveze je, da bi morali verjetno že pred leti uvesti profesionalno funkcijo, ki bi omogočala poklicno ukvarjanje s športom v lendavski občini. Razmišlja se tudi o ustanovitvi zavoda, kjer bi deloval tudi profesionalni šport. To bi omogočilo, da bi se bolj posvetil športnim dejavnostim in s tem pripomogel h kakovostnejšemu delu in napredku športa.«

Milan Jerše

Ženski odbojki vrniti ugled

Po štirih sušnih sezonah se z novo tekmovalno sezono začne novo obdobje ženske članske odbojke v Ljutomeru. Ženski odbojarski klub (ŽOK) Zavarovalnica Maribor bo nastopal v 3. slovenski ligi vzhod in z lastnim vzgojnim iglarskim kadrom postopoma poskušal vrniti nekdanji ugled ljutomerske vrste, ki je s takratnim trenerjem Zoranom Kolednikom krojila vrh prvotligaške odbojke v Sloveniji.

skih nalog sem prepričan o dolgoročnem uspehu,« pravi predsednik kluba Janez Kardoš. V klubu so zelo zadovoljni z lastnim iglarskim pogonom, kjer aktivno deluje okoli 80 igralck. Z njimi vadijo trenerji z ustreznimi licencami: Branko Pušenjak, Boris Smodiš in Svetlana Oletič. Nedavno se jim je pridružila še Mateja Kosi, ki je tako kot Oletičeva nekdanja odlična igralca. Obe bosta s svojimi bogatimi izkušnjami zagotovo prispevali pomemben delež k taktični pripravi ekipe na prihajajoče prvenstvene tekme. Koordi-

dni pa so se že preselile v telovadnico, kjer jih čaka obilo dela z žogo. Kmalu bodo na vrsti tudi prve pripravljane tekme. »Sezona bo dolga in naporna, še posebej za nekatere igralke, ki bodo morale ob nastopih v članski vrsti kdaj pa kdaj zaigrati še z mladinsko in kadetsko selekcijo. Toda prav takšen sistem pomeni kaljenje in pridobivanje izkušenj za našo mlado vrsto, ki jo pretežno sestavljajo srednješolke. Za uvod imamo skromne cilje, dolgoročno pa iz sezone v sezono večje, morda tudi uvrstitev v drugo in zakaj ne tudi

Ženski odbojarski klub Ljutomer bo nastopal v 3. slovenski ligi vzhod. Foto: N. Š.

»Že mlajše selekcije so se v raznih nastopih, ki jih je pripravljala Odbojarska zveza Slovenije, odlično odrezale, še zlasti to velja za starejše deklice, zato smo se odločili za vključitev v tekmovalni sistem tretje lige. Kot novinca nam zagotovo ne bo lahko, tudi pričakovanja ne smejo biti prevelika, toda z vztrajnim delom in izpolnjevanjem program-

nator dela je Zoran Kosi, dolgoletni odbojarski strokovnjak, ki aktivno deluje v klubu že od ustanovitve ženske odbojke v Ljutomeru sredi devetdesetih let minulega stoletja. Letošnji načrt priprav za novo sezono odbojkarice dosledno uresničujemo. Po uvodnih nekajdnevni individualnih vajah so igralke odšle na skupne kondicijske priprave v okolico Moravcev pri Mali Nedelji, te

v prvo ligo,« napoveduje Kardoš. Člansko vrsto bo vodil Boris Smodiš, v širšem iglarskem kadru pa so: Anja Brenčič, Maja Kljajič, Tjaša Kovčič, Lara Makoter, Damijana Muršič, Tamara Rojnik, Vanesa Srša, Sara Vozlič, Nuša Vukan, Nataša Filipič, Maša Hozjan, Urška Smodiš, Bernarda Žitek, Monika Mihorič, Martina Nemec in Darja Antolin.

Niko Šošarič

MINULI TEDEN

ATLETIKA

V Stari Novi vasi je nastopilo na 5. teku z naravo 390 tekačev. V članski konkurenci na 7,5 km dolgi progi je zmagal Riko Novak iz Maribora pred Matjažem Sokličem iz Tekaške sekcije Radenske in Štefanom Robičem iz Selnice. V ženski konkurenci je bila najhitrejša Jožica Šiftar iz Tekaške sekcije Radenske pred Evo Tratnjek od Svetega Jurija pri Vidmu ob Ščavnici in Evo Rojko iz Tekaške sekcije Radenske. Na 3,5 km dolgi progi sta tekla najhitreje: Tanja Vrnbjak iz Križevca pri Ljutomeru in Žan Koroša iz Tekaške sekcije Radenske.

Mladi tekači so v Stari Novi vasi nastopili na krajših progah, zmagali pa so v moški konkurenci: Vito Štrakl iz Križevca, Patrik Gregorinčič iz Stročje vasi, Nathan Kočar s Cankove, Matjaž Žunič od Svetega Jurija in Niko Car iz Atletskega kluba Panvita. V ženski konkurenci so v Stari Novi vasi zmagale: Larisa Utroša iz Genterovec, Saša Maučec, Nuša Lovenjak, Simona Sedonja in Špela Fujs, vse iz Atletskega kluba Panvita.

Na članskem atletskem mitingu v Celju je v močni mednarodni konkurenci pred 2000 gledalci lep uspeh dosegla Tina Jureš, članica Atletskega kluba Panvita, ki je v teku na 100 metrov zasedla drugo mesto s časom: 12,11.

Hkrati z mednarodnim atletskim mitingom je bil v Celju miting za mlade atlete, kjer so štiri medalje osvojili tudi soboški atleti. Med pionirkami v teku na 600 metrov je zasedla prvo mesto Anja Benko, dosegla je čas 1:38,73. V teku na 100 metrov je bila med mladinkami druga s časom 13,28 Ines Horvat, v teku na 300 metrov je bila druga pri pionirkah Urška Jelenovec, dosegla je čas 43,38. V teku na 60 metrov je med pionirji zasedel 3. mesto Luka Berke s časom 7,85.

ROKOMET

Na tradicionalni mednarodni tekmi veterancev je v Porabju Monošter premagal Krog z rezultatom 22 : 19. Pri Monoštru je dosegel 5 zadetkov Arpad Torma, pri Krogu pa je bil najboljši strelca Božo Lukač s 7 zadetki, po tri zadetke pa sta dosegla Jože Varga in Andrej Titan.

Na sedežu Rokometne zveze Slovenije v Ljubljani je bil zbor za šestnajstino tekmovanja v slovenskem pokalu, kjer je sodeluje 27 ekip. Rokometiši Arconta iz Gornje Radgone bodo doma gostili ekipo Jeruzalema iz Ormoža, rokometiši Pomurja pa bodo v Murski Soboti igrali proti mariborski ekipi Klima Petek. Obe rokometni tekmi bosta v sredo, 23. septembra.

ODBOJKA NA MIVKI

Na zadnjem letošnjem turnirju ob Soboškem jezeru sta med 10 ekipami zmagala Matjaž Durič in Luka Pirher, ki sta v finalu premagala dvojico Dean Fujs/Boris Sapač z 2 : 0, v tekmah za 3. mesto je dvojica Andrej Šiftar/Gorazd Gider premagala dvojico Aleš Čerpnjak/Sara Sakovič z rezultatom 21 : 9.

HOKEJ NA TRAVI

V prijateljski mednarodni tekmi v hokeju na travi so Moravske Toplice premagale hrvaški Zrinjevac s 4 : 1. Za Moravske Toplice sta po dvakrat zadela: Dean Kučan in Davorin Ciz ter enkrat Peter Fras.

STRELJANJE

Na strelišču v Ilirski Bistrici je bil ta konec tedna finale slovenske lige v streljanju na glinaste golobe. V finale lige so se uvrstile prve tri ekipe z vzhoda, zahoda in centra ter prvi trije posamezniki iz A in B skupine vzhoda, zahoda in centra.

Med ekipami je zmagala SD Štefana Kovača (Maček, Pap, Pojbič) s 313 golobi, pred SD Vrhnika s 306 golobi in SD Kamnik z 292 golobi.

Med posamezniki je zmagal med člani v skupini A Boštjan Maček s 132 golobi (115 + 17) pred Denisom Vatovecem (SD Koper) s 126 golobi (105 + 21) in Ivom Kompanom (SD Ilirska Bistrica) s 125 golobi (108 + 17). Denis Pojbič je bil peti s 118 golobi (101 + 17), Evgen Pap pa deveti s 97 golobi.

V skupini B je zmagal Anže Macur iz SD Vrhnika s 128 golobi (109 + 19). Jasmina Maček je bila deveta z 89 golobi.

BALINANJE

Na balinišču v športnem parku v Bakovcih je na medobčinski tekmi upokojencev v balinanju med ženskami zmagalo Društvo upokojencev Bakovci pred Černelavci in Mursko Soboto. V moški konkurenci so bili v balinanju prav tako najboljši Bakovci pred Mursko Soboto in Černelavci, Lendavčani so zasedli v Bakovcih četrto mesto.

Športni ribolov

V Bakovcih so ob tednu upokojencev in 25-letnici delovanja upokojenskega društva pripravili tekmovanje v športnem ribolovu. Pri Vigalijevem ribniku v Bakovcih je nastopilo 47 upokojencev iz sedmih društev. Zmagal je Adolf Lamut iz Radencev, ki je ulovil 7,7 kg rib, za njim sta se uvrstila Branko Peterka iz Zenkovec s 7,5 kg in Anton Serec iz Kroga, ki je ulovil 7,4 kg rib.

GOLF

Na 10. amaterskem prvenstvu Pomurja v golfu je v Moravskih Toplicah v bruto točkah zmagal David Ošlaj pred Markom Puckom in Ernestom Bransbergerjem. V neto točkah je zmagala Andreja Rihter pred Borutom Benkom in Renatom Rojkom, vsi iz Golf kluba Moravske Toplice.

BADMINTON

Na mednarodnem prvenstvu Belgije v badmintonu je tekmoval tudi najboljši igralec Badminton kluba Lendava Iztok Utroša, ki pa se je hitro poslovil od tekmovanja. V drugem krogu kvalifikacij je namreč izgubil s tekmovalcem iz Ugande in se tako ni uvrstil na glavni turnir. V igri mešanih dvojic je nastopil v paru z Majo Trdvy, s katero je že v prvem krogu moral priznati premoč angleške dvojice.

KOŠARKA

Na tridnevem mednarodnem turnirju kadetinj v Ljubljani so nastopile tudi mlade košarkarice Pomurja Skinyja iz Murske Sobote in med 12. ekipami zasedle 10. mesto. Rezultati soboških košarkaric: Trbovlje 27 : 36, Šibenik 16 : 44, Grosuplje 21 : 56, Škofja Loka 40 : 34 (zmaga) in Domžale 27 : 30. Največ košev so dosegle Tina Kerčmar 46, Alja Samec 37, Laura Jug 10 in Paola Aleksijeva 9.

LOKOSTRELSTVO

Člani lokostrelske sekcije TVD Partizan Ljutomer so se v Žalcu udeležili državnega prvenstva. Tretji mesti sta zasedla Dejan Perčič med dečki in Uroš Vrbančič med veterani, Matija Režonja je bil med mlajšimi dečki deveti, Smiljan Perčič pa med člani deseti.

ODBOJKA

Na medklubskem turnirju v Novi Gorici so med prvotligaškimi ekipami nastopili tudi odbojkarji Galexa Mira iz Murske Sobote. Soboški odbojkarji so v enem dnevu odigrali dve tekmi. Najprej so izgubili s Salonitom iz Kanala z 1 : 3, nato pa izgubili še z ekipo Prvačine z 2 : 3.

MODELARSTVO

Na tekmovalnem modelarstvu za svetovni pokal v kategoriji F1A z večjimi modeli je dosegel v Slunju pri Sisku izjemen uspeh Črt Šiftar iz društva Štart iz Polane, ki je v mladinski konkurenci zasedel prvo mesto. Na odlično drugo mesto se je uvrstil Miha Lemut, četrti pa je bil Boris Ouček, oba iz Društva modelarjev Pomurja iz Murske Sobote. V absolutni konkurenci je zasedel Črt Šiftar tretje mesto.

KARATE

Na mednarodnem karate turnirju v hrvaškem Čakovcu so nastopili tudi člani ljutomerske karate sekcije TVD Partizan. Zmagal je Rene Barber v borbah mlajših dečkov nad 42 kilogramov, Erik Makoter je zasedel drugo mesto v katah med mlajšimi dečki in v borbah do 38 kilogramov, tretje mesto pa je zasedel tudi Aleš Pokrivač v katah med mlajšimi dečki.

Pripravili T. G., N. Š., M. J. F. B. in J. M.

Kasaški derbi v Ljubljani

Lady Luna tretja

Na ljubljanskem hipodromu Stožice je bila minulo nedeljo osrednja kasaška prireditelja leta. Dvanajst štiriletnih kasačev se je merilo za državne naslove na 19. slovenskem kasaškem derbiju. Pred dirko konjev kasaške reje ni bilo izrazitega favorita, za najvišja mesta pa se je potegovala tudi peterica konjev iz Kasaškega kluba Ljutomer.

Na koncu je čast najstarejšega in najuspešnejšega slovenskega kluba rešila kobila Lady Luna, ki je na vajetih Reneja Hanžekoviča iz Veržeja zasedla tretje mesto. Hanžekovič je na žrebu pred dirko izvelkel številko ena, ki pa mu ni prinesla zadovoljstva. »Številni bi si želeli številko ena, meni pa ni bila po godu. Znano je namreč, da se Lady Luna slabše odziva na startu. Tako je bilo tudi tokrat. Pratinola OM z Mirkom Gregorcem iz Ljubljane je z druge startne pozicije šla na čelo, sam pa sem dolgo časa vozil v ozadju. Nekako se skupina konj, v kateri sem bil z Lady Luno, ni uspela pridružiti vodilnemu. Lady Luna je znana po silovitem finišu, vendar tokratni ni zadostoval za več kot tretje mesto. Kljub vsemu sem zadovoljen,« je po dirki povedal Hanžekovič, ki je z Lady Luno na 2600 me-

Od leve: Ivan Kosec, Mirko Gregorc in Rene Hanžekovič Foto: N. Š.

trov dolgi progi zabeležil čas 1:20,4. Pratinola OM je slavila s časom 1:19,9, Lucky Fonz z Ivanom Koscem iz Komende pa je bil s časom 1:20,2 drugi. Na nedeljskih dirkah v Lju-

bljani je dosegel edino zmago za ljutomerski klub Roki z Davorinom Puharjem, Franja I z Jankom Sagajem je bila druga.

Niko Šoštarič

SPIDVEJ Zmagal Matej Žagar, Ladislav Vida v skupino A

V Petišovcih je petsto gledalcev spremljalo 3. odprto dirko posamičnega državnega prvenstva v spidveju. Med 22. tekmovalci iz Hrvaške in Slovenije je v skupini A brez poraza zmagal aktualni slovenski prvak Matej Žagar iz Ljubljane pred Jurico Pavlicem iz Hrvaške in Denisom Štojsom iz Speedway teama Lendava.

V skupini B je bil najboljši Ivan Vargek iz Hrvaške pred Ladislavom Vido in Daliborjem Botom, oba iz lendavskega Speedway teama. Domači dirkač Ladislav Vida si je z drugim mestom priboril pravico nastopa med dirkači v skupini A na zadnji dirki, ki bo 10. oktobra v Krškem.

T. G.

Foto: J. Z.

KOŠARKA Radenska Creativ Sobota pred novo sezono

Na novo prvenstveno sezono, tokrat po izpadu iz 1. B SKL v 2. SKL, se že nekaj časa intenzivno pripravljajo tudi v KK Radenska Creativ Sobota. Tako so v prijateljski tekmi gostili moštvo Oberwart, podprvaka Avstrije, in izgubili z 62 : 80. Strelci za Sobočane: Nejc Juteršnik 5, Borut Grušovnik 11, Marko Meško 7, Robert Šuran 5, Mitja Majc 18, Uroš Pavlovič 14 in Davorin Pok 2.

Predvidene so še naslednje tekme: 11. in 18. septembra s Hrasnikom za pokal Spar, nato bodo do 20. septembra sodelovali na turnirju v Čakovcu, kjer bodo odigrali tri tekme, 23. septembra bodo gostovali pri Zlatorogu Laško, od 25. do 26. septembra bo turnir v Murski Soboti, z Oberwartom pa bodo igrali povratno tekmo v gosteh 29. septembra.

In kdo vse sestavlja moštvo Radenska Creativ Sobota? To so: branilci Robert Šuran (25 let, višina 195 cm), Marko Meško (32 let, 188), Davorin Pok (26 let, 186), Nejc Juteršnik (21 let, 182) in Blaž Ulaga (16 let, 178), krila: Mitja Majc (26 let, 200), Uroš Pavlovič (17 let, 202), Domen Štihec (16 let, 196) in Mitja Gomboc (24 let, 192), centri: Roman Dominko (30 let, 202), Aleš Novak (26 let, 201), Borut Grušovnik (22 let, 210) in Marjan Bilič (17 let, 198).

Trener je Peter Juteršnik, njegov pomočnik pa Dušan Ulaga.

Cilj moštva, v katerega sta se vrnila Marko Meško in Robert Šuran, je vrnitev v 1. B SKL, kjer so igrali že dolga leta. Z okrepljeno postavbo ta cilj ne bi smel biti pretežak.

Milan Jerše

Teki za pomurski pokal Za zdaj vodita Jože Čeh in Jožica Šiftar

Po petih tekih za pomurski pokal je v konkurenci 139 članov na prvem mestu 38-letni Jože Čeh (Jurovski Dol) s 160 točkami. Zmagal je na preizkušnjah ob Blaguškem jezeru, Teku na prouško, v Moravskem teku in teku za 8. pokal občine Gornji Petrovci v Križevcih na Goričkem.

Tesno za petami sta mu Matjaž Soklič (TS Radenska) in Goran Kuhar (Vitezi do-brega teka), ki zaostajata le za 5 točk. Oba sta sodelovala na vseh petih tekih, medtem ko je vodilni izpustil eno preizkušnjo. Na petem mestu je Endre Gönter (AK Panvita) s 109 točkami.

Med 49 uvrščenimi članicami je v prednosti veteranka Jožica Šiftar, za katero je že 56 pomladi. Skupno je zbrala 155 točk. Zmagala je na 7. Blaguškem teku, v 5. teku na Prouško in na 7. Triglavovem teku v Predanovcih, druga pa je bila na Moravskem teku. Druga je trenutno Simona Sever s 135 točkami, tretja pa je Simona Toth (MNZ Poljčana), 105. Sledita ji Zlatka Jakopec (TS Radenska), 98, in Katja Vrdjuka (ŠD Sloparka), 80. Slednja, ki jo uvrščajo med velike favoritinje za končno zmago, je tekmovala le dvakrat in obakrat prepričljivo opravila s konkurenco. Tako je bila v Moravskih Toplicah in Križevcih.

M. J.

NOGOMET Vinarji boljši od estradnikov

V ŠRC Trate je potekalo nadvse zanimivo vinski-estradno nogometno srečanje.

Vinska reprezentanca Slovenije, ki jo sestavljajo vinogradniki nogometiši iz vseh treh slovenskih vinorodnih dežel, je imela zadnjo preizkušnjo pred gostovanjem v Budimpešti (11. in 12. septembra), kjer bodo po zmagi nad nemškim Weinfelfom proti madžarskim stanovskim kolegom odigrali svojo drugo meddržavno tekmo.

Na tekmi, ki je pritegnila lepo pozornost javnosti, je vinarsko reprezentanco vodil kapetan, sicer domačin iz Radgonsko-Kapelskih gor, Danilo Steyer, glasbeno reprezentanco pa kapetan Jože Potrebuješ. V vrstah glasbenih zvezdnikov je tokrat kot gost nastopil prvi zvezdnik slovenskega nogometa Zlatko Zahovič. Čeprav je dal kar dva zadetka, so na koncu slavili vinarji s 3 : 2. Zanje so bili uspešni Valdhuber, Fišer in Babič.

O. B.

Revijalni nogometni turnir

Občinarji boljši od novinarjev in duhovnikov

Ob odprtju novih garderobnih in sanitarnih prostorov kluba malega nogometa v Beznovicah so pripravili tudi revijalni turnir med ekipami pomurskih novinarjev, funkcionarjev občine Puconci in evangeličanskih duhovnikov.

V prvi tekmi sta se pomerila stara rivala s prejšnjih podobnih turnirjev: puconski funkcionarji in moštvo sedme sile Press Pomurje. Funkcionarji puconske občine so imeli doslej več sreče in večkrat zmagali in tudi tokrat je sprva kazalo na njihov presenetljivo lahek uspeh, saj so zelo hitro povedli s štirimi, petimi goli razlike. Novinarji na drugi strani pa so ob začetku delovali precej zmedeno, nepovezano in naredili preveč napak. A pri rezultatu 8 : 1 se je ustavilo. Takrat so prišli trenutki prave moči novinarske ekipe. Gol za golom je padal v mrežo funkcionarjev in v zadnji sekundi so predstavniki sedme sile znižali na 8 : 7. Kdo ve, kaj bi bilo, če bi tekma trajala še minuto ...

Z ekipo evangeličanskih duhovnikov novinarji niso imeli takšnih težav. Po dlje časa izenačujoči igri brez zadetkov so počasi in zanesljivo dosegli prednost 5 : 0, na koncu malo popustili, a vseeno brez težav zmagali s 7 : 2. Njihova najboljša strelca sta bila Mar-

Ekipi puconskih občinskih funkcionarjev in pomurskih novinarjev sta že spet kot tolikokrat doslej odigrali tesno, napeto in borbena tekmo. V akciji pri žogi je kljub poškodbam neutrudni predstavnik Pressa Ciril Kosednar. Na koncu so slavili funkcionarji z 8 : 7. Foto: T. K.

ko Horvat in Ciril Kosednar. Sedaj so vsi skupaj (tudi duhovniki) lahko samo še upali na čudež, da bi duhovniki z veliko razliko v zadetkih premagali občinske može. Toda stvari so se hitro postavile

na svoje mesto, takšen čudež se ta dan ni zgodil. Že od vsega začetka je bilo jasno, da so občinski može tokrat neuporabljivi. To je na koncu nazorno pokazal tudi rezultat v njihovo korist - 6 : 1. Tako je

bil končni vrstni red: 1. Občinarji Puconci 6, 2. Press Pomurje 3, 3. Evangeličanski duhovniki 0 točk. Zmagalo pa je vseeno nekaj četrtega - druženje ...

T. K.

Mednarodni prijateljski nogomet

Nafta - Sturm (Graz) 1 : 1

Mednarodna prijateljska tekma, športni park v Lendavi, 500 gledalcev, sodnik: Bojan Mertik (Odranci). Strelca: 1 : 0 Volaš (30, 11m), 1 : 1 Hassler (52).

Rumeni kartoni: Čeh. Nafta: Luk (Murko, 46), Matjašec, Oslaj (Caban, 70), Zemljič, Bunc, Čeh (B. Gerenčer, 71), Mujakovič (Bukovec, 76), Jankovič (P. Gerenčer, 74), Koplarevics (Kolman, 74), Sebök (Vinko, 76), Volaš (Horvat, 62). Igrali so še: Vaš, Buzeti, Repina. Trener: Nebojša Vučićević.

SK Sturm: Lukse, Mimm, Schildenfeld, Felderhofer, Pretenthaler, Ehrenreich, Foda, Hlinka, Klem, Hassler, Lavrič. Igrali so še: Kropfhofer, Sonnleitner, Tauschmann, Weber, Marič, Neunberger, Kandelaki. Trener: Franco Foda.

Lendavčani so izkoristili premor zaradi nastopa reprezentance in odigrali pripravljano srečanje s prestižnim nasprotnikom iz Avstrije. V moštvo Nafta sta nastopila tokrat tudi novince Volaš in Čeh, ki sta okrepila moštvo. Gledalci so videli solidno predstavo domačih igralcev, ki so pokazali veliko borbenosti in želje po zma-

gi. A prvi so že v 8. minuti zagrozili gostje iz Gradca. Z desne strani je močno sprožil Ehrenreich, vendar je žoga zletela mimo leve vratnice. Igra je v tem delu potekala med obema kazenskim prostoroma brez pravih priložnosti. V 29. minuti je vratar gostov naredil neumen prekršek za enajstmetrovko nad Sebökom. Kazenski strel je izvedel Volaš in zadel za vodstvo domačih. Nato je dlani vratarja Lukseja v 35. minuti dodobra ogrel Sebök iz prostega strela z 20 metrov. Njegov strel je vratar komaj izbil v kot. Za strel s 25 metrov se je v 41. minuti odločil Koplarevics, žoga pa je svi-gnila mimo leve vratnice gostujočih vrat.

Gostje so izid izenačili na začetku drugega dela, in sicer v 52. minuti. Po levi strani je obrambi Nafta pobegnil Hassler in z močnim strelom z devetih metrov zadel v daljni kot Murkovih vrat. Prvi strel na vrata gostov v drugem polčasu so Lendavčani izvedli šele v 61. minuti, ko je močno streljal Jankovič z dvajsetih metrov. A njegov strel je vratar gostov uspel ukrotiti. Do konca se izid nato ni več spreminjal.

F. H. M.

POMURSKA NOGOMETNA LIGA GRAD NA VRHU

4. krog: Kema Puconci - Šalovci 1 : 0, Rakičan - Polana 2 : 0, Hotiza-la Stora - Grad 1 : 2, Virs Bistrica - Bogojina 2 : 0, Aqua Ižakovci - Turnišče 0 : 2, ZMG Gančani - Črenšovci 1 : 1, Dobrovnik - Petišovci 0 : 3. Pari 5. krog: Črenšovci - Dobrovnik, Petišovci - Hotiza-la Stora, Turnišče - ZMG Gančani, Bogojina - Aqua Ižakovci, Polana - Virs Bistrica, Šalovci - Rakičan, Grad - Kema Puconci.

Grad	4	4	0	0	13 : 3	12
Petišovci	4	4	0	0	10 : 0	12
Rakičan	4	2	1	1	12 : 5	7
Kema	4	2	1	1	10 : 3	7
Bistrica	4	2	1	1	6 : 5	7
Hotiza	4	1	2	1	7 : 6	5
Črenšovci	4	1	2	1	5 : 4	5
Dobrovnik	4	1	2	1	4 : 5	5
Bogojina	4	1	1	2	6 : 10	4
Turnišče	4	1	1	2	5 : 11	4
Šalovci	4	1	0	3	2 : 5	4
Gančani	4	0	3	1	5 : 9	3
Ižakovci	4	1	0	3	1 : 5	3
Polana	4	0	0	4	1 : 16	0

Nova pridobitev v Krogu

Otrokom igrala, odbojkarjem igrišče

V Krogu so člani Krajevne skupnosti Krog poskrbeli za gradnjo igral za otroke in igrišča za odbojko na mivki.

Za gradnjo igrišča, za katero je bil odgovoren Benjamin Sakač, so zaslužni mladi iz Kroga, ki jim je to igrišče tudi najbolj namenjeno, člani krajevne skupnosti in prostovoljci. Otvoritev je vodila predsednica Krajevne skupnosti Krog Suzana Varga, Gorazd Flisar pa je v imenu mladih odprl igrišče za odbojko na mivki in hkrati poskrbel za organizacijo turnirja, medtem ko je igrala za mlade skupaj s kroškimi otroki namenu predala Maja Cigan. Po otvoritvi so pogostili vse vaščane in povabljenе goste. Odprtja nove pridobitve sta se poleg vaščanov udeležila tudi soboški župan Anton Štihec in direktor mestne uprave Bojan Petrijan. Na turnirju je sodelovalo dvanajst ekip.

T. K. Otroci in mladi so z navdušenjem pozdravili nova igrala in igrišče. Foto: S. P.

NOGOMET

3. SNL VZHOD ZMAGA ODRANCEV V GOSTEH

4. krog: Tehnostroj Veržej - Čarda - preloženo zaradi poplavljenega igrišča, Paloma - Odranci 1 : 5 (1 : 3), Tromejnik G-Kalamar - Mons Claudius 5 : 2 (4 : 1), Koroška Dravograd - Šmartno 1928 3 : 3 (1 : 1), Zreče - Tehnotim Pesnica 1 : 0 (0 : 0), Malečnik - Simer Šampion 3 : 2 (1 : 1), Kovinar Štore - Stojnci 5 : 2 (2 : 0). Pari 5. krog: Mons Claudius - Tehnostroj Veržej, Stojnci - Tromejnik G-Kalamar, Odranci - Kovinar Štore, Čarda - Zreče, Tehnotim Pesnica - Malečnik, Šmartno 1928 - Paloma, Simer Šampion - Koroška Dravograd.

Dvakrat Tkalec in Zelko

Paloma - Odranci 1 : 5. Sladki Vrh, igrišče NK Paloma, 150 gledalcev, sodnik: Emir Huselja (Velenje). Strelci: 1 : 0 Hutinski (5), 1 : 1 Tkalec (24), 1 : 2 Zelko (34), 1 : 3 Zelko (35), 1 : 4 Raduha (55), 1 : 5 Tkalec (82). Rumeni kartoni: Putrih, Gerič, Vajnhandl, Hutinski; Zelko, Raduha. Odranci: Ščančar, Borovič, Erjavec, Jerebič, Zlatar, Žerdin, Raduha (Kerec, 72), Janev, Zelko (Horvat, 70), Tkalec, Kovač (Gostan, 67).

Klasični hat-trick Čontale

Tromejnik G-Kalamar - Mons Claudius 5 : 2. Kuzma, igrišče NK Tromejnik, 500 gledalcev, sodnik: Boris Jeneš (Lendava). Strelci: 1 : 0 Čontala (6), 2 : 0 Čontala (11), 3 : 0 Bokan (14), 4 : 0 Čontala (25, 11m), 4 : 1 Zdovec (44), 4 : 2 Močnik (59), 5 : 2 Vrščič (69). Rumeni kartoni: Kous, Bokan; Kitak. Tromejnik G-Kalamar: Škrbič, Nemeč, Kisilak, Janža, Bokan, Kous, Sukič (Rajbar, 77), Vrščič (Bokan, 86), Mešič, Lepoša (Maruško, 46), Čontala. (T. K.)

Dravograd	4	2	2	0	12 : 5	8
Zreče	4	2	2	0	3 : 1	8
S. Šampion	4	2	1	1	9 : 4	7
Tromejnik	4	2	1	1	10 : 8	7
Kovinar	4	2	0	2	12 : 8	6
Odranci	4	1	3	0	8 : 4	6
Stojnci	4	2	0	2	10 : 9	6
Pesnica	4	2	0	2	6 : 7	6
Claudius	4	2	0	2	9 : 15	6
Šmartno	4	1	1	2	9 : 8	4
Malečnik	4	1	1	2	8 : 12	4
Čarda	3	1	0	2	2 : 4	3
Veržej	3	1	0	2	5 : 9	3
Paloma	4	0	1	3	5 : 14	1

MINULI TEDEN

Pred koncem prestopnega roka je dobila Nafta še dva nova igralca. Prije povratnik v Lendavo, 29-letni nogometaš zvezne vrste Aleš Čeh, na enoletno igranje pa prihaja 22-letni napadalec Dalibor Volaš iz Maribora. (F. H. M.)

Zaostala tekma 2. kroga 1. MNL Lendava: Veterani Turnišče - Panonija 5 : 0.

2. krog pokala MNZ Lendava: Veterani Turnišče - Hotiza 0 : 5, Nafta veterani - Petišovci 1 : 5, Črenšovci - Dobrovnik 1 : 0, Turnišče - Panonija 3 : 0, Kobilje - Virs Bistrica 1 : 2, Renkovci - Polana 4 : 1, Kapca - Nedelica 0 : 3. (M. J.)

Mlada slovenska reprezentanca U - 21, za katero nastopa tudi Gregor Balažič iz Murske Sobote, je v Velenju izgubila drugo kvalifikacijsko nogometno tekmo za nastop na evropskem prvenstvu proti Franciji z rezultatom 1 : 3.

V predkrogu pokala Hervis za območje Slovenije so nogometaši Železničarja v Mariboru premagali ekipo Kleparstva Šinko iz Serdice z rezultatom 8 : 4. Ob polčasu so sredi Maribora vodili nogometaši Serdice z rezultatom 1 : 2. Pri Mariborčanih se je posebej odlikoval Gregor Furek s tremi zadetki. Za Serdico pa so bili strelci Isufi Arsim, Drago Horvat, Andrej Turza in z avtogolom nogometaš Železničarja Tadej Koder.

Mali nogomet - Na občinskem turnirju v malem nogometu na Cankovi so med 11 ekipami drugo leto zapored zmagali Piloti s Cankove, ki so v finalu z 2 : 0 premagali Skakovce. V tekmi za tretje mesto so bili Korovci boljši od Krašč s 3 : 1. (tg)

Sobota, 12. septembra: 8. soboški tek - pohod. Organizator: Športna zveza Murska Sobota in Združenje atletskih sodnikov Murska Sobota. Športni park Fazanerija ob 13. uri. Članice in člani na 8 km, osnovnošolci od 500 do 2000 m. Pohod - nordijska hoja. Kontaktna oseba: Mirko Šeruga, 031 826 285.

Sobota, 12. septembra: Okrog Murske Sobote - pohod. Organizator: PD Matica Murska Sobota, Informacije: 02 542 10 53. Vodja pohoda: Jože Ružič.

Nedelja, 13. septembra: Pohod na Grlovec v Avstriji. Organizator: PD Matica Murska Sobota. Dodatne informacije: 02 542 10 53. Vodja pohoda: Marinka Jerič.

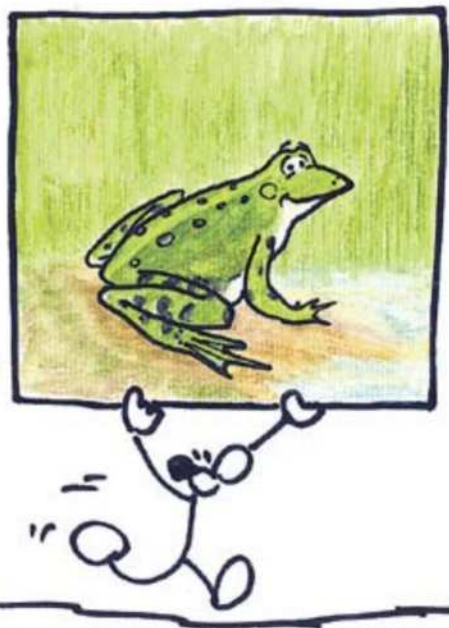
Več informacij o prireditvah in vadbi na www.migajznami.si, kjer lahko tudi vpišete svojo prireditve ali vadbo.

Z gumpiči se učimo tujih jezikov

Žaba

Žabe so dvoživke, odrasle so brez nečesa, kar ima veliko živali – rep. Najraje živijo tam, kjer je vlažno, med seboj pa jih običajni človek razlikuje po barvi in strukturi kože. Najlepše so gotovo zelene regice ali modre žabe, ki imajo lepo barvo le nekaj dni, pa vse do krastač, ki so polne bradavic. Lahko zelo visoko in zelo daleč skočijo. Za žabe je značilno tudi oglašanje, regljanje. Tudi ljudem, ki veliko govorijo, pravimo, da regljajo. Ravno žabe pa so bile mnogim za navdih pri otroških pesmih, zgodbah in pravljicah. Gumpiči svetujejo princeskam, naj ne mečejo žab v stene, ker tako ne bodo dobile princa.

Prevede besed pripravljajo učitelji tujih jezikov z Ljudske univerze Murska Sobota, za esperanto skrbi Jovan Mirkovič, gumpiče pa ilustrira mag. Marjan Vaupotič. Izgovorjavi lahko prisluhnete na Murskem valu v oddaji Mali radio, ki je na sporedu vsak četrtek od 18. do 19. ure.

Angleški jezik: frog (*frog*)
 Nemški jezik: der Frosch (*der froš*)
 Madžarski jezik: a béka (*a beka*)
 Španski jezik: la rana (*la rana*)
 Italijanski jezik: la rana (*la rana*)
 Francoski jezik: la grenouille (*la grenu*)
 Esperanto: rano (*rano*)

Jaz in moja sestra

Jaz in moja sestra sva skoraj kot ena in ista oseba. Skoraj vsak, ki naju pozna, naju zamenjuje. Meni pravi Anja, Anji pa Janja. No, morda bi se na njihovih mestih tudi jaz motila, saj sta si imeni zelo podobni, eno črko odzameš ali dodaš in nastane isto ime. Ko kaj ušpičiva, naju tudi včasih zamenjajo, in ko sva oštevani, to obema ugaja.

Sestro se zelo dobro razumeva. Čeprav se včasih sporečeva, se na koncu vedno pobotava, saj ne zdrži dva dneva, da se ne bi pogovarjali o šoli ali čem drugem. Anja je dobra sestra, saj mi priskoči na pomoč v pravem trenutku, mi pomaga, če ne razumem česa v šoli, in tudi jaz ji rada priskočim na pomoč.

To sva jaz in moja sestra, in čeprav so na svetu tudi drugi ljudje, je ne bi nikoli zamenjala.

Janja Törnar, OŠ Beltinci

Umazani čevlji

Kaj zgodilo se je na parketu, kdo s čevlji je po stanovanju šel? Le sin modruje, mama me ima rada, s čevlji hoditi pa ne bi smel!

Samo Bugar Glavač in Grega Ružič, OŠ Beltinci

Jeseni v pozdrav

Sonce nekje za hribom stoji, zato ga slabše zaznamo mi.

Veter prihaja, zaziblje drevesa in s sabo vzame listna peresa.

Pisani listi zaplešejo na njegovo melodijo in ljudem prinašajo harmonijo.

Ta čas je pisan in miren, poln čudežev sveta, saj narava ne pozna meja.

Kaj je ta čas, ki ga ne najdeš na vsakem koščku sveta, to je JESEN, vredna ZLATA.

Maja Špilak in Nadja Škafar, OŠ Odranci

Jaz pa pravim

Si dasta roki in si pogledata v oči

Šola da znanje in tudi veliko izkušenj. Naučiš se, da je treba izpolnjevati svoje obveznosti, če ne, dobiš minus ali kakšno slabšo oceno. Velikokrat se učimo tudi na napakah, to najbolj zaleže. Šola pa je, čeprav so odmori kratki, tudi priložnost za druženje s sošolci. Lahko je pogovor ali vesela igra, lahko pa nastane tudi pretep. A spori se lahko rešijo tudi na prijateljski način, o tem razmišljata vrstnika Matjaž in Jaka.

Matjaž Kumin, 9 let, Murska Sobota: »Jaz imam zelo rad računalništvo in robotiko. Imam tudi brata, ki je star eno leto, in se z njim zelo rad igram. Nič si ne nagajava. Sedaj se je že začela šola, samo meni v šoli ni tako lepo, kot mi je bilo med počitnicami, ko se je dogajalo marsikaj zanimivega. V šoli se učimo, imamo pa le kratke odmore, deset ali petnajst minut, to je premalo. Veliko se je treba učiti, domačih nalog pa do sedaj nismo imeli ravno veliko. Doma povem vse, kaj se dogaja v šoli, in ne pozabim narediti naloge. Imamo pa kakšne tri dni časa, da naredimo nalogo, in to je dovolj, da se enkrat spomniš. Upam, da se bom v letošnjem šolskem letu pridno učil.«

Rok Supi, 9 let, Pečarovci: »Hodim na OŠ Puncinci in v šoli mi je dobro, najrajši imam likovno vzgojo, matematiko in slovenščino, nimam pa rad športne vzgoje. Rad imam tudi glasbo in zato hodim v glasbeno šolo ter se učim igrati harmoniko. Za harmoniko me je navdušil moj prijatelj Jure. Včasih je kar težko uskladiti vse obveznosti v šoli in to, kar imam po šoli, ampak zdaj na začetku še ne. Sproti delam vse domače naloge in doslej je še nikoli nisem pozabil narediti. Saj si tudi jaz vedno

Fotografiji: A. N. R. R.

ne zapomnim vsega, kar nam v šoli naročijo. Lepo je tudi, ko imamo odmore, ker se takrat igramo. Letos bomo dobivali že ocene in bom videl, kakšne bom dobil.

Jaka Zadavec, 9 let, Lipovci: »Zdaj grem v četrty razred in letos bomo imeli ocene, tega se malo bojim, ampak se bom učil. Želim si, da bi imel letos same petke, pa mogoče še kakšno štirko vmes. Tudi naloge redno delam, če pa ne narediš naloge, potem dobiš minus. To ni lepo. Jaz imam najraje matematiko, ker so mi všeč računi, še posebno besedilne naloge. V šoli pa nimam rad, če se prijatelji med seboj pretepajo. Jaz se ne preteepam. So pa taki, ki se pretepajo. Jaz mislim, da če se med seboj skregata, si »dasta oprost«. To pomeni, da si podata roki, si pogledata v oči in drug drugemu povesta: »Oprost!« Vse se da rešiti na lep način. Otroci se moramo spoštovati in si ne smemo grdo govoriti.«

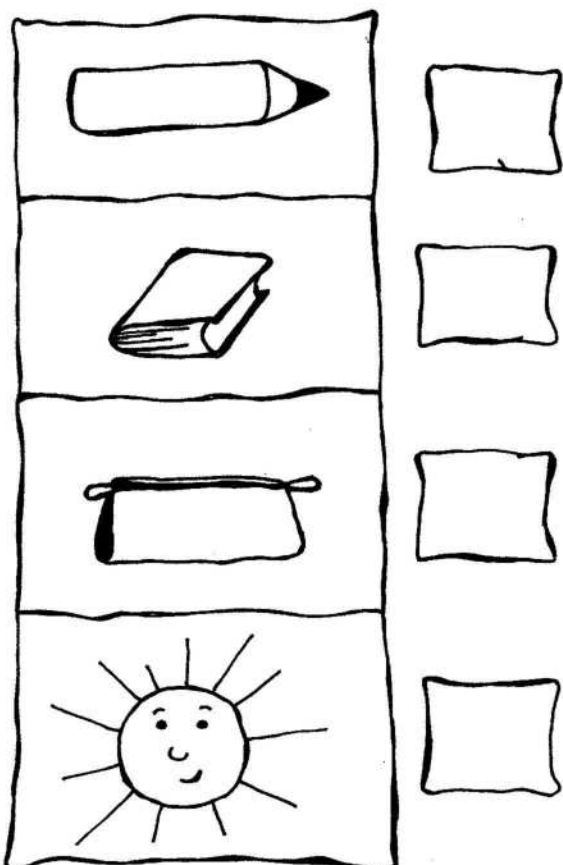
A. N. R. R.

KOTIČEK

S. P. in A. P.

Pobarvaj sličico, pri kateriliš glas S. V okna vpiši število glasov vsake sličice!

Letovanje soboških otrok v Baški

Splezali celo na Mesec

Letos je v otroškem domu v Baški na otoku Krku letovalo okrog 350 otrok iz soboške občine. V drugi izmeni od 14. do 25. avgusta pa 165 otrok, med njimi tudi 15 otrok s posebnimi potrebami. Razdeljeni so bili v 19 skupin, ki jih je vodilo 19 odgovornih voditeljev. Preventivno zdravstveno letovanje sta spremljali zdravnica Jasmina Dimitrijevič in medicinska sestra Dragica Nemeč.

Cilj zdravstvenega letovanja sta tudi rekreacija in razvedrilo naših otrok, za kar je odlično poskrbel športno-kulturni animator Leon Zelko. Z otroki je izvajal zanimive, prilagodljive in izvirne vsebine – tekmovanje v prenašanju morske vode, štafetne igre v vodi, lovljenje balonov, vlečenje vrvi, maraton v plavanju, nogomet, odbojka, balinanje, namizni tenis in drugo. Preizkusili smo se tudi v kvizu Male sive celice in tomboli.

Med popoldanskim počitkom smo imeli sprostitvene dejavnosti, ki so se med seboj povezovala in vključevale vse otroke, otroci pa so lahko prehajali iz ene delavnice v drugo in v delavnica pridobivali različna znanja na likovnem, plesnem, športnem in okoljskem področju. S pestro izbiro knjig v domski knjižnici je bilo poskrbljeno tudi za književno vzgojo. Na razpolago smo imeli tudi računalnik z internetno povezavo. Osebe

v domu je poskrbelo, da smo dobro in obilno jedli, potrudili so se tako za najbolj izbirčne in za najbolj lačne.

Posebno doživetje je bil izlet z leseno barko Leonoro, ki nas je popeljala na panoramsko vožnjo mimo otoka Grgur do Golega otoka in nazaj v Baško. Če vam bodo otroci povedali, da so se povzpeli na Mesec, jim verjemite, saj je večina priplezala na goro, ki se vzpenja nad Baško in je poraščena z borovim gozdom, v obliki meseca. Ob večerih smo se sprehodili po mestu in se družili na ploščadi doma, kjer smo peli in se igrali na spoznavnem večeru, se smejali ob krstu 13 novih vodnikov, zaplesali v disku Porto in se zadnji večer poslovili s skeči in pesmijo od prelepih brezskrbnih dni v Baški.

Ves čas nas je spremljalo prijetno poletno vreme, kar smo kar najbolj izkoristili. Zadnje dni nas je razveselilo valovito morje in pogumni so se preizkušali v skokih čez valove. Pedagoški vodja Marija Bačič nas je varno in spretno vodila skozi dvanajst dni. Ravnatelj mag. Bojan Nemeč je bil z našimi dejavnostmi, načinom dela in vedenjem otrok zelo zadovoljen. Vrnili smo se dobre volje in polni doživetij ter pripravljeni na nove izzive v šolskih klopih. Naj nas spomin na Baško še naprej združuje in naj nas bogati spoznanje, da smo si bili pomembni in dragi.

Ana, Leon, Mateja in Marija v imenu vseh

Otroci so v Baški uživali. Foto: M. B.

Festival Sziget v Budimpešti

Daleč največ prahu dvignila skupina Faith No More

Sziget, romarsko središče mladih v Budimpešti, privablja vse več zabave željnih Pomurcev

Leta 1993 so na otoku Obuda Sziget (Starobudimski otok) prvič priredili Sziget, takrat še majhen študentski žur, ki je do konca devetdesetih zrasel v enega največjih evropskih glasbenih dogodkov. V zadnjih letih je prerasel vse lokalne in celo evropske okvire ter postavjal nove mejnike odličnosti. Že vrsto let pa je Sziget tudi za številne Pomurce dogodek, ki ga je nujno treba obiskati. Nič drugače ni bilo tudi letos.

Festival poteka vsako leto avgusta v Budimpešti, natančneje na 108 hektarjev velikem otoku, in se vsako leto ponaša z več kot tisoč nastopajočimi. Ob glavnem odru so še obrobní šotori in dejavnosti. Je eden največjih in po mnogih merilih najboljših polnih glasbenih festivalov, ki vključuje teden dni trajajoče slavje glasbe in kreativnosti. Festival Sziget pa je dosegel svoj osebni rekord po številu obiskovalcev leta 2005, ko je prišlo kar 385.000 glasbenih navdušencev. Kar 50 odstotkov obiskovalcev festivala je namreč tujcev, ki prihajajo

na tedensko mero užitka večinoma iz Anglije, Italije, Avstrije, Nizozemske in Nemčije. Letošnji Sziget je obiskovalcem ponudil dva edinstvena bonusa. Prvi je bil zagotoveno nastop povratnikov, glasbene skupine Faith No More. Pri takšnih vrnitvah razumljivo ve-

dno ostaja kanček bojzani, kako vplivajo osiveli lasje in pridobljeni kilogrami na uigranost in udarnost nastopov, vendar je bil pri FNM vsak pomislek popolnoma odveč. Skupina je navdušila vse obiskovalce otoka. Drugi bonus pa je bilo prav posebno, dodatno

plesišče, imenovano oder A38. Tam so se predstavili glasbeniki iz Madžarske in publiki ponudili enkratni vpogled v glasbeno kulturo naših sosedov.

Poleg omenjenih atrakcij so 390.000-glavo množico z glavne-ga odra zabavali še Lily Allen, The

Festivalska umetnost Fotografiji: P. P.

Ting Tings, Prodigy, Editors, Placebo, Offspring in najbolj vroči novinci iz Velike Britanije, glasbeniki skupine White Lies, na preostalih 64 odrh pa še: IAMX, Nouvelle Vague, Ska-P, Snow Patrol, Miss Platnum, Die Toten Hosen, Bloc Party, Fatboy Slim, Haydamaky, Primal Scream, Pendulum, The Subways, Klaxons, Manic Street Preachers, Disco Ensemble, Danko Jones, Maxmo Park, Turbonegro, Paul Oakenfold, Pete Tong, Buena Vista Social Club in številni, številni drugi. Poleg kon-

certnih dejavnosti so se obiskovalci lahko zabavali v adrenalinskem parku, si ogledali katero od gledaliških in lutkovnih predstav, se udeležili izobraževalnih in ustvarjalnih delavnic, tai-chija, karaok, tečajev plesa, masaž in še marsičesa. Ob razmeroma nizkih cenah, glasbi za vsak okus in odličnem počutju je teden prehitro minil. Trenutno zato ni festivala, ki bi se lahko primerjal s Szigetom. Naslednje leto se brez pomislekov vrnemo.

Patricija Podgorelec

Sziget vsako leto obišče množica mladih in zabave željnih Pomurcev.

www.pomurje.si

Mislilšče: totalitarizmi

»Dan spomina na žrtve vseh totalitarizmov« kot praznik uvajanja

Danes nam nekateri kot totalitarizem ponujajo nacizem, fašizem in stalinizem. Komunistem naj ne bi sodil med njih. Že z metodološkega stališča je takšno razlikovanje nevdružno. Po njem naj ne bi bilo niti nacizma, ampak hitlerizem. Če sprejmemo stalinizem kot obliko totalitarizma, potem obstajajo še številne druge ideologije, ki so ga uveljavile. Nihče ne trdi, da so vsi totalitarizmi enaki, ker potem ne bi bilo potrebno njihovo različno pojmovanje. Nihče ne trdi, da so vsi komunistični režimi enaki, vendar to bistva ne spreminja. O tem, ali je v Sloveniji obstajal komunistem kot totalitarizem ali ne in do kdaj, imajo pravico soditi predvsem njegove žrtve. Najbolj politično nelogično je, da imajo pri vrednotenju lastnih dejanj glavno besedo nosilci nekdanje politične oblasti ter njihovi privrženci. Niti za malenkost niso pripravljene braniti nekdanje ideologije, ampak zgolj oblast oziroma oblastnike. To samo potrjuje, da jim v bistvu ni bilo do pravičnejše družbe, ampak zgolj za oblast, v imenu katere je dovoljeno vse. Štefanu Kovaču - Marku, prekmurskemu narodnemu heroju, ki je bil komunist v polnem pomenu besede, seveda ni šlo za oblast, ampak za pravičnejšo družbeno ureditev. Sporazum Hitler - Stalin je mnogim razkril, da je temeljni cilj komunizma oblast za vsako ceno in nad vsemi, pa naj bo to posameznik, narod ali družbeni razred. Kljub »socializmu s človeškim obrazom« je bila ekskluzivna ideologija z mesijansko nevero ustvarjanja nove družbene ureditve in novega človeka. Po tej ideologiji si bil naš ali ne naš, napreden ali nenapreden, razgledan ali omejen, predvsem pa družbeno primeren ali neprimeren, pravi državljani ali drugorazredni osebek. Obstajal je monopol oblasti v rokah ene stranke z istovetjenjem njene vladavine s hotenjem vseh. Obstajal je kult voditelja in učitelja, uveden je bil po načetu prijatelj - sovražnik. Pravna država ni delovala. Partija je imela absolutno prednost in vednost v razmerah do posameznikov in raznih skupin. Opozicija ni bila dovoljena. Sindikate je postavila vlada. Delavske stavke

kot take niso obstajale. Cerkev in vernika so izolirali na rob družbe. Obsežen birokratski aparat je z nemožno sposobnostjo nadziral vse oblike gospodarskega in družbenega življenja, zlasti pa medije.

Poskusi nekdanjih oblastnikov in njihovih dedičev, da bi tak režim, ki sem ga po posameznih točkah opisal kot totalitarne, označili kot demokratičnega, so nemogoči. Pomemben dokaz totalitarnih režimov so načrtni poboji. Ti niso bili nekako masševanje zmagovalcev, ampak izjemno organizirana akcija državnih organov. Povojni poboji na Slovenskem so bili preventivni ukrepi oblasti za njeno totalitarno naravo, za njeno totalitarno oblast. Komunisti so se dobro zavedali, da jim izobraženci lahko nakopljejo največ težav. Sprejeti trditve o komunizmu in drugih totalitarnih režimih bi pomagalo utrditi temeljne vrednote demokracije. Tako kot se Italija sooča z neofašizmom, Avstrija in Nemčija z neonacizmom, se nekdanje komunistične države soočajo z neokomunizmom. Vsi neototalitarni sistemi so posledica trdoživosti totalitarizmov in nekaterih napak tranzicije ter demokracije.

Slovenci smo se srečali z vsemi totalitarizmi, in sicer najprej s komunizmom v Prekmurju po prvi svetovni vojni z razglasitvijo Murske republike (1919). Takoj po koncu prve svetovne vojne so pod komunističnim duhom v revoluciji ropali židovske trgovine v Beltincih in okolici. Vsi totalitarizmi so bili nevarnost za Slovence v dvajsetem stoletju. Mnogi spominskega dneva še niso praznovali, zato je spominski dan še v uvajanju. Kljub temu je treba vztrajati že zaradi žrtev in naše prihodnosti.

Bojan Zdravec

Člani Lipe iz Münchna pred domačim občinstvom

Problem je privabiti mlade v svoje vrste

Folklorna skupina slovenskega kulturnega društva Lipa iz Münchna je pred kratkim praznovala deseto obletnico delovanja. Po številnih odmevnih nastopih v Nemčiji prihaja tudi vedno več nastopov v Sloveniji. Tokrat so se domačemu občinstvu predstavili z nastopom v hotelu Vivat v Moravskih Toplicah in Tešanovcih v okviru svetovnega prvenstva v oranju.

Po besedah vodje folklorne skupine Daniela Zver se predstavljajo s štajerskimi, prekmurskimi in gorenjskimi pesmi, svoj repertoar pa vedno znova nadgrajujejo. Občinstvo jih lepo sprejema tako v Nemčiji kot Sloveniji, vendar občinstvo v Sloveniji že bolj pozna narodne noše, medtem ko v Nemčiji

Predsednica SKD Lipa München Lidija Kukovec in vodja folklorne skupine Daniela Zver

Folklorna skupina SKD Lipa München na svetovnem prvenstvu v oranju v Tešanovcih

večkrat zamenjajo gorenjsko nošo za bavarsko. Poleg dejavnosti v folklorni skupini pripravljajo tudi kulturni večer ob dnevu žena z recitacijami in krajšo dramsko predstavo. Enkrat letno v Nemčiji tudi organizirajo seminar, na katerem se lahko dobijo člani folklornih skupin, učitelji in socialni delavci na delu v Nemčiji, da izmenjajo svoje poglede na delovanje tamkajšnje slovenske skupnosti. Po besedah predsednice slovenskega kulturnega društva

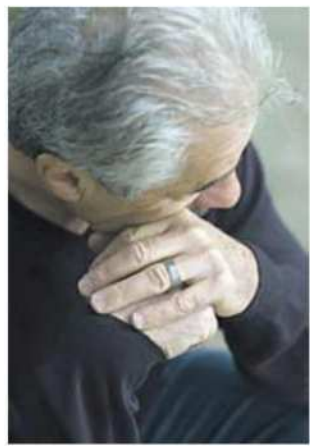
Lipa, sicer Ljubljankinje Lidije Kukovec, je okoli 60 odstotkov članov kulturnega društva Lipa Prekmurcev. Večinoma gre za izseljenke, večje težave pa predstavlja pridobitev mlajših članov slovenske skupnosti, ki so se že rodili v Nemčiji. Ravno zaradi tega tudi razmišljajo, da bi v okviru društva poleg folklorne ponudili več športnih aktivnosti in še katere druge sekcije, ki bi bile zanimivejše za mlajše.

T. M.

Lakota zaradi depresije

V skupino znanih motenj hranjenja, kot sta denimo anoreksija in bulimija, prištevajo tudi nekatere manj specifične, še posebno motno nenadzorovanega hranjenja. Motnje hranjenja so resne psihične bolezni, pri katerih so vzorci razmišljanja in čustvovanja vzrok za škodljive prehranjevalne navade, ki pogosto zgolj navidezno olajšajo prenašanje depresije, stresa in anksioznosti.

Nenadzorovano hranjenje se kaže s prenajedanjem in posledično z naglim porastom telesne teže. Ljudje s to motnjo lahko pogosto pojedjo ogromne količine hrane. Preprosto ne morejo nehati jesti in ignorirajo občutek sitosti. Po hrani posegajo, ker mislijo, da se bodo z njo potolazili, vendar tisto, kar sledi, ni niti najmanj tolažilno. Poleg neprijetnega občutja zaradi preveč zaužite hrane se pojavi tudi občutek krivde zaradi nezmožnosti nadzora nad hranjenjem, s čimer se stres še poveča in tako nastane začarani krog.

Bolečina v križu

Bolečina v križu je pogosta težava sodobnega človeka. Vzrokov zanjo je veliko. Lahko gre za prizadetost hrbtenice ali organov okrog nje. Vzrok so lahko tudi boleznimi trebušnih organov in ginekološke bolezni. Najpogosteje pa je za bolečino v križu ali spodnjih udih kriva okvara medvretenčne ploščice – diskusa. Strokovno jo imenujejo lumboschialgija ali išias po domače.

Išias je bolezen, ki nastane kot posledica pritiska okvarjene medvretenčne ploščice na izstopajoče živčne korenine v hrbtenici, kar povzroči bolečino vzdolž spodnjega uda prizadete strani. Bolečina v križu se lahko pojavi kot nenadna bolečina pri določenem gibu ali dvigu bremena.

Plazilci za pomoč ljudem

Šele nedavno so postali znanstveniki pozorni na genetski zapis, ki je sposoben na novo ustvariti originalno obliko telesa. Nekateri plazilci imajo očitno sposobnost, da jim zrastejo nove okončine. Če bi znanost to razumela, bi lahko rešili na stotine invalidov pa tudi starejših ljudi. Zaenkrat v nemškem inštitutu iz Dresdna zgolj zbirajo podatke o nenavadnih sposobnostih plazilcev, konkretnije izsledke pa lahko pričakujemo šele čez nekaj let. Kdo ve, morda pa bo znanost do takrat že tako napredovala, da bodo invalidom zrasle nove roke in noge.

POMURSKÉ LÉKARNE razkrivajo zdravilne skrivnosti

Osteoartroza

Osteoartroza (OA) je najpogostejša kronična bolezen sklepov, ki zmanjšuje kakovost življenja pretežno starejših ljudi. Zanj je značilen propad sklepnega hrustanca, ki se mu lahko pridruži tudi vnetje. Spremembe se lahko začnejo že v zgodnji mladosti, izrazijo pa se šele v starosti. Prizadeti so lahko sklepi okončin, hrbtenica ali oboje. Najpogostejše prizadeti sklepi so kolena (41 odstotkov), roke (30) in kolki (19 odstotkov) ter hrbtenica. Moški in ženske so prizadeti enako pogosto, vendar se pri moških bolezen pojavi v zgodnejših letih.

Značilni simptomi osteoartroze:

- sklepna bolečina,
- okorelost,
- škrtanje ali škripanje v sklepu,
- omejena gibljivost sklepa,
- zadebeljen in/ali razoblikovan sklep.

Prvi simptom je bolečina, ki je hujša med gibanjem. Sklep med spanjem ali mirovanjem otrdi, vendar okorelost v 30 minutah po začetku gibanja navadno izgine. Ko se osteoartrotične okvare slabšajo, postaja sklep čedalje slabše gibljiv in lahko končno otrdi v upognjenem položaju. Pri osteoartrozi se sklep zaradi pretirane rasti hrustanca, kostnine in drugih tkiv poveča, zaradi neravne površine hrustanca pa med gibanjem škrtata. Po začetku bolezenskih znakov osteoartroza počasi napreduje. Pri mnogih bolnikih se razvije blažja ali hujša invalidnost, včasih pa se degeneracija sklepov ustavi ali celo delno izboljša.

Zdravljenje osteoartroze

Zdravljenje osteoartroze se prilagaja bolnikovim simptomom. Blage simptome odpravimo že z nefarmakološkimi ukrepi (brez zdravil), med katere prištevamo ustrezne raztezne vaje, vaje za krepitev mišic in vaje za pravilno držo. S tem lahko preprečimo okvaro hrustanca, izboljšamo gibljivost sklepov in okrepimo okoliške mišice, ki sklep bolje zaščitijo pred obremenitvami. Kot dopolnilna terapija so lahko koristni tudi dodatki omega-3 maščobnih kislin, vitaminov B₉ in B₁₂, selena, hidroliziranega kolagena, hondroitina in glukozamina.

Zdravljenje s farmakološkimi ukrepi vključuje uporabo nesteroidnih antirevmatikov (npr. ibuprofen, ketofen, diklofenak, naproksen, bolj speci-

fični COX-II inhibitorji), paracetamola ter lokalnih injekcij kortikosteroidov in hialuronske kisline.

Glukozamin ima pomembno vlogo pri nastajanju sklepnih površin in je najosnovnejši gradnik v biosintezi številnih snovi, vključno z glikoproteini, glikolipidi, hialuronatom, glikozaminoglikani in proteoglikani, ki so tesno povezani s strukturo in funkcijo sklepov.

Glukozamin se najpogosteje jemlje v sklopu dopolnilne terapije pri osteoartrozi in kot preventivni ukrep proti obrabi hrustanca pri športnikih, rekreativcih in tudi preostali, predvsem starejši populaciji. Omili porušeno razmerje med sintezo in propadanjem proteoglikanov ter prepreči nadaljnje propadanje hrustanca. Pozitivni učinki glukozamina pri osteoartrozi naj bi bili tudi rezultat blažjega protivnetnega delovanja ter zavrtja nastajanja encimov in drugih snovi, ki prispevajo k poškodbam hrustančnega tkiva in povzročajo smrt celic v hrustančnem tkivu.

Glukozamin se v terapevtske namene uporablja transdermalno v obliki mazil ali gelov in oralno v obliki tablet, kapsul ali praškov. Običajno uporabljena doza je 1500 miligramov glukozamina dnevno. Pripravke z glukozaminom je treba jemati najmanj tri mesece, priporoča pa se dolgotrajna terapija. Glukozamin pri večini ljudi nima nikakršnih stranskih učinkov. Ker pa je glukozamin pridobljen iz lupin morskih lupinarjev, je pazljivost potrebna pri ljudeh, ki so alergični na lupinarje.

Nina Ošljaj, mag. farm.

Nekaj kratkih shujševalnih

Nikoli v enem dnevu ne zaužijte več kot 50 g maščobe.

Pred obroki pojedite šest redkvic, saj pomagajo hitreje prebaviti maščobe.

Odpovajte se težkim omakam.

Margarino in maslo zamenjajte z lahкими sirnimi namazi.

Kupujte čim temnejše vrste kruha.

Pri pripravi solat zadošča ena čajna žlička oljčnega olja na osebo.

Če se že ne morete odpovedati sladkemu, potem za sladilo raje uporabljajte med.

Sadje vsebuje sadne sladkorje in hitro ga lahko pojemo preveč. Raje kombinirajte nekaj sadja z lahkim jogurtom.

Telo bo zmanjšalo število kilogramov samo, če bo dovolj nahranjeno.

Uživajte veliko zelenjave, pustega mesa in rib.

Koristnost lubenice

Lubenica vsebuje okoli 95 odstotkov vode, zaradi česar je odlična izbira za razstrupljanje telesa. Pa ne le to, je nadvse zdrav in osvežilen sadež, s katerim v telo vnesete ogromno vlaknin, pa tudi njena energijska vrednost se giblje le okoli 30 kalorij na 100 gramov.

Čeprav lubenica vsebuje zelo veliko vode, je tudi zelo hranljiva ter vsebuje veliko vitamina A in kalija. Še posebno jo priporočajo ženskam, ki jih muči pomarančasta koža, saj lubenica nadomesti tekočino in ima podoben učinek kot drenaža. Če pa niste ravno ljubitelj lubenic, jo lahko zamenjate z melono. Melona vsebuje veliko karotinov, ki se v presnovi spremenijo v vitamin A. Vsebuje tudi veliko folne kisline, dragocenih sadnih kislin in mnogo vitamina C, poleg tega pa dobro deluje tudi na črevesje, jetra in kosti.

Spet je v igri velikost možganov

Arheologi so ponovno načeli tabu temo, kako velikost možganov vpliva na inteligenco človeka. Takoj po drugi svetovni vojni so že naredili podobno raziskavo, a so jo Združeni narodi prepovedali, ker je bilo empirično izračunano, da imajo črnci v povprečju za dva centimetra manjši obseg glave. Seveda bi obujanje vpliva velikosti možganov na razgledanost ljudi lahko zanetila novo rasno diskriminacijo, a so se tokrat arheologi osredotočili na možgane prvih ljudi in prvih človečnjakov. Zanimivo je, da so imeli avstralopiteki v povprečju trikrat manjše možgane od sodobnega človeka, homo habilis (spretni človek) samo dvakrat manjše in šele homo sapiens je prišel na raven sodobnega človeka. Naj se še tako sprenevedamo, velikost možganov očitno vpliva na razvitost človeka.

Prenaseljenost in napredek

Arheologi so izračunali, da se je prvi moderni človek pojavil pred približno 200.000 leti, a najstarejše najdbe orodij segajo zgolj 75.000 let v zgodovino. Kaj se je dogajalo vmesnih 100.000 let, ostaja uganka, s katero se ukvarjajo sodobni antropologi. Skoraj nemogoče je, da iz tega časa ne bi našli nobenih ostankov orodij,

zato antropologi le ugibajo, kaj se je dogajalo v vmesnem času. Trenutno najverjetnejša razlaga pravi, da je dosegel človek pravi napredek šele, ko je gostota prebivalstva dovolj narasla, da so lahko plemena izmenjevala izkušnje.

Pred približno 100.000 leti je bilo na Zemlji toliko ljudi, da je na vsakih 1900 kvadratnih kilo-

metrov prišlo eno pleme, kar je bilo dovolj, da se je ustvaril pretok informacij in inovacij. Zato se sodobna znanost že spogleduje s tezo, da prenaseljenost pomaga ljudem k boljšemu življenju, seveda pa je vprašanje, do katere mere je prenaseljenost še zdrava za razvoj in kdaj postane ovira.

Rožnati pogledi

Zakaj ne bi strastni divjakinj, ki se skrivajo v vas, pustili na plano? S senčili v rožnati in črni barvi. Zveni preveč v stilu osemdesetih? Ne, ne ... Zadeva je hudo aktualna. Oči, obrobene s črnimi črtalom, osenčene s pink in črnimi senčilom ter z okusno naneseno maskaro, so gotovo eden glavnih trendov ličenja tega poletja. Drznite si eksperimentirati ...

Odstranjevalec madežev

Evkaliptusovo olje je naravno antiseptično olje, poleg tega pa je odlično tudi pri odstranjevanju madežev (maščobnih in beljakovinskih) s tkanin. Na čisto suho krpo kanite nekaj kapljic evkaliptusovega olja in rahlo popivajte madež od zunanjih robov navznoter. Pustite nekaj minut, nato oblačilo operite kot običajno.

Z ljubeznijo do petice ...

Pašta. Takšna ali drugačna. V obliki metuljčkov, peresnikov, kollesc, širokih in ozkih rezancev, z okusom limone, tartufov, imen, ki jih nimamo v slovenskem prevodu, in ... špageti, za mnoge kralji med testeninami. A tudi ti niso le špageti. Njihovo debelino označujejo s številkami, od najbolj drobnih do debelejših. A med najbolj priljubljenimi so zagotovo tisti s številko pet. Izjemni z najrazličnejšimi omakami, predvsem takšnimi, s katerimi se mehko prepojijo v okuse. In v spomine na morje, poletje, dišeče paradiznike in opojne lističe bazilike.

Jabolko, najbolj tragični sadež v zgodovini

Ves svet pozna zgodbo, kako je Eva s prepovedanim jabolkom zapeljala Adama, da sta bila oba izgnana iz raja. Nikjer v Svetem pismu pa ne piše, da je Eva to storila z jabolkom, omenjajo samo »prepovedani sadež«, kar pomeni, da bi lahko bila tudi hruška, sliva ali breskev. No, seveda, tudi jabolko bi lahko bilo. Okoli jabolka se vrtili kar nekaj zgodbic, ki niso resnične, je pa očitno jabolko prikladen sadež za tovrstna ljudska izročila. Ena takih zgodb je tudi o tem, kako je Isaac Newton dobil idejo za tri najpomembnejše fizikalne zakone. Newton naj bi ležal v sadovnjaku ob hiši, ko mu je na glavo padlo jabolko in mu dalo navdih za zakone gravitacije, akcije - reakcije. To seveda ne drži. Zgodbo z jabolkom si je veliko po Newtonovi smrti izmislil Voltaire. Catherine Conduitt, Newtonova nečakinja, je že za časa življenja svojega strica zapisala, da je Isaac velik garač, Newtonovi zakoni pa so posledica načrtnega dela in globokega razumevanja zakonov narave.

Združenje potrošnikov Pomurja svetuje Dobava pohištva z zamudo

Ob naročilu pohištva se je gospa dogovorila za 30-dnevni dobavni rok, plačala pa je tudi 500,00 evrov avansa. Ker podjetje že krepko zamuja z dobavo, jo zanima, kako je z odstopom od pogodbe ter vračilom avansa in kakšne so obresti, če ostane pogodba v veljavi?

Če je v pogodbi natančno določen datum izpolnitve, prodajalec pa do tega datuma ni izročil stvari, je rok izročitve bistvena sestavina pogodbe (104. čl. Obligacijskega zakonika). Gre za pogodbo, ki ima fiksni rok izpolnitve. Izrazi, ki nakazujejo, da gre za fiksni rok, so najpogosteje: obveznost je treba izpolniti v strogo določenem roku, fiksno, najkasneje do. V tem primeru je pogodba razdrta po zakonu.

Njene pravice so:

Kupcu (upniku) ni treba posebej izjaviti, da razdira pogodbo, ampak pride do razdrta že na podlagi zakona.

Kupec lahko ohrani pogodbo v veljavi, če dolžnik (izvajalca storitve) nemudoma po poteku roka obvesti, da zahteva njeno izpolnitev. Če dolžnik tudi po preteku primerne oz. razumne roka (s tem razumemo običajni čas glede na naravo prevzete obveznosti z upoštevanjem pravil dobrega gospodarja ali dobrega strokovnjaka) ni izpolnil pogodbe, lahko kupec odstopi od nje.

Kupcu pripada povračilo škode zaradi neizpolnitve pogodbe.

Če pa je v pogodbi določena izročitev v določenem času (105. čl. OZ), pogodba v tem primeru ne preneha veljati po zakonu. Kupec mora opomniti prodajalca in mu pustiti primeren dodaten rok za izpolnitev pogodbe (določiti se glede na konkretne objektivne okoliščine primera, naravo posla, razmere na trgu, količino delovnega deleža ...).

Če se bo potrošnica odločila razdreti pogodbo, ima pravico do vračila vplačanega zneska z zamudnimi obrestmi od dneva plačila. Prav tako ima pravico do povračila škode.

Če bo hotela obdržati pogodbo v veljavi, ji mora podjetje, če je molče ali izrecno pogojevalo nakup blaga oz. storitev z delnim ali celotnim predplačilom, obračunati in plačati obresti po obrestni meri, po kakršni se obrestujejo hranilne vloge, vezane nad tri mesece (41. čl. Zakona o varstvu potrošnikov).

Andrej Cimer

Sredstvo proti moljem

V steklenici z razpršilko zmešajte enake količine olj sivke, rožmarina, klinčkov in limone. Izpraznite kuhinjske omarice in jih prebrišite s krpo, ki ste jo poprškali z dišečo oljno mešanico. V garderobno omaro položite blazinice vate, na katere ste kanili nekaj tega olja.

Svetu pomaga naša osredotočenost na pozitivno

»Povsem prav je, da opazite tisto, česar nočete, saj vam omogoča, da prepoznate nasprotje in rečete: To hočem. Vendar pa bolj ko govorite o tistem, česar nočete, ali o tem, kako slabo je nekaj, ali pa o vsem tem nenehno berete in potem rečete, da je to nekaj strašnega – še več tega ustvarjate.« Jack Canfield

Kako lahko pomagamo svetlu, da nam bo vsem bolje? Predvsem tako, da opazimo, kaj hočemo in česa nečemo, in svojo pozornost namenjamo tistemu, kar hočemo. Predstavljajmo si, da so vsi ljudje veseli. Predstavljajmo si, da obstaja obilje vsega. Predstavljajmo si mir na svetu. Predstavljajmo si vse ljudi zdrave. Svetu smo sposobni zelo veliko dati, če se le osredotočimo na vse tisto, kar je zaželeno in kar ljudi napolnjuje in osrečuje ter prispeva k ohranjanju naravnih možnosti za življenje. Izžarevamo energijo, ljubezen in dobro počutje, in to ne glede na to, kaj se dogaja okrog nas, saj bomo tako vse to tudi oddajali v okolje.

Rhonda Byrne po tem, ko je odkrila Skrivnost (zakon privlačnosti), ni več gledala televizijskih poročil ali brala časopisov, saj se pri tem ni počutila dobro. Trdi, da za poročanje o slabih novicah, ne moremo kriviti medijskih hiš, ampak smo za to vsi odgovorni. Pomislite, ali kupimo časopis, če je na naslovnici novica o velikem dramatičnem dogodku. Ali gledamo televizijo, če poročajo o nacionalni ali mednarodni katastrofi. Zato nam medijske hiše ponujajo še več slabih novic. Mi pa jim kar naprej sporočamo, da si želimo samo to. Torej objave medijev niso vzrok, ampak samo posledica, h katerim vodi zakon privlačnosti.

Michael Bernard Beckwith nam svetuje, da se v tem primeru naučimo biti umirjeni in sposobni usmerjati našo pozornost stran od tistega, česar ne maramo, in stran od čustvenega naboja, ki je s tem povezan. Svojo pozornost moramo namenjati tistemu, kar želimo izkusiti. Zavedati se moramo, da teče energija tja, kamor usmerimo svojo pozornost.

Padanje kometov

Na Jupiter, največji planet v našem osončju, je pred dobrim mesecem padel ogromen kos ledu, ki je pravzaprav ostanek nekega prastarega komete. Astronomi ocenjujejo, da je bila ledena gmota velika med 80 in 160 kilometrov, na planet pa je padel s hitrostjo med 50 in 100 kilometri na sekundo. Trk je povzročil krater, ki je velik kot Zemlja, kar pomeni, da bi trk take ledene gmote z Zemljo pomenil konec sveta. Nekaj podobnega se je zgodilo tudi leta 1994, kar pomeni, da tovrstni trki v vesolju niso redkost. Še več, astronomi beležijo vedno več tovrstnih dogodkov, Zemlji pa po danes znanih podatkih preti 400 metrov velik kos ledu, ki naj bi trčil z našim planetom 13. aprila 2029.

Torej imamo neizmerno moč, saj v primeru, da se osredotočimo na dobre stvari, k sebi te tudi privlačimo. To pomeni, da se tudi dobro počutimo in s tem izboljšujemo ne samo svoje življenje, ampak tudi svet. S tem tudi postajamo gospodar svojega življenja.

Vaša naloga ni spremeniti sveta ali ljudi okrog vas. Vaša naloga je, da potujete s tokom Vesolja in to praznujete v svetu, kakršen je ta trenutek.

Mag. Simona Šarotar Žižek

Zemlja bo žvela milijardo let dlje

Raziskave v avstralskih bazaltnih stenah, kjer so kamenine stare 2,7 milijarde let, razkrivajo pomembno podrobnost. V kameninah so namreč majhni zračni mehurčki, iz česar je mogoče ugotoviti, kakšen je bil zračni tlak pred več milijardami leti. Prvi izsledki govorijo, da je bil v pradavnini zračni tlak občutno večji, zdaj pa zaradi vedno večje moči Sonca postaja manjši. Po prvotnih izračunih so znanstveniki Zemlji napovedovali še pol milijarde let življenja, potem pa se bo atmosfera tako pregrela, da ne bo mogla uspevati nobena oblika življenja. To bo trajalo približno štiri milijarde, ko se bo Sonce spet toliko ohladilo, da bo Zemlja postala obljuden planet.

Če avstralske izsledke lahko vzamemo za merilo, bo Zemlja življenju prijazna vsaj še 1,2 milijarde let, kar pomeni, da ima človeštvo še dovolj časa, da si najde v vesolju nov dom.

besede mode

Tatjana Kalamar Morales

Visoko, višje, najvišje

Mnogim so čevlji fetiš. Zbirajo jih, tudi če jih zares ne potrebujejo. Nova ponudba čevljev za jesen in zimo je že na policah trgovin in opazno je, da bodo nove oblike čevljev zares postavljale stilsko piko na i celotni podobi. Morda ne bomo živeli na visoki nogi, zagotovo pa lahko na visokih petah.

15-centimetrske petke

Kam letijo centimetri pri ženskih petah? Višina dvanajstih centimetrov očitno ni bila dovolj. Škornji za novo jesensko-zimsko sezono nas bodo nosili na višini 15 centimetrov. Podplat je debel dobre tri centimetre in je iz različnih plasti umetnih mas. Slednje ne skrivajo svojega izvora in so celo barvno poudarjene. Znano je, da nas petke optično povišajo, zato so taki čevlji zelo primerno zdravilo kompleksa majhnosti. Pa šalo na stran, saj v tako visokih petah moramo znati hoditi, v nasprotnem postanejo nevarne.

Kombinacije

V čevljih in škornjih z ekstremno visokimi petami smo lahko višji vsak dan in ne le ob posebnih priložnostih ali dogodkih. Nove kombinacije prinašajo majhne fino pletene oblekice, ki se nosijo na goste črne nogavice ali kar na hlače. Kontrast mehkih oblin, ki jih poudarja obleka z ostrimi oblikami visokih pet, je lepa kombinacija.

Grafični vzorci in barve

Grafični vzorci so postali vse manjši, saj so drobne strukture tiste, ki so v ospredju. Barve in oblike so harmonično usklajene tako, da struktura ne izstopa preveč. Ker pa ima čevljev lahko tudi svojo zgodbo, lahko izstopa iz povprečne množice tako, da preseneti s črno-belo kombinacijo. Slednja je sprejeta za klasično, vendar zmeraj znova omogoča raziskovanje znotraj svoje elegancije.

Jesenska pot je pred nami, za vsakega izmed nas bo drugačna. Kakšne čevlje ali škornje bomo izbrali in kako bomo prehodili pot, pa je odvisno od nas samih.

Tatjana Kalamar Morales

Z našega štedilnika

Branko ČASAR, kuharski mojster v gostilni Pri Lovenjaku v Polani

Kremna juha iz rdečega zelja

400 g rdečega zelja, 30 g masla, sol, poper, cimet, 25 cl rdečega vina, 120 cl perutninske osnove, 1 beljak, 50 g brusničnega džema, 5 cl sladke smetane.

Maslo v kozici segrejemo, dodamo na rezance narezano zelje, začini s soljo, poprom in cimetom. Malo prepražimo, zalijemo z vinom, perutninsko osnovo in vse skupaj kuhamo 60 minut. Nato juho zmeljemo z mešalnikom in ponovno pristavimo. Zakuhamo sneg iz beljaka, ki ga z metlico razmešamo. Pred serviranjem dodamo s smetano razmešan brusnični džem.

Svinjski file z jabolki in orehi

500 g svinjskega fileja, 80 g stebelne zelene, 60 g jabolk, 2 cl limoninega soka, 70 g orehov, 1 jajce, 5 cl olja, 12 cl belega vina, 10 cl vode, 20 cl osnovne omake, sol, poper.

Jabolka olupimo in grobo narežemo. Pokapljamo jih z limoninim sokom, dodamo mlete orehe in jajce, začini ter dobro premešamo. Svinjski file v hladni vodi splaknemo, s krpo osušimo in na deski s pomočjo ozkega in ostrega noža vanj naredimo vodoravno odprtino, ki jo nadevamo. Odprtino spnemo z zobotrebecem. File solimo in popramo ter položimo v nepregorno posodo in prelijemo s prelivom. Slednjega pripravimo tako, da na olju posteklenimo na kocke narezano stebelno zeleno, ki jo zalijemo z vinom in vodo. Pokrijemo in v pečici pečemo 40 minut pri 160 °C. Nato meso vzamemo

iz omake in shranimo na toplem. Omako prelijemo v ponev, dolijemo osnovo, prevremo in pretlačimo. Iz fileja odstranimo zobotrebec, narežemo in z omako serviramo.

Korenčkov pire z rižem in repo

250 g riža, 30 g masla, 100 g korenja, 80 g bele repe, 30 cl mleka, 30 cl vode, 10 g česna, 10 cl kisle smetane, sol, poper, timijan.

Maslo v kozici razpustimo, na njem prepražimo na drobne kocke narezano korenje, belo repo in sekljan česen ter vse skupaj zalijemo z mlekom in vodo. Premešamo, začini, dodamo riž, pokrijemo in na slabem ognju dušimo do mehkega. Vse skupaj pretlačimo, po potrebi začini in dodamo segreto kislo smetano. Gladko razmešamo in serviramo.

Pečen jajčevc v solati

600 g jajčevca, 15 cl navadnega jogurta, 10 cl kisle smetane, 15 g česna, sol, poper, peteršilj.

Jajčevc olupimo in po dolžini narežemo pol centimetra debele rezine, ki jih posolimo in pustimo stati 30 minut. Nato jih v ponvi na olju opečemo

mo in ohladimo. Ohlajene narežemo na rezance, stresemo v skledo ter prelijemo s prelivom iz jogurta, smetane, seseklanega česna, peteršilja in začimb. Rahlo premešamo in hladno postrežemo.

Grozdje v kozarcu s kremo

500 g vinskega belega grozdja, 20 cl mleka, 40 g sladkorja, 1 zavitek vanilin sladkorja, 20 g škrobne moke, 1 cl limoninega soka, 40 g čokolade, 15 cl sladke smetane.

300 gramov grozdja razrežemo in iz njega s pomočjo cedila iztisnemo sok (dobiti moramo 20 centilitrov grozdnega soka). 15 centilitrov soka vlijemo v kozico, primešamo mleko, sladkor in vanilin sladkor. Vse skupaj s počasnim mešanjem prevremo. Nato zakuhamo škrobno moko, ki smo jo razmešali v preostanku grozdnega soka. Z metlico mešamo toliko časa, da dobimo tekočo kremo. Odstavimo z grelne plošče, ohladimo ter primešamo pet centilitrov tekoče sladke smetane in limonin sok. Preostalo grozdje narežemo, odstranimo koščice in zložimo v steklene kozarce. Prelijemo s kremo ter dekoriramo s stepeno smetano in nastrogano čokolado.

Vadba varne vožnje ali pet ur adrenalinske zabave

»Drži zavoro. To mi delaj!«

Ni težava, če hitro peljemo, težava je, kako varno ustaviti – Napake nam ne smejo priti v podzavest

Ducat mladih je mencaje, z rokami v žepih in s pogledi, usmerjenimi v nebo, ki je po hladni petkovi deževni noči postajalo vse bolj jasno, malo po deveti uri zjutraj stopicalo v predavalnico prometnega centra Španik. Nekateri med njimi so imeli v žepih le nekaj dni stara, še topla, vozniška dovoljenja, zato so se toliko bolj spraševali, kaj za vraga se bodo učili na treningu varne vožnje, če so vendar pravkar zapustili klopi avtošole.

»V avtošolah se premalo pogovarjajo o varni vožnji in ne učijo dovolj, kako preprečevati nesreče. Danes se bomo učili, kako ukrepati na cesti, ko nam začne teči voda v grlo,« uvodoma razloži učitelj varne vožnje Dušan Pohovnikar. »Na tečaj sem se pravzaprav prijavil zaradi ugodnosti pri sklenitvi zavarovalne premije

vozniki. Nesreče se jim začnejo dogajati, ko jim naraste subjektivna varnost ali preprosteje, ko so po nekaj tisoč prevoženih kilometrih prepričani, da pa zdaj do potankosti obvladajo vožnjo,«

Reakcijski čas voznika je ena sekunda. To je čas, ko odzvamemo plin in pohodimo zavoro, ko zagledamo nevarnost. Pri 100 kilometrih na uro v sekundi prevozimo 28 metrov. Pri enaki hitrosti in z 0,05 promila alkohola v telesu ukrepamo po prevoženih 32 metrih. Če med vožnjo telefoniramo, je reakcijski čas lahko tudi dve sekundi.

z očitno preverjeno statistiko postreže upokojeni mož postave Pohovnikar. V šestih urah je tečajnikom sicer pojasnil in prikazal, kako se pravilno sedi v av-

rate sebe, vozilo in cesto. Voznik, ki vam pelje naproti, mora prav tako ravnati partnersko. Torej – predvidevati, kaj vi nameravate storiti,« je prvi nasvet vaditelja na poligonu. Vse kritične dogod-

ke na cesti lahko rešimo, vendar le pri majhni hitrosti. Meja preživetja človeka v morebitnem trčenju je 60 kilometrov na uro ob predpostavki, da uporabljamo

Učitelj varne vožnje Dušan Pohovnikar je jasen: »Vozniki ne znamo zavirati.«

Pred vsako vajo se udeležencem tečaja natančno razloži, kaj jih čaka. Fotografije: A. B.

varnosti pas in da v vozilu deluje objektivna varnost – zavore ABS in varnostne blazine. »Ni težava, če hitro peljemo, težava je, kako varno ustaviti,« je preprost Pohovnikar. Z vodno zaveso in hidravlično premično ploščo na Španikovem poligonu preskušajo reakcijske čase voznikov in učijo pravilno usmerjanje vozila v situacijah, ko voznike med vožnjo doleti nevarnost. »Ni najbolje, ker smo vožnje, denimo poti v službo, naučeni. Napake nam ne smejo priti v podzavest,« večkrat ponovi vaditelj.

»Drži zavoro. To mi delaj,« je hreščalo po prenosnih zvezah. »Kje so roke? Volan držimo z obema rokama. Zakaj je roka na menjalniku,« kriči v zvezo Dušan Pohovnikar tečajniku, ki je treniral zaviranje na spolzki in mokri podlagi. »Vsi k meni,« je po nekaj odpeljanih krogih inštruktorjevo navodilo. »Vozniki ne znamo zavirati. Veliko nesreč se zgodi, ker si ne upamo do konca zavirati, ko pred seboj zagledamo oviro. To je ključno. Pohodite zavoro in sklopko, spustite plin, ko ste v nevarnosti. Kdor bo danes odlomil zavoro, dobi nov avto,« je

glasen vaditelj. »Naučili smo se, kako ravnati v nekaterih ekstremnih situacijah na cesti. Čeprav mislim, da sem predvideno znanje usvojil, resnično upam, da mi

Vse kritične dogodke na cesti lahko rešimo, vendar le pri majhni hitrosti. Meja preživetja človeka v morebitnem trčenju je 60 kilometrov na uro ob predpostavki, da uporabljamo varnostni pas in da v vozilu deluje objektivna varnost – zavore ABS in varnostne blazine.

ga ne bo treba nikoli uporabiti v praksi,« nekaj po petnajsti uri, ko je konec treninga, razglablja Peček. »Praktično delo ti razbi-

Na treningu se s posebej predelanim avtom simulira zanašanje med vožnjo.

za mlade voznike, ki mi jih ponuja zavarovalnica,« je odkrit tečajnik Mitja Peček. Tudi njegov prijatelj Matjaž Trček temu prikimava, a dodava, da je tukaj še zaradi varnosti, ki si jo bo pridobil z izkušnjo. »Številke kažejo, da so mladi vozniki v začetku zelo varni

tomobilu, kako različne hitrosti vplivajo na obnašanje in zaviranje vozila ali kako ravnati, če vam zanese zadek jeklenega konjička. »Ko ste na cesti, je nujno, da opazujete dogajanje pred seboj. Voznik je v avtu, da vozi avto, in ne, da avto vozi njega. Poznati mo-

Vodna zavesa omogoča ugotavljanje reakcijskih časov voznikov.

Spanik Spanik, trgovina in storitve, d. o. o., Noršinska ulica 8, 9000 Murska Sobota

& AMD Štefan Kovač Murska Sobota

POSKUSNI TRKI

V SOBOTO, 12. SEPTEMBRA, KAJ SE DOGAJA Z NEPRIPETIM OTROKOM

OB 11. URI V ŠPANIK CENTRU V VOZILU OB TRKU PRI HITROSTI 50 km/h?

www.spanik.si

je predstavo o lastnih voznških sposobnostih. Naučiš se razlikovati dober in slab teren in koliko pripomorejo tehnologije, kot sta ABS in ESP. Tak način urjenja bi morali vpeljati v osnovni izpit,« pa razmišlja tečajnik Trček.

Andrej Bedek

VESTNIKOVA NAGRADNA KRIZANKA

	ŠTEFAN HAJDINJAK	CELOTA POVEZANIH STVARI	KOLESARSKA DIRKA PO FRANCIJI	ENCIM, KI RAZGRAJUJE MAŠCOBE	PRIPRAVA ZA PRENOS RANJENCEV	EDNINA	OTOK V KVARNERJU	KAR JE S ČIM V RELACIJI	POLET, ZANOS	POGONSKO SREDSTVO	LETOVIŠČE V MAKEDONIJI	KONEC POLOTOKA	
	NAŠ SLIKAR (1905-1973)												
	STANJE, KO NEKAJ POSTANE MODRO												
	PORTUGALSKI NOGOMETAS FIGO					JADRALKA MAUCEC SKANDINAVSKA DRŽAVA						BREZVLADJE	
	BISTVO						DUŠA (LAT) GL. MESTO JUŽNE KOREJE			JEZERO V TURČIJI PROVINCA V JUŽNI AFRIKI			
VESTNIK	SRAMOTILNI SPIS ALI KRITIKA	STARO GERMANSKO PLEME	SRBSKA IGRALKA IN PESNICA (EVA)	KOŠCEK SUKANCA NAŠ SKLADATELJ (CIRIL)		MESTO V BELGIJI, AALST KMET, KI ORJE							KOPNO SREDI MORJA
POD IZ LESENIH PLOŠČIC						SVET NA KONCU NJIVE ANTON NANUT		PISMENA OPMBA	KRETNJA				IZVOR, POREKLO
ZNAK ZA NEVARNOST						TROPSKA PAPA RAZLIČICA KEMIČNE SPOJINE				KOOR NOSI IRHASTE HLAČE POSTNA JUHA			JUDOVSKI PREROK
LUNINA SVETLOBA						ROMAN ALEKSEJA TOLSTOJA AM. IGRALEC BALDWIN					KRAJ PRI LENDAVI		KALCIJ
FILIP MATKO		SET NASILNA KRAJA			NOVINAR DELA (ALEŠ) POKRAJINA V OKOLICI BENETK		MESTO V MARYLANDU, ZDA DEL ELEKTROMOTORJA				PRITISK		
RIMSKI HIŠNI BOG			BIBLIJSKI MUČENIK	TITAN	RIBIŠKA VRVICA VNETJE NOSNE SLUZNICE		RAZVPITI PODJETNIK (ROMAN) ČES. REZ. (RUDOLF)						KONJSKA SILA
MERSKA ENOTA						OČKA ANATOLE FRANCE		NEM. FIL (ERNST) PLJACA STARIH SLOVANOV					OSUPLJIVA LEPOTA
INDIJANSKI ŠOTOR				ENKA		FRANČOSKA IGRALKA AIMEE NASPROTJE PLIME					NAPRAVA NA PUSKINI CEVI NASPROTJE ZMAGE		LUTKAR MAJARON
					UDOBEN STOL LETOVIŠČE NA AZURNI OBALI		SLADKOVODNA RIBA IZVRINI KRAK MENAMA				OPREMA PADALCA GL. MESTO BANGLADEŠA		
	VOJAŠKA STOPNJA							ZELO LEP MLADENIČ MATI GRŠKIH BOGOV					PODZEMNI ŽUŽKOJED
	POTOVALNI NACRT							REKA V JUŽNI FRANCIJI MIŠA MOLK					SLAVILNA PESEM
	UBITI IZRAELSKI PREMIER RABIN						PREBIVALKA NEMČIJE						ORGAN VIDA SERGEJ VERČ
	POLOŽAJ PRI JOGI												MED
													SANITETNI MATERIAL

Nagrade za izžrebane reševalce

- 1. nagrada: knjiga Lahko jem, mag. Branislava Belovič
- 2.-8. nagrada: majica

Pravilno rešitev - označena polja - napišite in pošljite na dopisnicah na uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, do petka, 18. septembra 2009.

Rešitev _____

Ime in priimek _____

Naslov _____

Nagrajenci Vestnikove križanke št. 35 (27. 8. 2009)

Rešitev križanke: VOZITE PAMETNO, VARNO V ŠOLO, ALKOHOL UBIJA

- 1. nagrada KNJIGA LAHKO JEM, mag. Branislava Belovič
Jožefa Norčič, Gregorčičeva ul. 19, M. Sobota
- 7.-8. nagrada - MAJICA
Martin Pravdič, Ul. Št. Kovača 17, M. Sobota
Andrej Jona, Mladinska ul. 4 c, Beltinci
Dragica Lačen, Slomškova ul. 72, M. Sobota
Justina Vertič, Grad 172 f, Grad
Dora Mrakovčič, Drapšinova ul. 17, Celje
Milena Špilak, Ul. 4. maja 13, Turnišče
Klaudija Jelen, Križtanci 15, Križevci

Izžrebanci boste prejeli potrdila oz. nagrade po pošti.

HOROSKOP

 ONA: Obeta se vam prav prijeten teden, ki se bo prevesil v še prijetnejši konec tedna - seveda v dvoje. In takrat se boste spomnili, da ste takšno priložnost nekoč že imeli, pa je niste izkoristili. Ne ponovite napake!
ON: Zmanjkalo vam bo tako moči kot tudi časa za uresničitev ideje, ki ste ji posvetili ogromno energije. Preložite jo na drugič! Medtem pa se boste posvetili nečemu povsem drugačnemu, vendar veliko prijetnejšemu.

 ONA: Vaš trenutni položaj vam dopušča marsikatero alternativo, saj vam gre vse kakor po maslu. Z malce truda predvsem veliko pridobite, zato si ne ustvarjajte nepotrebnih skrbi, temveč uživajte v avanturah, ki vam prihajajo naproti!
ON: Nekdo vam bo zelo nevoščljiv, vi pa se mu boste le sladko smejali. Končno je prišel tudi vaš srečni teden, zato ga kar se da izkoristite - po možnosti z osebo, ki vam je v zadnjem času še posebej prirasla k srcu.

 ONA: Vaša skrb je bila popolnoma odveč, saj so se stvari tudi brez vas dogajale tako, kot je bilo za vas najboljšje. Imate pa res srečo, da imate tako dobre in zanesljive prijatelje. Poskusite se jim na neki način oddolžiti.
ON: Najboljše je tik pred vrati, le odpreti jih morate na stežaj. Ni lepšega kot ljubiti in biti ljubljen. Še vedno pa se ne boste uspeli odločiti med dvema enakovrednima ponudbama, ki vas vznemirjata med spanjem.

 ONA: Nekdo si vas zelo želi, a si tega ne upa povedati. Pojdite mu naproti, doživeli boste precej čudovitih trenutkov, ki vam bodo še dolgo ostali v prijetnem spominu. Mogoče celo dlje kot si mislite.
ON: Zasanjan pogled vam bo popolnoma spremenil vaše načrte za prosti čas. Nikar se ne obrajte, da vas ne prehitijo kdo drug. Kajti prav ničesar si niste »rezervirali«, ampak se boste morali za to presneto boriti.

 ONA: Končno vam je uspelo: začeli ste se zavedati sami sebe in svojih resničnih zmognosti. Samozaupanje vam lahko le koristi, saj se vam obeta precejšnje napredovanje tako v poslovnem kot tudi zasebnem življenju.
ON: S prijateljico se boste zapletli v prijeten klepet in izvedeli boste presenetljivo novico o vaši nekdanji partnerki. Naj vas nikar ne spravi iz tira, ampak raje trezno razmislite o svojih možnostih.

 ONA: Partner vas bo pri vašem obremenjujočem delu stoddostno podpiral in razumel vaše stremenje k uspehu, vendar bi bilo vseeno priporočljivo, da si vzamete nekaj časa tudi za ljubzenske zadeve.
ON: Srečali boste nekoga, ki si bo kar preveč prizadeval, da bi vam ustregel. Raje razmislite, preden se boste podali v kakršnokoli avanturo. Konec koncev vam tudi sedaj ne gre ravno slabo, ali ne?

HOROSKOP

 ONA: Ne vztrajajte trmasto pri svojem prepričanju, ampak poslušajte tistega, ki vam hoče svetovati le najboljše. Vsekakor je pred vami obdobje, ko si boste precej izboljšali svoje finančno stanje, kar se bo poznalo tudi nekje drugje.
ON: Malo več previdnosti vam sploh ne bo škodovalo. Ali ne mislite, da ste se preveč izpostavili, kar bo lahko nekdo prav lepo izkoristil? Popazite malo na svoje kilograme, saj ste v precej neugodnem obdobju ...

 ONA: Če se boste preveč pehali za uspehom, se vam lahko kaj hitro zgodi, da boste na koncu zelo razočarani. Parter vam bo sicer stal ob strani, toda največje neveselčnosti vas bodo vseeno doletele. Bo pa zato ljubezen toliko slajša.
ON: Tudi ljubezen ne bo uspela nadomestiti vaše velike želje po uspehu, ki vas že dolgo preganja. Srečali boste osebo, ki vam bo sicer veliko obljubljala, vendar bi bilo dobro, da bi se zadeve lotili zelo previdno.

 ONA: Partner vas bo prijetno presenetil, vi pa mu boste vse skupaj vrnili z obrestmi, kar bo ugodno vplivalo na vajino intimno življenje, ki je zadnje čase precej pešalo. To je vaš srečni teden, uživajte, kolikor le morete.
ON: Najprej vam delo sicer ne bo ravno najbolj dišalo, a se boste na koncu vendarle z vsemi močmi lotili uresničevanja svojih načrtov. Tak pristop vam bo prinesel obilo uspehov, ki jih na neki način tudi potrebujete.

 ONA: Svoje težave boste zaupali prijateljici, ki vam bo z veseljem priskočila na pomoč. Z njenim posredovanjem se bodo odprle možnosti za rešitev problemov, ki jim sami enostavno niste bili kos.
ON: Prijateljica vam bo sicer nekoliko nagajala, vendar boste na koncu ugotovili, da si želi predvsem vaše bližine, pa si tega ne upa povedati naravnost. Stopite ji naproti in videli boste, da bo veliko lažje.

 ONA: Sicer se boste upirali načrtu, s katerim vas bo presenetil prijatelj, a se mu boste konec koncev vendarle morali podrediti. Še vedno pa boste nekje v sebi obdržali skrite adute, ki bodo lahko obrnili potek 'igre'.
ON: Če včasih naredite kaj v nasprotju s svojimi načeli, to še ne pomeni, da se bo podrl svet. Ne bodite tako strogi do samega sebe, drugače boste zabredli v velike težave! In popazite no malce na svojo partnerko.

 ONA: Ljudje vas bodo premamili s svojim govorjenjem, da boste storili nekaj, česar sicer nikakor ne bi. Sicer pa se morate tako ali tako privaditi na spremembe, ki bodo prej ali slej stopile v vaše življenje.
ON: Poslovni dogovor se bo prevesil na stran, kjer ne bo dobička ne za vas ne za vaše partnerje. Prepozno ste se zavedli, da ni vse v denarju, ampak je treba namenjati pozornost tudi obrobni rečem ...

S	U	D	O	K	U
3	7				
	5		2		1
	4		1 3		6
					5
9	6	8			
			8 4 6		
6			4		7
			7		2 4
4	3				

Igro rešiš tako, da izpolniš tabelo, kjer bo: vsaka vodoravna vrstica, vsak stolpec in vsak 3 x 3 kvadrant vseboval številke od 1 do 9.

Ali ste vedeli ...

- ... da beseda admiral izvira iz arabske besedne zveze »amir al bahr«, kar pomeni »gospodar morja«.
- ... da je igralec Les Nessman v TV seriji WKRP prav v vsaki epizodi nosil obliži: ali na sebi ali na očalih ali na svoji obleki.
- ... da so ceste na otoku Guam narejene iz koral, ker tam sploh ni peska.
- ... da je na gori Mount Vernon v ameriški zvezni državi Washington več tulipanov kot v celi Nizozemski.
- ... da je bil Jamie Farr, ki je igral Klingerja v seriji M.A.S.H., edini igravec, ki je bil tudi zares v korejski vojni.
- ... da je najjužnejše mesto ZDA Na'alehu na Havajih.
- ... da je bila Aljaska edino ozemlje ZDA, ki so ga okupirali Japonci med drugo svetovno vojno.
- ... da je bila prva cesta s pločnikom Woodward Avenue v Detroitu.
- ... da Kanada v indijanskem jeziku pomeni »velika vas«.
- ... da je najdaljše poglavje v Bibliji Psalm 119.
- ... da je najkrajši verz v Bibliji »Jezus je jokala«.
- ... da je DR Kongo največji proizvajalec kobalta na svetu.
- ... da imajo Katedralske jame pri Grantu v Alabami največjo odprtino na svetu?

CENIK MALIH OGLASOV

do 80 znakov	8,35	111 znakov	13,00
81 znakov	8,50	112 znakov	13,15
82 znaka	8,65	113 znakov	13,30
83 znakov	8,80	114 znakov	13,45
84 znakov	8,95	115 znakov	13,60
85 znakov	9,10	116 znakov	13,75
86 znakov	9,25	117 znakov	13,90
87 znakov	9,40	118 znakov	14,05
88 znakov	9,55	119 znakov	14,20
89 znakov	9,70	120 znakov	14,35
90 znakov	9,85	121 znakov	14,50
91 znakov	10,00	122 znakov	14,65
92 znakov	10,15	123 znakov	14,80
93 znakov	10,30	124 znakov	14,95
94 znakov	10,45	125 znakov	15,10
95 znakov	10,60	126 znakov	15,25
96 znakov	10,75	127 znakov	15,40
97 znakov	10,90	128 znakov	15,55
98 znakov	11,05	129 znakov	15,70
99 znakov	11,20	130 znakov	15,85
100 znakov	11,35	131 znakov	16,00
101 znakov	11,50	132 znakov	16,15
102 znakov	11,65	133 znakov	16,30
103 znakov	11,80	134 znakov	16,45
104 znakov	11,95	135 znakov	16,60
105 znakov	12,10	136 znakov	16,75
106 znakov	12,25	137 znakov	16,90
107 znakov	12,40	138 znakov	17,05
108 znakov	12,55	139 znakov	17,20
109 znakov	12,70	140 znakov	17,35
110 znakov	12,85	141 znakov	17,50

Cene vsebujejo DDV. Naročniki imajo ob naročilu in plačilu na blagajni 20 % popust.

Motorna vozila

VOZILA NA POLOŽNICE PO VAŠI IZBIRI – Z MINIMALNO DOKUMENTACIJO (možnost brez kaska). AVTOMOBILI P. R., Industrijska ul. 9, MB, tel.: 228 30 20, 228 30 00, 031 320 336. m013013

Živali

NESNICE, tik pred nesnostjo, rjave, grahaste, naročite: Nemčavci 528 11 90, Petanjci 546 15 05, Beznovci 549 10 25, Grad 553 11 48. m013171

PUJSKE, težke od 25 do 30 kg, prodam. Partizanska 30, Bakovci. m013733

TELICO, brejo 7 mesecev, prodam. Tel.: 559 12 81. m013734

KUPIM SVINJE, težke od 80 do 150 kg. Tel.: 041 726 697. m013738

TELICO, brejo 8 mesecev, prodam. Tel.: 031 795 180. m013747

VILICE ZA DVE OKROGLI BALI in valj za valjanje njiv prodam. Tel.: 041 596 234. m013753

Posesti

GARSONJERO V TURNIŠČU, 34 m², prodam. Tel.: 041 758 893. m013710

STAREJŠO HIŠO z gospodarskim poslopjem v Lončarovcih, z gozdom in zemljiščem, skupaj ali posebej, prodam. Tel.: 559 13 31. m013740

GARSONJERO, opremljeno, v središču Murske Sobotice, dam v najem. Tel.: 041 712 200. m013745

GARSONJERO v centru M. Sobotice, 30 m², dam v najem. Tel.: 040 210 352. m013748

ENOSOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTOI dam v najem. Tel.: 051 633 290. m013757

Kmetijska mehanizacija

KUPIM kmetijsko mehanizacijo in traktorje. Dobro plačilo. Tel.: 041 679 937. m013192

KUPIM IMT 533 ali 539. Tel.: 031 868 034. m013561

KUPIM URSUS, tel.: 051 639 777. m013561

TRAKTOR FERGUSON 560 s priključki prodam. Skakovci 60. m013668

TRAKTOR STEYR 540, dvobrazdni obračalni plug, cisterno Craina 2700 l, drobilnik zrnja SIP, mulčar, širine 130 cm, trosilnik apna in predsetvenik prodam. Tel.: 041 285 568. m013714

TRAKTOR URSUS, BELORUS IN VLADIMIREC kupim. Tel.: 051 656 390. m34215

TROSILNIK GNOJA SIP Orion 25 in nakladalnik gnoja HU 4 kupim. Tel.: 051 232 298. m013631

DROBILNIK ZRNJA na traktorski pogon SIP ciklo 100 ugodno prodam. Tel.: 041 867 976. m013727

TRAKTOR SAME 100 KS in Landini 80

KS, oba 4 x 4, prodam. Tel.: 040 484 129. m013750

CISTERNE ZA GNOJEVKO, pocinkane, trosilnike hlevskega gnoja, polže in puhalnike zrnja, prikolice, 3,5 in 6,5 ton, in cepilnik drv, 22 ton, prodam. Tel.: 041 969 553. m013755

ŽITNO SEJALNICO IMT, širine 2 m, prodam. Tel.: 041 664 869. m013758

TRIBRAZDNI OBRAČALNI PLUG Vogelnot Euromat 950 s podpornim kolesom prodam. Tel.: 041 543 684. m013784

STISKALNICE ZA GROZDJE od 650 do 4000 l, prikolico za grozdje, 700, 1800 l, 3200 in 4000 l, sode za vino, 3000 l, 4000 in 5000 l, prodam. Tel.: 031 550 988. m013785

Kmetijski pridelki

VINO, kakovostno, prodam. Dostava na dom nad 50 l. Tel.: 041 773 370. m013729

GROZDJE, rizling in šipon ter drugo belo mešano grozdje, prodam. Tel.: 570 16 34 (samo v soboto 19. 9. 2009) ali 0049 172 9707 317. m013725

BELO GROZDJE na Vaneči prodam. Tel.: 545 10 16. m013718

KROMPIR ZA OZIMNICO, po 30 centov/kg, in suha trda drva, po 50 evrov/1m³, prodam. Panker, Noršinci 36, tel.: 031 285 879. m013736

LETOŠNJE GROZDJE prodam in dam v najem 1000 trsov. Tel.: 041 845 171, 051 373 851. m013743

Razno

PREMOG z dostavo zelo ugodno prodam. Tel.: 041 279 187. Prevozništvu Vladimir Pernek, s. p., Sedlašek 91, Podlehnik. m013659

TRIFAZNI ELEKTROMOTOR in čistilnik zrnja (»bint«) prodam. Tel.: 041 921 925. m013723

ŽAGANA, razcepljena in trda drva prodam. Tel.: 031 682 577. m013754

Srečanja

Vdovec iz okolice Ljutomera išče žensko, lahko z otrokom, staro do 50 let, z veseljem do kuhanja, lahko tudi iz gostinstva. Pisne ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro: ISKRENOST. m013669

Ali smo dejansko najuspešnejši? Pripravite se v posredovalnici z več kot osem tisoč člani iz vse Slovenije. Posredujemo partnerje za občasna srečanja ali resno zvezo, izključno za nevezane resne člane. Posredovalnica Zdravilni dotik, Čermelavci, Gederovska 14, tel.: 521 14 28, 041 285 615. m013780

Storitve

KREDITI – hipotekarni in gotovinski. Poplačamo blokade, izvršbe, dražbe, ružebe, bančne, zavarovalniške, davčne in druge obveznosti. GSM 031 774 330, tel.: 02 461 24 58, Ostrov, d. o. o., Zagrebška c. 20, 2000 Maribor. m013470

STROJNI OMETI, TLAKI – ESTRIHI. Kakovostno in ugodno. Aton, d. o. o., Murska ul. 89 Krog, tel.: 041 756 150. m013762

PRODAMO IN BREZPLAČNO DOSTAVIMO kamen, skrilavec, različnih barv in debelin. Tel.: 041 678 966. m013139

HIPOTEKARNI KREDITI v Avstriji in Sloveniji na dobo odplačila do 30 let. TRIPLE A – INVEST, D. O. O., Jurčičeva ul. 6 Maribor, tel.: 080 18 99, 030 677 999. m013369

KREDITI DO 10 LET – NA PLAČO ALI POKOJNINO (TUDI 09). MOŽNOST KREDITA TUDI NA DOHODKE POD 455 EUR! OBREMENITEV TUDI DO 60 %! Odplačilo starih kreditov! Posredovanje najugodnejše rešitve. AVTOMOBILI P. R., Industrijska ul. 9, MB, tel.: 228 30 20 ali 031 658 679. m013024

POTREBUJETE DENAR, NISTE KREDITNO SPOSOBNI, IMATE PA VOZILO? POSREDUJEMO VAM REŠITEV. Plačilo na položnice, vozilo vam ostane. Avtomobili P. R., Industrijska ul. 9, MB, tel.: 228 30 20 ali 031 658 679. m013035

cenik osmrtnic

Z DDV

2 kol. x 8 cm	86,40
2 kol. x 9 cm	97,20
2 kol. x 10 cm	108,00
2 kol. x 11 cm	118,80
2 kol. x 12 cm	129,60
2 kol. x 13 cm	140,40
2 kol. x 14 cm	151,20
2 kol. x 15 cm	162,00

Dodatek za sliko ali križ je 16,75 evra.

Vsi odhajajo kakor tiha reka, le spomini spremljajo človeka.

V SPOMIN

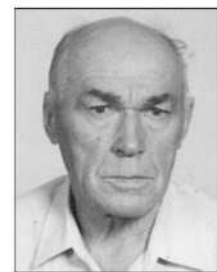
10. septembra je minilo deset let od taktat, ko je tiho odšel od nas dragi oče in stari oče

Franc Lazar

iz Bakovec

Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu.

Vsi njegovi

Je čas, ki daje, je čas, ki vzame. Praviijo, je čas, ki celi rane. Je tudi čas, ki nikdar ne mine, ko se zasanajš v spomine.

ZAHVALA

V 89. letu starosti je za vedno odšel naš dragi oče, tast, dedek in brat

Karel Sreš

iz Bakovec

Z žalostjo in bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v trenutkih slovesa stali ob strani, izrekli sožalje ter darovali za svete maše, cvetje, sveče in druge namene.

Posebej hvala g. župniku za lep pogrebni obred in besede slovesa, pevcem za odpete žalostinke, Robiju za odigrano Tišino in pogrebništvu Banfi.

Žalujoci vsi njegovi najdražji

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 40 KM. PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI TEL.: 02 53 48 060 FAXS: 02 52 51 170

DAMIR BANFI, S. P., VEŠČICA 17, 9000 MURSKA SOBOTA

Cvetličarstvo in pogrebništvo Marija Ferenčak, s. p., Trnje 58, 9232 Črenšovci

- izdelava vencev in aranžmajev – dostava zastoj
- pogrebne storitve in oprema - urejanje zelenic in pokopališč
- prodaja vseh vrst rastlin in cvetja - konkurenčne cene

Telefon: (02) 570 15 60 ali 031 615 535, 031 653 699

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC
Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti

Vladimir Hozjan, s. p. Šulinci 87 a
Tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja

Tel.: 02 542 10 24, faks: 02 542 20 24, GSM: 031 876 949

KEB – kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p., Ribiška pot 1 a, 9231 Beltinci

KOMUNALA Javno podjetje, d. o. o., Kopalniška ul. 2 Murska Sobotica

D. E. POGREBNIŠTVO telefon: 02 521 37 00

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE: UGOdna PRODAJA POGREBNE OPREME BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

UREDITEV DOKUMENTOV OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJIH UREJANJE ZELENIC PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041 631 443

Prazen dom je in dvorišče, naše oko zaman te išče.

V SPOMIN

10. septembra mineva leto žalosti, odkar nas je zapustil dragi ata, tast, dedek in brat

Mihael Kuhar

iz Trdkove 14

Iskrena hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci vsi njegovi

Preveč je žalostnih že dni minilo, ko s cvetjem ti poslednji dom krasimo. In črke nam govorijo, da zate že tri leta sveče gorijo.

V SPOMIN

10. septembra bodo minila tri leta od taktat, ko je za vedno odšel od nas ljubljeni mož, dragi oče, dedek, tast in sorodnik

Ernest Küplen

iz Markišavec

Hvala vsem, ki mu prižigate svečke, podarite cvet in se z lepo mislijo ustavite ob njegovem zadnjem počivališču.

Z bolečino v srcu vsi njegovi najdražji

Rad zate bil bi jaz umrl, ko pol v jeseni, pol sem v zimi – pomladni angel, Bog te sprimi: zamembe neče smrt nikdar, zdaj mrtva ti, jaz mrtva stvar!

Simon Gregorčič

ZAHVALA

V 59. letu je za vedno v trpljenju zaspala

Marija Ritlop

roj. Brumen iz Sodarske ulice 3 v Črenšovcih

Ob neizmerni izgubi drage žene, mame, babice, hčerke in sestre se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z njo in nami delili zadnje dneve njenih bolečin, nas ob njenem odhodu tolažili, se ji poklonili v spomin ter darovali cvetje, sveče in denarne prispevke v različne namene.

Hvala gospodu župniku Grabarju za pogrebni obred, pevcam za odpete pesmi, gospe Treziki Horvat za ganljiv govor, gospodu Slavku Petku za odigrano melodijo in pogrebništvu Ferenčak. Beseda zahvale velja tudi osebu internega oddelka bolnišnice v Rakičanu.

Vsi njeni, ki smo jo imeli neizmerno radi

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, ljubi mož in oče, več v našem domu ni. A spomin na tebe vsak dan bolj živi, saj zlatih src, kot si ga imel ti, malo še živi. Le zakaj si moral ravno ti umreti, ko je s teboj bilo tako lepo živeti.

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj naju je v 71. letu starosti zapustil dragi mož in oče

Jožef Počič

iz Fokovec 49

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem, nekdanjim sodelavcem, PGD Fokovci in vsem drugim, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, denarne prispevke za mriško vežico in ga pospremili k njegovemu zadnjemu počitku.

Iskrena hvala osebu intenzivne nege internega oddelka bolnišnice v Rakičanu.

Hvala tudi g. Aleksandru Balažicu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbeniku za odigrano Tišino in pogrebništvu Banfi.

Z grenkobo in žalostjo v srcu – žena Dragica in sin Jožef

V SPOMIN

10. septembra minevata dve leti žalosti od takrat, ko nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

Rudolf Rogan starejši

iz Gornjih Slaveč

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Tvoji najdražji

*Vse odhaja kakor tiha reka,
le spomini spremljajo človeka.*

V SPOMIN

8. septembra je minilo pet let žalosti in bolečine od takrat, ko nas je zapustil naš najdražji

Anton Pucko

iz Renkovec 6 a

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Njegovi najdražji

*Čeprav utihnil je tvoj glas,
spomin nate je pri nas.
Usoda je tako hotela, da
tebe nam je vzela.
Tvoj večni dom le rože
krasijo in sveče ti v spomin gorijo.*

V SPOMIN

11. septembra bo minilo žalostno leto od takrat, ko nas je zapustil dragi sin, brat in sorodnik

Milan Korpič

iz Markovec 107

Hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem grobu, prižigate sveče in prinašate cvetje.

Vsi tvoji najdražji

*Samo to še opravi,
samo to še postorim,
potem se spočijem
in umirim.*

(T. Kuntner)

ZAHVALA

Tiho, kakor je živel, se je od nas poslovil naš dragi mož, oče, dedi in brat

Evgen Makari

iz Šalamencev

Solza, žalost, bolečina ga zbudila ni; ostala je le bolečina, ki močno boli.

Iskrena zahvala naj seže do src vseh Vas, dragi sorodniki, sosede, znanci in prijatelji, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Za pogrebni obred, odpete žalostinke, za izrečena sožalja, pomoč in tolažbo, darovano cvetje, sveče in dobrodelne namene se vsem pristočno zahvaljujemo.

Večna luč naj Ti sveti!

Žaljuči vsi tvoji najdražji

*Spomin na tebe večno bo živel,
nikoli ti zares od nas ne boš odšel,
v naših srcih večno boš živel.*

ZAHVALA

V 56. letu nas je nenadoma zapustil dragi sin, življenjski sopotnik, brat in stric

Ivan Tkalec

iz Lipe 159

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, znancem in prijateljem, ki ste ga pospremili na prerani zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše in v dobrodelne namene. Hvala za izrečena sožalja.

Lepa hvala g. župniku Robertu Brestu, župniku g. Boštjanu Čehu s Tišine, gasilcem GZ Beltinci, PGD Turnišče, PGD Radlje ob Dravi, kulturnemu društvu, turističnemu društvu, KORK Lipa, KS Lipa, pogrebništvu Jurič, pevcem za odpete žalostinke in govornici za besede slovesa Mileni Jerebic.

Žaljuči njegovi najdražji

*Leto je minilo, življenje se je spremenilo,
a spomin ni zbledel, ostala
je tiha bolečina,
ostala za teboj velika je praznina.*

V SPOMIN

9. septembra je minilo žalostno leto od takrat, ko nas je zapustil naš dragi mož, oče, tast in dedek

Viktor Jerič

iz Lipovec 232

Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo v srcu ustavite ob njegovem grobu, mu prižigate sveče in prinašate cvetje.

Žaljuči vsi tvoji najdražji

*Mirno in spokojno si zaspala,
v večni sen od nas odpotovala.
Naj bo srečno tvoje potovanje
in pogosto vračaj se nam v sanje.*

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila draga mama, tašča, sestra, babica, prababica in teta

Marija Sukič

iz Doliča 104

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, svete maše in v druge dobre namene.

Lepa hvala g. župniku za opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in g. Mariji Bunderla za besede slovesa.

Žaljuči sinova Karel in Jožef ter brat Karel z družinami

V SPOMIN

V mesecu septembru in oktobra bo minilo 14, 12 in 10 let, odkar so nas zapustili naši dragi

babica

dedek

Irena Hajdinjak

Jožef Hajdinjak

soproog**Janko Skledar**

vsii iz Večeslavcev 19

Iskrena hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njihovih grobovih, jim podarite cvetje in prižgete sveče.

Žaljučiča Jana z Menči in domačimi

*Kje so zlati časi,
ko skupaj srečni smo bili,
ko tebe smo imeli,
a zdaj te od nikoder ni.*

ZAHVALA

V 87. letu je umrla draga mama, tašča, babica, prababica, sestra in sorodnica

Ana Horvat

iz Markovec 3

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše in druge dobre namene ter nam izrekli sožalje.

Posebej hvala gospodu župniku Dejanu Horvatu, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi za opravljen pogrebni obred. Hvala osebju Doma starejših Rakičan. Iskrena hvala Štefanovim in Jožetovim sodelavcem Elektra Mačkovi. Prav posebej hvala pa sosedom Husar in Tutič, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih.

Tvoji najdražji

*Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih pridnih rok ostaja.
Daleč s solzami se borimo,
»naj bo le mora«, si želimo.
A žal nebo nas ne posluša,
od žalosti boli nas duša.*

ZAHVALA

Po boleznih nas je v 63. letu za vedno zapustila draga žena, mama, sestra in sorodnica

Marija Peterka

iz Murske Sobote

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, njenim nekdanjim sodelavcem AP M. Sobota in vsem, ki ste jo pospremili na poti k poslednjemu domu, darovali za sv. maše in druge namene ter nam izrekli sožalje.

Lepa hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gospe Eriki Hertl za besede slovesa ter pogrebništvoma Komunala in Banfi.

Žaljučiči: mož Jože ter hčerke Mija, Jožica in Urška

V SPOMIN

Ob žalnem slovesu se spominjamo tudi dragih staršev in starih staršev

Nikolaja Peterka, in **Uršule Peterka,**

umrl leta 1964

umrla leta 1979

Za zmeraj bosta ostala v naših srcih!

*Mama, ti nisi odšla,
ti si tu, ti boš v naših srcih
sanjala svoj večni sen.*

ZAHVALA

V 92. letu nas je nenadoma zapustila naša predragá mama, tašča, babica, prababica, sestrična in teta

Marija Bežan

iz Stevešinec 13

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Hvala zdravstvenemu osebju bolnišnice v Rakičanu, posebej njeni osebni zdravnici dr. Benko za nesebično pomoč.

Iskrena hvala velja g. kaplanu Luki Rajfu za pogrebni obred, pevcom iz Negove za odpete žalostinke, govorniku Srečku Žižku za ganljiv poslovilni govor, Upokojenskemu društvu Negova - Ivanjci in pogrebništvu Vrbnjak.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žaljučiči: hčerke Elizabeta, Marjana in Trezika z družinami, sin Slavek z družino in drugo sorodstvo

*Tiho teče reka našega življenja,
tiho teče solza lepega spomina,
umre srce, ostane bolečina
v srcu dragega in večnega spomina.*

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša draga mama, babica, tašča, sestra in teta

Julijana Vogrinčič

iz Lemerja 80

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence, sveče in v druge namene.

Lepa hvala g. župniku Zrimu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, pogrebništvu Banfi ter vsem prijateljem in znancem.

Prisrčna hvala sosedom Gerenčer, Bedič in Horvat ter družinam Drvarič iz Veščice in Lucu iz Murske Sobote za vso pomoč.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Njeni najdražji

**AVE MESNI CENTER
GORNJA RADGONA**

Panvita MIR d.d. vabi k sodelovanju

**MESARJE oz. PRODAJALCE za delo v
MESNEM CENTRU V GORNJI RADGONI**
Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- IV. stopnja živilske ali trgovske smeri, komunikativnost, sposobnost teamskega dela in dela s strankami;
- delovne izkušnje 3 mesece;
- vozniški izpit B kategorije (občasni razvoz blaga do strank)

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas.

Prijave sprejemamo 14 dni od objave na naslov:
Panvita Mir d.d., Ljutomerska cesta 28a, 9250 Gornja Radgona.
S pripisom: MESAR-PRODAJALEC

 skupina
panvita

Prejeli smo
Burna seja občinskega sveta v Radencih (2.)

Podpisani svetniki občinskega sveta v Radencih podajamo nekatera svoja opažanja o dogajanju na zadnji, 21. seji dne 31. 8. 2009 ter se z nekaterimi zaključki, kakor so zapisani v članku novinarja g. Milana Jeršeta v Vestniku z dne 3. 9. 2009, ne strinjamo, saj članek ne prikazuje celotnega in realnega dogajanja na omenjeni seji.

Kakor je sicer že zapisano v omenjenem članku, nas je vseh sedem podpisanih svetnikov na začetku seje poskušalo spremeniti dnevni red seje, in sicer tako, da se na dnevni red seje uvrsti tudi zahteva Civilne iniciative Radenci za ureditev letnega kopaljšča, saj menimo, da je zahteva civilne iniciative legitimna, predvsem pa civilno initiativo podpira več kot 750 občanov, kar so tudi potrdili s svojimi podpisi. Zahteve civilne iniciative župan g. Mihael Petek ni uvrstil na dnevni red, za kar je bila postavljena zahteva svetnika Zlatka Hercega, pri tem pa je župan ravnal v nasprotju s Poslovníkom Občinskega sveta Občine Radenci, saj bi moral dati Hercegov predlog na glasovanje.

Podpisani svetniki tudi poudarjamo, da smo pri obravnavi

nadaljnje zadolžitve občine v višini 650.000,00 EUR posebej poudarili, da omenjeno zadolževanje ni razvojno naravnano, saj gre za pokrivanje izgube občine, ki je nastala zaradi preokračitve investicije pri sanaciji osnovne šole v Radencih. Za to prekoračitev investicije pa župan ni dobil ustreznega sklepa občinskega sveta, čeprav bi v skladu z veljavno zakonodajo ta sklep najvišjega organa odločanja v občini potreboval. Navedeno je še posebej pomembno zaradi dejstva, ker je pri pristojnih državnih organih prav po navedbah župana zoper njega vložena kazenska ovadba ravno zaradi omenjene prekoračitve investicije v sanacijo osnovne šole. Ob navedenem pa je tudi treba opozoriti, da se skladno z veljavno zakonodajo občina lahko zadolži v višini osem odstotkov ugotovljenih prihodkov, kakor izhaja iz zaključnega računa predhodnega obdobja (2008), občinski svet pa zaključnega računa za leto 2008 sploh še ni obravnaval, kar seveda pomeni, da ga niti še ni mogel sprejeti.

Podpisani svetniki prav tako ne moremo zgolj »poslušati in gledati« nekaterih navajanj žu-

pana na sejah, ki so očitno zgolj manevri za zavajanje občanov, saj se seje predvajajo po lokalni televiziji. Tako župan zavaja javnost, ko npr. očita nekaterim svetnikom, da naj bi bili krivi za to, da denacionalizacija v zadevi Hohn - Šarič, ki zajema tudi večji del parka v Radencih, še ni končana, ter npr. da je iz navedenega naslova tudi Občina Radenci denacionalizacijski zavezanec, čeprav bi moral ali mogel vedeti, da rešuje imenovano denacionalizacijsko zadevo na prvi stopnji UE Gornja Radgona ter da je predvsem samo župan lahko tisti, ki bi lahko predlagal, da se zadeva čim prej reši.

Ko se župana g. Mihaela Petka ob navedenih in še številnih drugih njegovih besedah želi opozoriti, da zavaja tako občinski svet kakor tudi javnost, pa župan Petek svetnikom, ki želijo zgolj opozoriti na pravilna dejstva, ne pušči do besede, čeprav bi, v skladu s Poslovníkom občinskega sveta, besedo moral dobiti vsak občinski svetnik, ki meni, da je prišlo do napačnega navajanja, bodisi župana ali drugega svetnika.

Glede na navedeno tudi menimo, da je ocena krivde novinarja g. Jeršeta, da je za »burno« sejo, kakor je zapisal, izključno kriv svetnik Herceg, napačna, saj je treba objektivno prikazati dogajanje na seji, kar pomeni, da velik del odgovornosti nosi predvsem župan g. Mihael Petek, ki pa s svojim ravnanjem tudi podcenjuje prizadevanja civilne iniciative za urejevanje letnega kopaljšča v Radencih. Prav tako pa je s svojim domnevno protizakonitim ravnanjem pri prekoračitvi sanacije osnovne šole sedaj po nepotrebnem povzročil dodatno zadolžitev Občine Radenci, kar je še ena ovira občine pri njenem prihodnjem razvoju.

Vse navedeno pa tudi dokazuje uvrstitev župana g. Mihaela Petka na Črno tablo v oddaji Tednik na RTV SLO dne 3. 9. 2009.

1. Zlatko Herceg
 2. Miroslav Madon
 3. Anton Sečko
 4. Jože Kager
 5. Emil Šmid
 6. Marko Vaupotič
 7. Vladimir Rantaša
- svetniki Občine Radenci

sgp pomgrad

SGP POMGRAD – GRADNJE, d. o. o., Murska Sobota

V šolskem/študijskem letu 2009/2010:
RAZPISUJEMO KADROVSKE ŠTIPENDIJE
za pridobitev poklicev:

- zidar	5 štipendij
- tesar	5 štipendij
- gradbeni tehnik	2 štipendiji
- dipl. inž. grad.	2 štipendiji
- univ. dipl. inž. grad.	2 štipendiji

Vloge s potrdili o vpisu na šolo oz. v naslednji letnik pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: SGP POMGRAD, d. d., Kadrovska služba, Bakovska ul. 31, 9000 Murska Sobota.

Na podlagi 14. člena Odloka o ustanovitvi Javnega gospodarskega zavoda Zavod za turizem Dobrovnik (Ur. objave Občine Dobrovnik št. 3/2003) in 36. člena Statuta Javnega gospodarskega zavoda Zavod za turizem Dobrovnik – Idegenforgalmi Intézet Dobronak Upraviteljski odbor objavlja javni razpis za zasedbo delovnega mesta na položaju

direktorja Zavoda za turizem Dobrovnik (m/ž).

Javni natečaj je objavljen na spletni strani www.dobrovnik.si.

**SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO
IN TURIZEM RADENCI**

Mladinska ulica 5, 9252 Radenci

**VABI NA INFORMATIVNI DAN ZA ODRASLE,
ki bo v ČETRTEK, 17. 9. 2009, ob 16.00 v šoli.**

V šolskem letu 2009/10 razpisujemo programe izobraževanja odraslih za pridobitev poklicev:

SPI: GASTRONOM HOTELIR (3-letni program)

SSI: GASTRONOMSKO-TURISTIČNI TEHNIK (4-letni program)

SPI: GASTRONOMSKI TEHNIK (nadaljevalni program 3 + 2)

Dodatne informacije: telefon: 02 566 91 60 (tajništvo), e-pošta: sola@s-sgtr.ms.edus.si

**POMURSKO DRUŠTVO
ZA BOJ PROTI RAKU**

Murska Sobota,
Ulica arh. Novaka 2 b,

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na računu pri Novi Ljubljanski banki: 02340-0019232476.

**ZA DAROVANA SREDSTVA
SE ZAHVALJUJEMO!**

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911.

STORITVE
Keramičarstvo VOGRINČIČ

- oblaganje tal in sten z naravnim in umetnim kamnom
- konkurenčne cene

041 217 375
ali 030 349 029

Keramičarstvo Vogrinčič, Andrej Vogrinčič, s. p., Ropoča 57, Rogašovci

GEO-VRTINA D. O. O.,

Obrtna ulica 40, 9000 Murska Sobota, tel./faks: 02 530 06 70, GSM: 041 741 809

Izdelava vrtin in vodnjakov za zajem podzemnih voda za ogrevanje s toplotno črpalko, oskrba s pitno vodo, zalivanje kmetijskih površin, ponikovanje.

Čiščenje vodnjakov, vgradnja potopnih črpalk, izdelava hidrogeoloških poročil.

Toyota Yaris z bogato serijsko opremo
že za **8.990 €.**

Agroservis, d. d., Kroška ulica 58, 9000 Murska Sobota, 02 530 18 88

sgp pomgrad

Prodaja betona z dostavo in črpanjem
Betonsarna Murska Sobota,
tel.: 02 534 18 85, gsm: 031 376 126

Prodaja gramoznih in kamenih agregatov
Gramoznica Murska Sobota,
tel.: 02 534 18 80, gsm: 041 740 629
Kamnlom Solina, tel.: 02 558 85 70

**KAMNOSEŠTVO
HORVAT**

Izdelava nagrobnih spomenikov
02 570 16 41

Kamnosek
Jožef Horvat, s. p.,
Brezovica 24,
9225 V. Polana

VELUX®

ZASTEKLITEV STREŠNIH OKEN

Katere lastnosti naj ima strešno okno:

1. kaljeno steklo na zunanji strani, ki je odporno na udarce
2. lepljeno steklo na notranji strani, da se steklo ob morebitnem razbitju, razleti po prostoru
3. samočistilni nanos na zunanji strani stekla, ki naredi steklo bolj gladko, da dežne kapljice lažje zdrsrnejo in odplaknejo umazanijo

www.velux.si
VELUX Slovenija d.o.o.
Ljubljanska 51 a, Trzin
tel.: 01 724 68 68

Vestnik lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Podjetje za informiranje, d. d., Ulica arhitekta Novaka 13, Murska Sobota

Napovednik prireditev

PREDAVANJE

RAKIČAN

V soboto, 12. septembra, ob 16. uri bo v dvorcu RIS štiriurni delavnica Premagajmo stres! avtorice mag. Vlaste Kuster, EFT Cert-I.

BODONCI

V nedeljo, 13. septembra, ob 10. uri bo v veroučni dvorani otroška pravljica in ustvarjalna delavnica z okoljevarstveno vsebino Štrk Pepi in njegovo gnezdo. Vsak udeleženec bo prejel knjižico zastonj. Delavnica je primerna za otroke od 4. do 10. let starosti.

MURSKA SOBOTA

V torek, 15. septembra, ob 17. uri bo na OŠ I informativni dan za zainteresirane udeležence likovne delavnice, ki bo potekala pod mentorstvom akademskega slikarja Mirka Rajnarja.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

V Pokrajinski in študijski knjižnici je do 15. septembra na ogled razstava otroških del 7. mednarodnega likovnega tabora.

V MIKK-u je do 15. septembra na ogled razstava fotografij udeležencev poletne fotografske delavnice.

RADENCI

V avli DOSOR-ja je do 10. oktobra na ogled fotografska razstava Konji avtorja Bineta Šedivyja.

TURNIŠČE

V Izložbenem oknu (Prešernova 2) je na ogled dokumentarna razstava Ivan Petek – turniški čevljar med filovskimi lončarji.

BELTINCI

Na gradu je do 30. septembra na ogled razstava ob stoti obletnici rojstva prof. dr. Vilka Novaka (1909-2003).

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

V župnijskem razstavnem prostoru je na ogled razstava po likovni koloniji ob Gajševskem jezeru Prleški umetniki v sliki in besedi.

BOGOJINA

V veroučni učilnici je na ogled razstava slik likovnega društva Likos z motivom cerkve v vzhodnem Prekmurju (XXI. Košičevi dnevi kulture).

ÖRISZENTPETER

V Centru Nacionalnega parka (Siskaszter 26 a) je na ogled razstava likovne sekcije Mozaik iz Društva upokojencev Murska Sobota.

Kino

Star Max Murska Sobota

(od 10. 9. do 16. 9.)

Ameriška komična drama **Komiki** (premierra v sredo ob 19. uri)

Ameriško-nemška vojna akcija **Neslavne barabe** (21.00, pon. 21.40)

Ameriška romantična komična drama **Vse moje bivše** (16.40, 18.50, razen čet.)

Ameriška romantična komedija **Seks v mestu** (20.40)

Ameriška najstniška romantična komedija **Hanna Montana** (17.30, sob. in ned. še 15.20)

Ameriška romantična komedija **Snubitev** (19.40, pet. in sob. še 22.00)

Ameriška srhljivka **Brez povratka 4** (19.00, 21.15, sob. 22.00, razen srede)

Ameriški animirana sinhronizirana družinska komedija **Mali pišček** (17.00, sob. in ned. še 15.00)

Avstrijski dokumentarni film **Denar, sveta grobar** (samo v pon. ob 19.00)

Ljutomer

Sobota, 12. septembra: ob 20.00 britanska komedija **Brüno**

Gornja Radgona

Petek, 11. septembra: ob 19.00 britansko-ameriška domišljajska pustolovščina **Harry Potter in princ mešane krvi**

Napovednik prireditev

OTVORITEV

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 10. septembra, ob 19. uri bo v Galeriji otvoritev razstave akademskega slikarja Marjana Gumilarja. Ob razstavi bo izšel tudi katalog s spremnim besedilom Nadje Gnamuš in Roberta Inhofa.

KRIŽEVCI

V soboto, 12. septembra, ob 15. uri bo otvoritev vidrižnega centra Aqualutra ob prazniku Občine Gornji Petrovci.

DOGODEK

ČRENŠOVCI

Program tedna duhovnosti in kulture:

četrtek, 10. septembra: 19.00 Jožef Klekl st. 90 let kaneje (msgr. Peter Štumpf in doc. dr. Andrej Hozjan), **petek, 11. septembra:** 19.00 Robert Friškovec, zaporčni duhovnik, **sobota, 12. septembra:** 20.00 Peter Pučnik, ravnatelj Centra za mlade, družine in odrasle, 21.30 koncert Adija Smolarja.

MURSKA SOBOTA

Vsak četrtek, 10. septembra, med 18. in 19. uro prireja društvo Joga v vsakdanjem življenju Pomurje brezplačno vadbo joge v mestnem parku na zelenici zahodno od gradu.

GORNJA RADGONA

V petek, 11. septembra, ob 18. uri bo v OŠ praznovanje 50-letnice kluba RK Arcont Radgona.

LENDAVA

V soboto, 12. septembra, ob 10.30 se bo začela prireditelj Lendavska trgatve. Najprej bo kolesarski maraton »V Lendavi do konca« - maraton uspešnih, ob 11. uri povorka po Glavni ulici, na sporedu pa bodo tudi prikaz etnološke ulice, popoldne pa ljudske glasbe in plesa na odru. V zabavnoglasbenem večeru bodo nastopili Hišni ansambel Avenik, Neda Ukrađen in Nova legija.

SUHI VRH

V soboto, 12. septembra, ob 14. uri se bo začel na igrišču 2. Nogometni dan ob prazniku Občine Moravske Toplice. Med seboj se bosta pomerila prvaka KMN Ivanci in KMN Suhi Vrh. Nato bodo tekme pomurskih novinarjev, svetnikov in dveh ekip presenečenja.

DOLINA

V soboto, 12. septembra, ob 18. uri bo v vaško-gasilskem domu 9. tradicionalna prireditev Trgatev v Dolini, ki jo prireja KTD Dolina. Nastopilo bo šest izvajalcev, na programu pa bodo tudi družabne igre za obiskovalce.

PREDANOVCI

V soboto, 12. septembra, ob 19.15 bo v športnem centru začetek prireditve 1. Memorial Saša Fajsa z doslej največjim mednarodnim turnirjem za dečke in deklice v Sloveniji. Po slavnostnem programu bo otvoritev razsvetljave, predstavitve nove oblike internetne strani, memorialna tekma in druženje. Igrala bo skupina Murska Percussion Ensemble.

FILOVCI

V nedeljo, 13. septembra, ob 9. uri bodo sklepna prireditve XXI. Košičevih dni kulture, slavnostna akademija, maša in blagoslovitev spominske plošče.

MORAVSKE TOPLICE

V nedeljo, 13. septembra, ob 13. uri bo na stičišču treh cest in pri Lovskem domu osrednja prireditelj ob občinskem prazniku. Razglasili bodo tudi najlepše urejene kraje, šole in vrtnice, za zabavo pa bo skrbel ansambel Blue Planet.

PANOVCI

V nedeljo, 13. septembra, ob 13. uri bo otvoritev novo asfaltirane ceste Kukeč-Bokrač ob prazniku Občine Gornji Petrovci.

SELO

Do petka, 11. septembra, morajo na OŠ Fokovci prireditelj dela za najlepšo sliko ali risbo na temo *Koruza v vseh fazah - od setve do mize oziroma krme* in za najlepše literarno delo na temo *Koruza in njen pomen*. Prva tri mesta na natečajih bodo nagrajena. Priznanja in nagrade bodo podelili na glavni prireditvi Lujpanje kukorce v soboto, 19. septembra, v Selu.

RAKIČAN

Vsak torek ob 18. uri v gradu vpisujejo v šolo joge pri društvu Joga za osebno rast Murska Sobota.

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz srednji val 648 kHz

od petka, 11., do četrta, 17. septembra

PETEK, 11. septembra: 00.00 SNOP - 05.00 Dobro jutro, Simona Špindler - 06.45 Poročilo OKC - 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž - 08.00 Poročila - 09.30 Kultura in šport ob koncu tedna - 10.30 Mali oglasi - 11.15 Zamurjenci - 12.00 Poročila - 12.30 Od petka do petka - 13.15 1. oseba ednine (Jernej) - 13.20 Predstavljamo vam - 14.30 Romskih 60 - 15.30 Dogodki in odmevi - Popoldanska voditeljica Nevenka Emri - 17.00 Osrednja poročila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.30 Radijski knjižni sejem - 19.15 Mladi val (Nika Škof, Maša Misja) -- 20.05 Zimzelenčki, Bojan Peček - 24.00 SNOP

SOBOTA, 12. septembra: 05.00 Dobro jutro - 08.00 Poročila - 08.30 Mali oglasi - 09.15 Biba buba baja, ponovitev oddaje - 9.30 Kultura in šport ob koncu tedna - 10.15 Potepajte se z nami ... - 12.00 Poročila - 12.05 Obvestila - 12.30 Ponovitev oddaje Od petka do petka - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna: Robert Grah, območna gospodarska zbornica - 15.00 Literarni drobci - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Pesem našega srca, narodnozabavna lestvica - 19.00 Poročila - 19.15 Kdor poje ... oddaja o zborovskem petju, nato Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 20.00 Zadnja poročila - 20.00 Slovenija, od kdaj lepote tvoje (Bojan Rajk) - 24.00 SNOP

NEDELJA, 13. septembra: 05.00 Dobro jutro - 07.00 Druga jutranja kronika - 07.30 Panonski odmevi (Silva Eöry) - 08.00 Misel in čas, duhovna misel predstavnikov verskih skupnosti Pomurja - 08.30 Zamurjenci - 09.00 Izbor pesmi tedna - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja: Radijska križanka, Suzana Panker - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eöry) - 13.30 Čestitke, šport - 18.00 Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.05 Samo za vas, Samo Budna - 24.00 SNOP

PONEDELJEK, 14. septembra: 05.00 Dobro jutro, Irma Benko - 07.40 Pismo iz Porabja, Marijana Sukič - 08.00 Poročila - 08.30 Šport, porodnišnica - 09.15 Poslanci na rešet! - 10.30 Mali oglasi - 11.15 Oaj, kak san zlufto! - 12.30 Anketa - 13.15 1. oseba ednine (Silva Eöry) - 13.30 Mali oglasi - 14.15 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val

nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 MV DUR - 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi - 20.00 Zadnja poročila - Kak je indak fajn bilou - 24.00 SNOP

TOREK, 15. septembra: 05.00 Jutranji! Bojan Peček - 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja - 08.00 Poročila - 08.30 Besede, besede - 10.30 Mali oglasi - 11.15 Kratki stik - 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer - 13.15 1. oseba ednine - 14.15 Sedem veličastnih, oddaja o domači zabavni glasbi, pogovori z najboljšimi - 15.30 Dogodki in odmevi - Popoldanska voditeljica Suzana Panker - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojence (Anica Koloča, Bojan Rajk) - 18.40 Prebiranja, drugačen pogled pomurskih avtorjev - 19.15 Eti ta je muzika - 20.00 Zadnja poročila - 20.05 Jukeboks in Boštjan Rous - 24.00 SNOP

SREDA, 16. septembra: 05.00 Jutranje prebujanje! Duško Radič - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda - 08.00 Poročila (Lidija Magdič) - 08.45 Džoužijev pismo - 9.15 Aktualno v sredo - 10.15 Občina Lendava - 11.15 Trn v peti, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev - 12.30 Intervju - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine (Lidija) - 13.30 Mali oglasi - 14.15 NSTSNMV, lestvica tuje zabavne glasbe - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda (Bogdan Lemut) - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Biba buba baja - 19.00 Poročila - 19.15 Skupaj - együtt - vküper - 20.00 Zadnja poročila - 20.05 Mursko-morski val (Simona Špindler) - 24.00 SNOP

ČETRTEK, 17. septembra: 05.00 Zbudite se z dobrim radiem! Dejan Fujs - 06.40 Pretekli 24 - 07.00 Druga jutranja kronika - 07.20 Obvestila - 07.30 Vreme, ceste, radarji - 07.45 Zvočno pismo iz Gradca, Sara Rajh - 08.00 Poročila (Jernej Šavel) - 08.15 Kmetijski strokovnjak - Sejem - 09.15 Kuharski nasvet - 09.30 Pregled Vestnika (Petra Kranjec) - Dopoldanski voditelj Boštjan Rous - 10.30 Mali oglasi - 11.15 Reportaža tedna - 11.45 Šport za vse - 12.30 Aktualno - 13.15 1. oseba ednine - 14.15 Domača plošča - 15.30 Dogodki in odmevi - Popoldanski voditelj Milan Zrinski - 16.40 Pesem tedna - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Mali radio, Eva Dora - 19.15 Bilo je nekoč - 20.00 Poročila - 20.05 Geza se zeza - 24.00 SNOP

Glasbene lestvice na Radiu Murski val

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE GLASBA NAŠEGA SRCA

1. PO DEŽJU SONCE POSIJALO BO - Dinamika
2. LE ZAPOJ SRCE - Mladi upi
3. CIGU MIGU - Malibu
4. MED PRIJATELJI - Zreška pomlad
5. POLKA NA ZADRGO - Pajdaši

PREDLOGA

PUBEC SI ČU - Alfi Nipič in Domen Kumer
NA OKENCE TI TRKAM - Zdomarji

LESTVICA OBMURSKA ZABAVNE GLASBE DOMAČA PLOŠČA

1. V TEMI - Blind 4 destiny
2. OSTANI Z NJIM - Jože Kovač - Uri
3. ROMANCA - Langa
4. MARIJA - Metulj
5. KRPÚJŠNICE - Vedran Franc Husar

PREDLOGA

JUŽNI VETER - Daniel Horvat
USTAVIVA ČAS - Moira

Nagrado Srečanja na Murskem valu dobi: Angela Tadič, Levstikova 47, 9226 Moravske Toplice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU NSTSNMV

1. I GOTTA FEELING - Black Eyed Peas
2. UMBRELLA - The Baseballs
3. SING WHEN YOU'RE IN LOVE - The Enemy
4. I'LL GO CRAZY IF I DON'T GO CRAZY TONIGHT - U2
5. MANOS AL AIRE - Nelly Furtado

PREDLOGA

IF A SONG COULD GET ME YOU - Marit Larsen
FUNHOUSE - Pink

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

1. LOVE SONG - Dan D
2. ŽIVIM BREZ NAVODIL - I. C. E.
3. MANJ JE VEČ - Samo Budna
4. DALEČ - Gal Gjurin
5. DRUGAČNE LUKNJE - Orlek

PREDLOGA

ŠE V SEBI SKRIVAM - Nuša Derenda
SAMO TI - Anika Horvat

Kupon št. 37 - glasujem za skladbo

GLASBA NAŠEGA SRCA:	NSTSNMV:
DOMAČA PLOŠČA:	7 VELIČASTNIH:
Ime in priimek:	
Naslov:	

Izpolnjeni kupon pošljite do torka, 15. septembra 2009, na naslov: Murski val, UL. arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

OPORA - SOČUTJE v hudi bolezni in smrti
Hospic
Slovensko društvo
OO Murska Sobota
Slovenska ulica 42
Murska Sobota
Tel. 051 442 636

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 2 b,
zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na računu pri Novi Ljubljanski banki: 02340-0019232476.
ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Označite pravilni odgovor in si prisluzite vstopnico* za ogled filmov v Star Maxu!

V Party Maxu smo si lahko kot poletno osvežitelj ogledali ameriški film *Seks v mestu*. Kako je ime glavnim junakinjam v filmu?

- a) Carrie, Samantha, Charlotte in Miranda.
- b) Jožica, Matilda, Pavla in Gertruda.

Kupon nalepite na dopisnico in odgovor pošljite na naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota. Odgovor s svojimi podatki prav tako lahko pošljete po elektronski pošti na naslov pomurje@p-inf.si.

*Vsak teden bomo petim izrebrancem podelili po dve vstopnici, ki jih bodo prejeli po pošti. Upoštevali bomo dopisnice in elektronsko pošto, ki bo prispela do četrta, 17. 9. 2009.

CENIMO VAŠE MNENJE ...
P I Š I T Epomurje.si
BOLJŠA STRAN SPLETA

Vestnikov koledar

Č - 10. september	NIKOLAJ
P - 11. september	MILAN
S - 12. september	GVIDO
N - 13. september	FILIP
P - 14. september	RASTO
T - 15. september	NIKODEM
S - 16. september	LJUDMILA

11. septembra bo sonce vzšlo ob 6. uri in 35 minut, zašlo pa ob 19. uri in 21 minut. Dan bo tako dolg 12 ur in 46 minut. 12. septembra ob 4. uri in 16 minut bo na nebu nastopil zadnji krajec.

Turniški župan Jože Kocet se je na slovesnosti ob sklepu Vestnikove akcije Naj... domačija izkazal kot pevec pa tudi kot pravi džentelmen in se tako prikupil naši direktorici Irmi Benko. Foto: N. J.

Zasačena ob kozarcu piva: nekdanji predsednik uprave Luke Koper Robert Časar in Robert Graj, geodetska družba Inženiring Graj, oba z očali. Je bilo tudi kaj govora o poslu z zemljišči za logistični center Luke v Lipovcih, ki so ga zaradi domnevnih nepravilnosti preiskovali kriminalisti? Foto: N. J.

Tečajnica Banke Slovenije – referenčni tečaji ECB 8. septembra 2009

X enot nacionalne valute za 1 evro				
Država	Valuta	Ozn. val.	Šifra val.	Tečaj
ZDA	ameriški dolar	USD	840	1,4473
Hrvaška	hrvaška kuna	HRK	191	7,3414
Madžarska	madžarski forint	HUF	348	270,98
Švica	švicarski frank	CHF	756	1,5159
V. Britanija	angleški funt	GBP	826	0,8736

Komentar tedna na Pomurje.si. Uporabnik Matej o razprtijah v Muri 05: « ... in za vedno bomo kmetje ... »

Podaljšujemo poletje v Zdravilišču Radenci

Posebna ponudba vstopnic za kopanje – doživite vodne radosti ... na voljo vam je 10 večjih in manjših notranjih in zunanjih bazenov s 1460 m² vodnih površin ter 6 različnih savn in solarij.

PLAČAŠ 10 – DOBIŠ 14 (celodnevna vstopnica)

Cena 1 vstopnice odrasli 9,50 €/otroci 7,50 €

PLAČAŠ 10 – DOBIŠ 12 (3-urne vstop. za odr. in otr.)

Cena 1 vstopnice odrasli 7,50 €/otroci 5,60 €

PLAČAŠ 10 – DOBIŠ 12 (3-urne vstopnice za savno)

Cena 1 vstopnice 13 €

Nakup vstopnic za kopanje in vstopnic za savno je možen do 31. 10. 2009, vstopnice veljajo eno leto.

Tel. št. 02 520 28 00

e-pošta: info@zdravilisce-radenci.si

Soboški šahisti na otvoritvi novih prostorov v Kocljevi ulici (več na strani 19). Foto: T. M.

Ko je hudo, me pokličite!

telefon Samaritan

080 1113

Nepredvidljiva naša in dana! Kdo je brezopasten, omogoča ga Telekom

Atrakcija letošnjega sejma AGRA je bila krava Vidra iz hleva Stanka Štuhec, ki je dala doslej 100 tisoč kilogramov mleka. Zvonec ji je okrog vratu obesil kmetijski minister dr. Pogačnik. Kaj je obljubil, ne vemo, Vidrina reakcija pa je vidna na fotografiji. Foto: L. K.

VESTNIK – naročilnica (NAROČILO VELJA DO PISNEGA PREKLICA)

Naročnino bom plačeval za obdobje:

- trimesečno (13 izvodov) – 18,85 evra
- polletno (26 izvodov) – 37,70 evra
- letno (53 izvodov) – 76,85 evra

Po prejemu položnice se lahko oglasite v vaši banki, kjer si uredite plačevanje z mesečnimi obremenitvami.

Ime in priimek:

Naselje, kraj, številka:

Poštna številka in pošta:

Rojstni podatki:

Davčna številka:

Kraj in datum:

Podpis:

Obvezujem se ostati naročnik časopisa vsajeno leto. Za nagrado prejmem Vestnikovo majico.

Podjetje za informiranje, d. o. o., spoštuje vašo zasebnost in zagotavlja visoko raven varovanja podatkov. Podjetje za informiranje se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranilo in jih uporabljalo samo za namenom analiziranja naročnikov, tržnih raziskav ter predstavitev izdelkov in storitev Podjetja za informiranje, d. o. o., ter jih brez vaše privolitve ne bo posredovalo tretjim osebam. Posameznik lahko po 73. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov kadarkoli zahteva, da Podjetje za informiranje, d. o. o., trajno ali začasno preneha uporabljati njegove osebne podatke za namene neposrednega trženja. Podjetje za informiranje, d. o. o., je dolžno v 15 dneh ustrezno preprečiti uporabo osebnih podatkov za namen neposrednega trženja in o tem v nadaljnjih 5 dneh obvestiti registriranega uporabnika, ki je to zahteval. Stroške vseh dejanj v zvezi s tem poravnava Podjetje za informiranje, d. o. o.

Terme 3000 MORAVSKE TOPLICE
SAVA HOTELS & RESORTS

VESELI BEGUNJČANI

21. septembra ob 20.00

V restavraciji hotela Termal v Termah 3000 se bo slišala vesela viža narodnozabavnega ansambla veseli Begunjčani. Bodite del nje tudi vi in se nam pridružite.

K dobri glasbi se prileže tudi odlična kulinarika. Za vas jo bodo pripravili kuharski mojstri iz Moravskih Toplic.

Cena koncerta z bifejsko večerjo je 20 evrov na osebo.

Več informacij in rezervacije po telefonu: 02 512 22 56

www.terme3000.si

Moža s slovenskega gospodarskega vrha – Mirko Tuš in Peter Polanič – sta se na minuli otvoritvi Marofa na vrhu terase kar dolgo pogovarjala, morebiti tudi dogovarjala o prihodnjem še tesnejšem sodelovanju živilskopredelovalne industrije in trgovske mreže (da svinjsko meso v Tuševih trgovinah ne bo več iz EU, ampak domačega slovenskega porekla). Foto: J. Z.